

Lemvig Kommune
Natur og Miljøafdelingen
Rådhusgade 2
7620 Lemvig

**Revurderet miljøgodkendelse og ændring af
husdyrproduktionen jf.
husdyrgodkendelseslovens § 12 af**

I/S Over Råbjerg
Houdamvej 26
7620 Lemvig

Miljøgodkendelse udarbejdet af Lemvig Kommune med bistand fra:

NIRAS A/S
Bavnehøjvej 12
Postboks 122
DK-6701 Esbjerg V
Telefon 7513 5022
Telefax 7513 4968
E-mail niras@niras.dk
Web www.niras.dk

CVR-nr. 37295728
Tilsluttet F.R.I

Udgave nr.: Version: V_A

Dato: 1. juni 2011

Forfatter: Lene Aalbæk Jepsen & Jane Kirkegaard

Kvalitetskontrol: Christian Damgaard Andersen

Godkendt af: Anders C. Bjørnshave-Hansen

Sag nr. og filnavn:

S:\Kim\Niras\Houdamvej 26\§12 - Houdamvej 26.docx

Indholdsfortegnelse

DATABLAD.....	5
1. RESUMÉ OG SAMLET VURDERING	6
1.1. BESKRIVELSE AF PROJEKTET.....	6
1.2. AFGØRELSE.....	6
1.3. IKKE TEKNISK RESUMÉ	7
1.4. VILKÅR FOR GODKENDELSEN	9
1.5. VILKÅR FOR GODKENDELSEN	9
1.5.1. GENERELT	9
1.5.2. PRODUKTION.....	9
1.5.3. AREALANVENDELSE.....	11
1.5.4. KONTROLVILKÅR OG EGENKONTROL.....	11
1.5.5. ANDRE VILKÅR	12
1.6. OFFENTLIGHED.....	13
1.7. KLAGERET	15
2. GENERELLE FORHOLD	16
2.1. BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET.....	16
2.2. MEDDELELSESPLIGT - ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD	16
2.3. GYLDIGHED.....	16
2.4. REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN.....	16
3. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	17
3.1. BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.	17
3.2. BESKYTTELSESLINIER OG FORTIDSMINDER	18
3.3. PLACERING I LANDSKABET.....	18
4. HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT.....	19
4.1. HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING	19
4.2. VENTILATION.....	22
4.3. FODRING.....	22
4.4. ENERGI- OG VANDFORBRUG	24
4.5. SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND.....	25
4.6. AFFALD.....	26
4.7. RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER.....	28
4.8. DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD.....	29
5. GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDBTERING	30
5.1. GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER	30
5.2. FLYDENDE HUSDYRGØDNING	31
5.3. FAST GØDNING INKL. DYBSTRØELSE	32
6. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	32
6.1. AMMONIAK OG NATUR.....	32
6.2. LUGT	38
6.3. FLUER OG SKADEDYR.....	40
6.4. TRANSPORT.....	41
6.5. STØJ.....	42
6.6. STØV	43
6.7. LYS	44
7. PÅVIRKNING FRA AREALERNE.....	45
7.1. AREALOVERSIGT	45
7.2. UDBRINGNINGSAREALERNE.....	49
7.3. PÅVIRKNING AF VANDLØB OG SØER	53

7.4.	NITRAT TIL GRUNDTVAND	55
7.5.	NATURREDEGØRELSE.....	56
7.6.	PÅVIRKNING AF NATURA 2000 OG ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSKRAV (BILAG IV-ARTER) 60	
8.	BEDST ANVENDELIGE TEKNIK	67
9.	ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET.....	67
9.1.	ALTERNATIVE LØSNINGER	67
9.2.	0-ALTERNATIV	68
9.3.	HUSDYRBRUGETS OPHØR	68
10.	EGENKONTROL OG DOKUMENTATION.....	68
11.	INDKOMNE HØRINGSSVAR.....	70
12.	LITTERATUR.....	72
13.	BILAG 1: BESKRIVELSE AF NATURA 2000 OMRÅDER.....	73
13.1.	NATURA 2000 OMRÅDE NR. 28 – AGGER TANGE, NISSUM BREDNING, SKIBTVED FJORD OG AGERØ 73	
13.2.	NATURA 2000 OMRÅDE NR. 65 – NISSUM FJORD.....	77
13.3.	NATURA 2000 OMRÅDE NR. 224 - FLYNDER Å OG HEDER I KLOSTERHEDE PLANTAGE.	80
14.	BILAG 2. BEREDSKABSPLAN	82
15.	BILAG 3. BAT-BEREGNING	85
16.	BILAG 4. BEREGNING AF NITRATUDVASKNING	86
17.	OVERSIGT OVER FIGURER OG TABELLER.....	88

Datablad

Ansøger	I/S Over Råbjerg Holger og Steen Lundgaard Madsen Mægbækvej 4, Vandborg 7620 Lemvig
Bedriftens adresse	Houdamvej 26, 7620 Lemvig
Husdyrbrugets navn	Over Råbjerg
Matrikelnummer	30c, Præstegården, Vandborg m.fl.
Husdyrbrugets art	14620 Produktion af slagtesvin
Ejer	Holger Lundgaard Madsen og Steen Lundgaard Madsen
CVR-nummer	30141903
CHR-nummer	55996
P-nummer	1012951988
Kontaktperson	Holger Lundgaard Madsen Telefon: 9783 6787 Mobil: 2041 6787 E-mail: holger@lundgaardmadsen.dk
Tilsynsmyndighed	Lemvig Kommune

1. Resumé og samlet vurdering

1.1. Beskrivelse af projektet

Steen Lundgaard Madsen og Holger Lundgaard Madsen driver husdyrbruget Over Råbjerg som Interessentskab. Husdyrbruget er beliggende nordvest for Bonnet i et område med mange landbrug udenfor landskabelige interesseområder.

Over Råbjerg drives med en slagtesvineproduktion på 9.600 slagtesvin (30-98 kg), svarende til 227,35 dyreenheder (DE). Produktionen ønskes i forbindelse med Lemvig Kommunes første revurdering i 2011 af husdyrbrugets miljøgodkendelse fra 22. november 1999 godkendt til produktion af 9.200 slagtesvin (33-108 kg), svarende til 258,29 DE. Lemvig Kommune vurderer jf. afsnit 2.1 Beskrivelse af husdyrbruget, at denne udvidelse i dyreenheder er godkendelsespligtig.

Der indgår ikke etablering, ændring eller renovering af stald- og gødningsanlæg mv. i projektet.

Ansøgningen omfatter drift af 274,36 ha, hvortil der udover husdyrbrugets egen gødningsproduktion tilføres husdyrgødning svarende til 120 DE fra Steen Lundgaard Madsens svineproduktion på Houdamvej 20.

1.2. Afgørelse

Lemvig Kommune godkender jf. § 12 i Lov nr. 1486 af 4. dec. 2009 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug hermed udvidelse af dyreholdet til 258,29 DE.

Samtidig meddeler Lemvig Kommune påbud jf. § 41 jf. § 39 i samme lov ved vilkår, der sikrer, at husdyrbrugets drift lever op til lovens regler samt regler udstedt i medfør heraf. Denne miljøgodkendelse indeholder vilkår, der er en sammenskrivning og opdatering af vilkår fra Lemvig Kommunes miljøgodkendelse fra 1999 og nye vilkår i medfør af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. Lemvig Kommunes miljøgodkendelse af husdyrbruget d. 22. november 1999 ophæves hermed.

Miljøgodkendelsen er givet på vilkår, der har til hensigt at beskytte den omgivende natur og miljø.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige påvirkninger af miljøet, såfremt vilkårene i denne miljøgodkendelse overholdes.

På Lemvig Kommunes vegne den 1. juni 2011.

Kim Sandahl Jensen
miljømedarbejder

1.3. Ikke teknisk resumé

Resultaterne af de væsentligste miljøpåvirkninger kan ses herunder.

Transport

Antallet af årlige transporter til og fra ejendommen ændres ikke i forhold til nudrift.

Lemvig Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige gener for omgivelserne forbundet med transporter.

Ammoniak

I husdyrgodkendelse.dk er der beregnet en samlet ammoniakemission på 4.314,74 kg N/år, en reduktion i forhold til nudrift på 160,12 kg N/år. Projektet omfatter ikke ændringer eller udvidelser af anlæg, der er omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav.

Der er udført ammoniakdepositionsberegning til det nærmeste beskyttede naturområde. Lemvig Kommune vurderer bl.a. på denne baggrund, at omkringliggende natur ikke vil blive påvirket ved ændringen.

Nitratudvaskning og overfladevand

24,43 ha af husdyrbrugets arealer ligger i nitratklasse 3, hvor der som udgangspunkt stilles krav om reduceret dyretryk i forhold til de generelle regler. Husdyrbruget har anvendt virkemidlet ekstra efterafgrøder for at overholde Husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Lemvig kommune vurderer, at beskyttelsesniveauet for nitrat er tilstrækkeligt til at beskytte vandmiljøet, og der stilles derfor ikke yderligere krav.

Nitratudvaskning og grundvand

30,70 ha af udbringningsarealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde, hvor der er krav til en maksimal udvaskning af nitrat til grundvand. Udvasningen reduceres i ansøgt drift og opfylder det fastlagte beskyttelsesniveau.

Lemvig Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at beskytte grundvandet mod udvaskning af kvælstof.

Fosfor

En del af udspretningsarealerne ligger i oplandet til Natura 2000 området Nissum Fjord (Natura2000-område nr. 65). Området betegnes som følsomt for fosfor.

Der er beregnet et fosforunderskud på 0,2 kg/ha/år. Lemvig Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt med yderligere vilkår for at beskytte vandmiljøet.

Nabopåvirkning – Lugt, støv og støj

Lugten fra husdyrbruget på Houdamvej 26 vil muligvis kunne være generende for beboere i beboelseshuse i landzone indenfor ca. 256 meter. Nærmeste enkelt bolig ligger ca. 150 meter vest for ejendommen (Houdamvej 27). Bl.a. fordi geneafstanden reduceres i ansøgt drift er husdyrlovens beskyttelsesniveau overholdt.

Geneafstanden til samlet bebyggelse er på 533 meter. Nærmeste samlet bebyggelse er område ved Huggesgårdvej, der ligger ca. 900 meter fra anlægget.

Geneafstanden til byzone/sommerhusområde er på ca. 699 meter. Nærmeste byzone/sommerhusområde er Klinkby der ligger ca. 3 km fra anlægget.

Der vil formentlig ikke forekomme støvgener, som kan være til gene for naboer til ejendommen, da støvgenerne ved driften af husdyrbruget er begrænsede.

Drift af et husdyrbrug medfører støj. De fleste støjkilder er placeret inde i bygninger, hvilket reducerer støjgenerne væsentligt. Der stilles vilkår til beregning/måling af støjniveauet, såfremt der fremkommer velbegrundede klager over støjforholdene.

Lemvig Kommune finder, at projektet ikke vil medføre uacceptabel lugt-, støv- og støjpåvirkning af omgivelserne.

BAT

Der er beregnet et niveau for maksimal ammoniakemission ud fra Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår. Husdyrbruget lever ikke op til dette niveau, ammoniakemissionen er 343 kg højere end BAT-kravet. Med baggrund i ansøgers redegørelse for foderkorrektio n og fravalgte teknologier vurderer Lemvig Kommune dog under hensyntagen til proportionalitetsprincippet, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT med hensyn til ammoniak-emission fra stalde og lagre.

Lemvig Kommune vurderer, at Houdamvej 26 lever op til BAT vedr. staldteknologi samt energi, opbevaring og udbringning af husdyrgødning, fodring og management.

1.4. Vilkår for godkendelsen

Godkendelsen indeholder en række konkrete vilkår for Husdyrbrugets drift, indretning og kontrol. Vilkårene skal medvirke til at sikre

- at indretning og drift af husdyrbruget og arealerne sker i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet samt den miljøtekniske beskrivelse og vurdering
- at yderligere miljøkrav, fastsat på grundlag af kommunens vurdering af ansøgningen, overholdes
- at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen, minimeres.

Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet, den vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering, samt godkendelsens vilkår.

1.5. Vilkår for godkendelsen

1.5.1. Generelt

1. Godkendelsen bortfalder, hvis godkendelsen ikke er udnyttet senest 2 år efter denne er meddelt.

1.5.2. Produktion

2. Produktionens omfang

Godkendelsen omfatter en årlig produktion bestående af 9.200 stk. slagtesvin 33-108 kg., svarende til 258,29 DE og 2.300 stipladser. Produktionen må på intet tidspunkt overstige de begrænsninger, der følger af anden lovgivning.

3. Foderkorrektur, kvælstof

Fodervilkåret for den ansøgte produktion er, at N ab dyr fra anlægget skal være mindre end eller lig med 28.841 kg N pr år.

4. Fytasetilsætning

Alle foderblandinger skal være tilsat fytase.

5. Affald

Erhvervsaffald skal bortskaffes i overensstemmelse med Lemvig Kommunes affaldsregulativ.

Brændbart affald skal opsamles i en container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder.

Farligt affald, herunder spraydåser, olie- og kemikalieaffald skal opbevares i tromler eller anden egnet beholder, der er placeret indendørs, på tæt underlag, uden mulighed for tilledning til afløb ved uheld eller spild.

Risikoaffald, som kanyler, hætteglas etc. skal opbevares i brudsikker og typegodkendt kanyleboks i forrummet, bygning 2 jf. Figur 2.

6. Olietanke

Der findes på godkendelsestidspunktet tre stk. olietanke:

Tank 1: Nedgravet tank af ukendt alder på 2.500 L. Placeret ved sydfacade af bygning 9 jf. Figur 2.

Tank 2: Overjordisk tank fra 2011 på 1.200 L. Placeret i bygning 10 jf. Figur 2.

Tank 3: Overjordisk tank fra 2010 på 1.200 L. Placeret ved sydfacade af bygning 3 jf. Figur 2.

Olietankene må ikke flyttes uden forudgående anmeldelse. Ved etablering af nye olietanke på ejendommen, skal Lemvig Kommune informeres om dette 4 uger inden etablering.

Opbevaring af diesel / fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand og grundvand.

7. Vandforbrug

Husdyrbrugets årlige vandforbrug skal registreres, og være tilgængeligt for myndigheden i forbindelse med tilsyn

8. Støj

Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer se tabel herunder.

Dag	Periode	Reference-tidsrum	Værdi
Mandag- fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	7 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	4 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

For dag-, aften og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer (lørdag 7 og 4), 1 time og ½ time. Maksimalværdier af støjniveauet må om natten ikke overstige ovennævnte kravværdier med mere end 15 dB(A).

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra husdyrbruget er velbegrundede, skal husdyrbruget igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Med mindre der er tale om overskridelser af grænserne, kan målingerne højst kræves udført én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens gældende vejledning.

9. Opbevaringskapacitet

Husdyrbruget skal til enhver tid råde over 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.

10. Påfyldningsplads for gylle

Ved tømning af gylletanke skal der anvendes gyllevogne med sugetårn og overløbssikring.

Ved alle gylletanke, hvor der i fremtiden evt. etableres fastmonteret pumpeudstyr, skal der etableres fast støbt plads med afløb til gyllesystem. Afløbssystemet skal være dimensioneret og indrettet således, at uheld i forbindelse med pumpeudstyret ikke medfører at gyllen løber udenfor den støbte plads.

11. Ved uheld

Hvis der sker uheld med et væsentligt udslip, skal Lemvig Kommune straks kontaktes telefonisk. Er der behov for øjeblikkelig indsats, ringes 112. I øvrigt henvises til beredskabsplanen jf. vilkår 19.

1.5.3. Arealanvendelse

12. Udbringning af husdyrgødning

Maksimal tilladt tilførsel af husdyrgødning på udbringningsarealerne jf. Figur 7 er 1,38 DE/ha.

13. Dyrknings- og sprøjtefrie bræmmer:

På/ved følgende marker skal der opretholdes 2 meter dyrknings-, sprøjte- og gødningsfrie bræmmer til søer/vandhuller målt fra søernes øverste brink: nr. 2-0, 3-0, 5-0, 7-0, 8-0, 13-0, 15-0, 16-0, 16-1 og 18-0.

Der skal etableres og opretholdes en 10 m husdyrgødningsfri zone på udspretningsareal nr. 16-0 mod den nordlige del af mosen med ID nr. 200127393. Se Figur 13.

14. Nitratudvaskning - efterafgrøder

Der skal etableres 1 % ekstra efterafgrøder ud over det lovpligtige krav. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødsning.

15. Areal uden for udbringning

Den del af mark nr. 19-3, der jf. Figur 10 er beskyttet som mose, må maksimalt gødskes med 100 kg N/ha/år.

1.5.4. Kontrolvilkår og egenkontrol

16. Dokumentation

For at kunne kontrollere, at Husdyrbruget overholder godkendelsens vilkår, samt gældende miljølovgivning, skal Husdyrbruget opbevare eller på forlangende inden 4 uger fremskaffe følgende dokumenter:

- Gødningsregnskaber.
- Mark- og gødningsplaner, samt dokument med registreringer af afvigelser af samme.
- Effektivitetskontrol i hele besætningen med opgørelse af fodermængde, vægtintervaller, foderforbrug og med beregning af N ab dyr pr. slagtesvin.
- Logbog over foderblandinger, hvor der gemmes en indlægsseddel / foderoptimeringsudskrift hver gang der sker ændringer i blandingen.

Oplysningerne skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

17. Lugtprøver

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. lugt fra husdyrbruget er velbegrundede, skal husdyrbruget for egen regning lade foretage en undersøgelse af forskellige lugtkilder og / eller behandling af afkastluften, således at lugten udenfor staldene formindskes.

1.5.5. Andre vilkår

18. Beredskabsplan

Beredskabsplanen (bilag 2), der fastlægger hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

19. Ændringer

Ændringer i ejerforhold (eller hvem der er ansvarlig for driften) skal meddeles tilsynsmyndigheden. Inden etablering, udvidelse eller ændring af anlæg omfattet af Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, skal der indgives en anmeldelse til kommunalbestyrelsen.

20. Ophør af drift

Ved ophør af driften, skal husdyrbruget foretage oprydning i et sådan omfang, at forureningsfare undgås. Herunder skal gylletanke, gyllekølingsanlæg og lignende tømmes. Lemvig Kommune skal kontaktes med henblik på at aftale, hvilke foranstaltninger, der skal til for at fjerne forurenende kilder, herunder bygninger, silo- eller tankanlæg.

1.6. Offentlighed

Udkast til Miljøgodkendelse har været sendt i 6 ugers høring. Følgende har modtaget udkastet:

- Ansøger I/S Over Råbjerg, Holger og Steen Lundgård Madsen, Mægbækvej 4, Vandborg, 7620 Lemvig
- Konsulent Heidi Wentzlau, Svinerådgivning Vest, Birk Centerpark 24, 7400 Herning

Bortforpagter af udbringningsareal:

- Gunnar Pedersen, Knudsgårdvej 8, 7620 Lemvig

Det vurderes, at følgende naboer er beliggende inden for lugtkonsekvensområdet på 685 m, og derfor høringsberettigede:

Peder Kloster	Houdamvej 21	7620 Lemvig
Jørgen Lyngklip	Houdamvej 23	7620 Lemvig
Birthe Ruby Andreassen Sanou	Råbjergvej 8	7620 Lemvig
Michael Olesen	Råbjergvej 6	7620 Lemvig
Boet efter Jensine Poulsine Bjerg	Råbjergvej 5	7620 Lemvig
Svend Kjærside	Houdamvej 27	7620 Lemvig
Lars Kristian Larsen	Houdamvej 30	7620 Lemvig
Jens Krogsgaard Eriksen og Jette Eriksen	Houdamvej 31	7620 Lemvig
Jens Peter Jeppesen	Houdamvej 7	7620 Lemvig
Tonni Birgitte Hansen	Houdamvej 35	7620 Lemvig
Svend Erik Svanholm Kristensen	Bredvigvej 3	7400 Herning
Jens Peder Lerche	Houdamvej 39	7620 Lemvig
Isodore Viktoria Godballe	Knakkervej 50	7620 Lemvig
Henrik Lund Kristensen	Knakkervej 51	7620 Lemvig
Ole Faurskov Rasmussen ApS	Transportvej 4	7620 Lemvig
Søren Larsen	Knakkervej 55	7620 Lemvig
Hans Thomsen	Knakkervej 46	7620 Lemvig
Råbjerg Vandværk Andelsselskab	Knakkervej 45	7620 Lemvig
Vibeke Sloth og Vagn Ove Hansen	Knakkervej 44	7620 Lemvig
Knud Erik Mathiasen	Knakkervej 35	7620 Lemvig
Birthe Kjær Poulsen	Knakkervej 39	7620 Lemvig

Indkomne kommentarer kan ses bagerst i godkendelsen.

Miljøgodkendelsen offentliggøres ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig den 7. juni 2011. Følgende har fået meddelelse om udarbejdelse af godkendelsen:

- Ansøger: I/S Over Råbjerg, Holger og Steen Lundgård Madsen, Mægbækvej 4, Vandborg, 7620 Lemvig
- Konsulent Heidi Wentzlau, Svinerådgivning Vest, Birk Centerpark 24, 7400 Herning

- Gunnar Pedersen, Knudsgårdvej 8, 7620 Lemvig
- Michael Olesen, Råbjergvej 6, 7620 Lemvig
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark v. Leif Søndergård, Søvejen 6, 7860 Spøttrup
- Orienteringsliste:

Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg..	midt@sst.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.	dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomiteé v/Jens Johan Brogaard, Torsvej 111, 7620 Lemvig.	BR@lemvig-gym.dk
Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland.	lemvig@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.	natur@dof.dk
Friluftsrådet, v. Anni Juhl Jørgensen .	ajj-7600@webspeed.dk
Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV.	fr@friluftsradet.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd Reventlowgade 14, 1651 København V	ae@aeraadet.dk
Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, att. Signe Normand, Aarhus University, Ny Munkegade 114, DK- 8000 Aarhus C	dbfoestjylland@gmail.com.
Danmarks Sportsfiskerforbunds Miljøkoordinator, Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov	enie@aabc.dk
Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia.	mail@dkfisk.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup.	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Forbrugerrådet, Fiolstræde 17,3, Postboks 2188, 1017 København K.	fbr@fbr.dk
Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N.	husdyr@ecocouncil.dk.
Naturstyrelsen Vestjylland, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing.	ves@nst.dk

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver offentliggjort, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101.

Miljøgodkendelsen er givet i henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 4. december 2009 og litteraturliste bagerst i denne miljøgodkendelse.

1.7. Klageret

Afgørelsen er truffet i medfør af kapitel 3 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009. Afgørelsen kan påklages til Miljøklagenævnet i henhold til Kapitel 7 i 'lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug' af følgende;

- Ejeren af Houdamvej 26
- Embedslægeinstitutionen
- Enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald.

En eventuel klage skal være skriftlig, stiles til Miljøklagenævnet og sendes til Lemvig Kommune.

Klagen skal være Lemvig Kommune i hænde senest 4 uger fra afgørelsens meddelelse. Umiddelbart efter klagefristens udløb videresender kommunalbestyrelsen klagen til Miljøklagenævnet ledsaget af det materiale, der er indgået i miljøgodkendelsens behandling.

Hvis afgørelsen påklages får ansøger besked. Klage over en godkendelse efter § 12 har ikke opsættende virkning med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet jf. § 81 i 'lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug'. Det betyder, at hvis eventuelt byggeri påbegyndes og en sag påklages kan miljøklagenævnet sætte byggeriet i stå eller kræve nedrivning for ansøgers regning.

Klagefristen udløber den 5. juli 2011 ved kontortids ophør.

2. Generelle forhold

2.1. Beskrivelse af husdyrbruget

Steen Lundgaard Madsen og Holger Lundgaard Madsen driver husdyrbruget Over Råbjerg som Interessentskab. Husdyrbruget er beliggende nordvest for Bonnet i et område med mange landbrug udenfor landskabelige interesseområder.

Over Råbjerg drives med en slagtesvineproduktion på 9.600 slagtesvin (30-98 kg), svarende til 227,35 dyreenheder (DE). Produktionen ønskes i forbindelse med Lemvig Kommunes første revurdering i 2010 af husdyrbrugets miljøgodkendelse fra 22. november 1999 godkendt til produktion af 9.200 slagtesvin (33-108 kg), svarende til 258,29 DE.

Der indgår ikke etablering, ændring eller renovering af stald- og gødningsanlæg mv. i projektet.

Ansøgningen omfatter drift af 274,36 ha, hvortil der udover husdyrbrugets egen gødningsproduktion tilføres husdyrgødning svarende til 120 DE fra Steen Lundgaard Madsens svineproduktion på Houdamvej 20.

Lemvig Kommune vurderer, at ændring fra 9.600 slagtesvin (30-98 kg) til 9.200 slagtesvin (33-108 kg) er en godkendelsespligtig udvidelse af husdyrproduktionen jf. § 12 stk. 3 i Husdyrloven, da ændringen svarer til en udvidelse fra 227,35 DE til 258,29 DE. Nedgangen i antal producerede slagtesvin kan indebære forøget forurening på grund af de ændrede vægtgrænser, og er derfor omfattet af godkendelsespligt.

2.2. Meddelelsespligt - anlæg, arealer, ejerforhold

Udskiftning af arealer skal anmeldes til kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.3. Gyldighed

Ændringen skal være gennemført og udnyttet inden 2 år fra afgørelsens meddelelse.

2.4. Revurdering af miljøgodkendelsen

Husdyrbruget er omfattet af IPPC-reglerne og nærværende miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. IPPC-direktivet er direktiv for integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening. Det er planlagt at foretage den næste revurdering i 2019

3. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

3.1. Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.

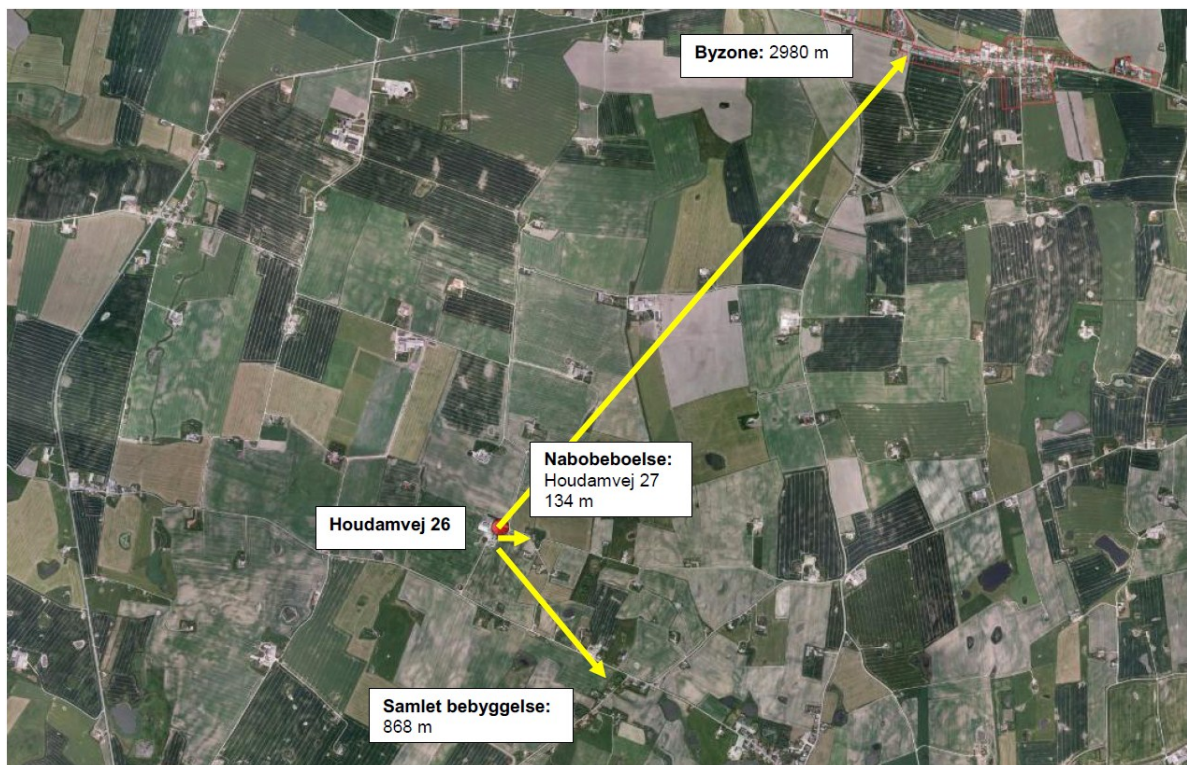
Projektet er ikke omfattet af husdyrlovens afstandskrav i § 8, da disse gælder for nyanlæg og eksisterende bygninger, der ændrer anvendelse til stald.

Projektet overholder afstandskravene i Husdyrlovens § 6, som omfatter 'forbudszoner', indenfor hvilke det bl.a. ikke er tilladt at udvide og ændre eksisterende husdyrbrug, der medfører forøget forurening.

Anlæggets placering i forhold til naboer, samlet bebyggelse, byzone m.m. fremgår af Tabel 1. Afstande er målt fra nærmeste stald.

Tabel 1: Generelle afstandskrav

Afstand til	Afstand målt (Ca.)	Afstandskrav jf. Husdyrgodkendelsesloven
Nabobeboelse	134 m	50 m
Samlet bebyggelse	868 m	50 m
Byzone	2.980 m	50 m

Figur 1: Afstand til byzone m.v.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Afstandskravet til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone mm. efter husdyrlovens § 6 er jf. Tabel 1 overholdt.

3.2. Beskyttelseslinier og fortidsminder

Husdyrbrugets arealer ligger udenfor kystnærhedszonen, søbeskyttelseslinier, skovbyggelinier, klitfredninger og kirkebyggelinier.

Der findes ikke beskyttede fortidsminder, sten- eller jorddiger ved husdyrbrugets anlæg.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Lemvig kommune vurderer, at det ansøgte ikke er i konflikt med fortidsminder, sten- og jorddiger, fredninger og beskyttelseslinier.

3.3. Placering i landskabet

Det ansøgte projekt indeholder ikke ændringer, der medfører ændret påvirkning af landskabet, da der ikke opføres nye anlæg.

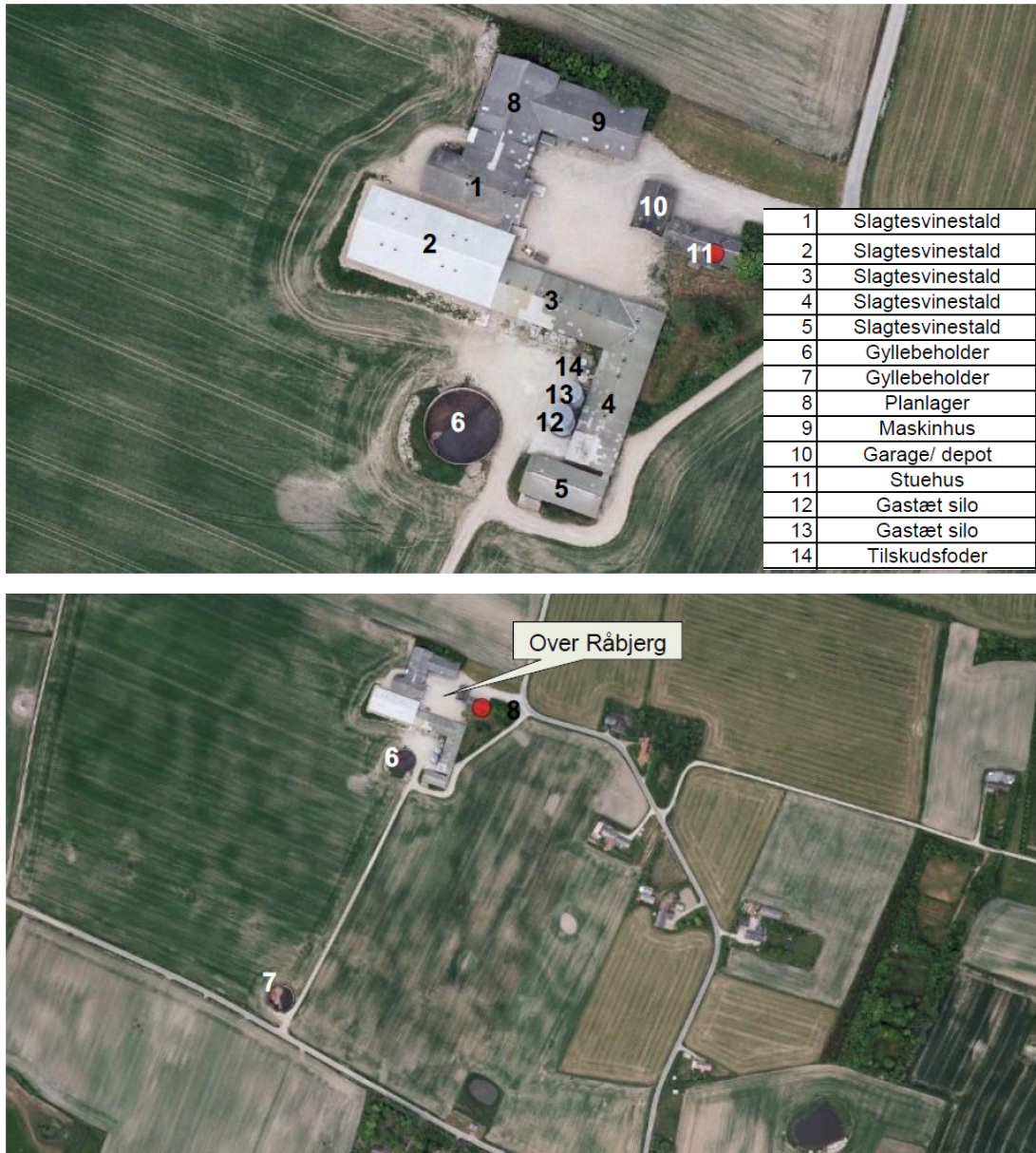
Kommunens bemærkninger og vurdering

Lemvig Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrholdet ikke vil medføre landskabelig påvirkning.

4. Husdyrhold, staldanlæg og drift

4.1. Husdyrhold og staldindretning

Ejendommen er på ca. 4.000 m² erhverveareal. Produktionsanlæg med angivelse af de enkelte bygningsafsnit fremgår af Figur 2.

Figur 2: Oversigt over bygninger og anvendelse

I nudrift omfatter slagtesvineproduktion 9.600 slagtesvin (30-98 kg), svarende til 227,35 dyreenheder (DE), som i ansøgt drift ønskes udvidet til produktion af 9.200 slagtesvin (33-108 kg), svarende til 258,29 DE.

Dyreholdets sammensætning før og efter udvidelsen fremgår af nedenstående Tabel 2.

Tabel 2: Tabel over nuværende og ansøgt dyrehold

	Nudrift			Ansøgt drift		
	Antal dyr	Antal DE	Vægt kg	Antal dyr	Antal DE	Vægt kg
<i>1.1.1. slagtesvinestald nr. 1</i>						
Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33/67)	756	17,90	30-98	720	20,21	33-108
<i>1.1.2. slagtesvinestald nr. 2</i>						
Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33/67)	3.628	85,92	30-98	3.480	97,70	33-108
<i>1.1.3. slagtesvinestald nr. 3</i>						
Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33/67)	2.078	49,21	30-98	2.000	56,15	33-108
<i>1.1.4. slagtesvinestald nr. 4</i>						
Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33/67)	1.928	45,66	30-98	1.840	51,66	33-108
<i>1.1.5. slagtesvinestald nr. 5</i>						
Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33/67)	1.210	28,66	30-98	1.160	32,57	33-108
Sum		227,35			258,29	

Besætningen vil efter udvidelse bestå af årsproduktion af 9.200 slagtesvin i vægtintervallet 33-108 kg. I alt en produktion på 258,29 DE på husdyrbruget.

Staldsystemet er drænet gulv (33 %) og spalter (67 %) med gyllekanaler. Der er tale om eksisterende anlæg, som ikke er renoveringsmodent.

Der er etableret overbrusning i stalden. Overbrusningen virker som temperaturregulering for dyrene, og fordi der bruses med koldt vand vil rumtemperaturen samtidig falde. Overbrusningen kobles sammen med styringen af ventilation, ude- og indetemperatur samt evt. fugt på sektionsniveau. Herudover tilpasses varigheden på bruseperioderne i kombination med intervallerne mellem 2 bruseperioder nøje efter udetemperatur/-klima.

Bygninger

Slagtesvinestaldene er opført i rød tegl med grå eternit tagplader.

Alle stalde er med drænet gulv + spalter (33/67). I stald 1, 3, 4 og 5 forventes en restlevetid for gulvsystem og inventar på 10-15 år, og i stald 2 forventes 15-20 år.

Opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning består af 2 gyllebeholdere, bygning 6 og 7 jf. Figur 2.

Øvrige driftsbygninger skal fremover forsat anvendes til opbevaring af foder og lignende. Der ikke anlæg for vask af maskiner etc. på Houdamvej 26, da markdrift varetages fra Mægbækvej 4.

Drift og management

Husdyrbrugets ledelses- og kontrolrutiner med henblik på at styre miljøforholdene og de anvendte teknologier omfatter jf. ansøgningen:

Danish Crowns "Code of practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.

På ansøgningstidspunktet er der ikke ansat fast personale i stalden. Ejere deltager selv i det daglige arbejde i stald og mark.

Driftsleder, ejere og medarbejdere har de nødvendige sprøjtecertifikater.

Ejere og ansatte deltager løbende i ERFA møder.

Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.

Antallet af dyr optælles en gang årligt og indberettes til CHR-registeret.

Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften (med hjælp fra Planteavlskontoret), hvori der gøres rede for handels- og husdyrgødning.

Planer for håndtering af uheld og ulykker er beskrevet i "Beredskabsplanen".

Udstyr, der anvendes på ejendommen i produktionen, repareres og vedligeholdes efter behov.

Området omkring ejendommen rengøres efter behov.

Udbringning af gylle foregår ikke på søn- og helligdage.

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det aktuelle staldsystem er ikke bedst anvendelige teknik mht. ammoniakemission for slagtesvineproduktion. Med baggrund i andre tiltag med ammoniakreducerende effekt, se afsnit 4.3 Fodring og 6.1 Ammoniak og natur nedenfor, vurderer Lemvig Kommune dog, at staldsystemet kan godkendes til fortsat produktion jf. vilkår 2 Produktionens omfang.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget jf. redegørelsen ovenfor lever op til BAT med hensyn til management, herunder ledelses- og kontrolrutiner for styring af miljøforholdene og de anvendte teknologier. Herunder har husdyrbruget udarbejdet beredskabsplan, som samler relevante oplysninger for husdyrbrugets ansatte om kontaktpersoner og handlepunkter i forbindelse med imødegåelse og begrænsning af uheld.

4.2. Ventilation

Alle stalde er mekanisk ventileret. De respektive systemer, kapacitet og afkast fremgår af Tabel 3.

Tabel 3: Tabel over ventilationsanlæg

Stald	Ventilationssystem	Kapacitet pr ventilator (m ³ /time)	Højde på afkast (m)	Antal afkast
1	Undertryksventilation, indtag via vægventiler i facade	7.000	8	3 i og ved kip
2	Combi-diffus undertryksventilation, indtag under udhæng	10.000	7	8 midt på tagflader
3	Undertryksventilation, indtag via vægventiler i facade	7.000	7	6 i kip
4	Undertryksventilation, indtag via vægventiler i facade	7.000	7	6 i kip
5	Naturlig ventilation, indtag i væg og afkast i kip		5	Hævet rytterlys i hele bygningens længde

De mekaniske ventilationsanlæg i stald 1 – 4 er reguleret af automatisk styring, der bl.a. afhænger af udetemperatur og –klima.

Der anvendes frekvensregulerede ventilatorer i alle stalde. I forhold til traditionelle spjældregulerede ventilatorer bruger disse mindre energi. Forskellen er, at frekvensregulerede ventilatorer nedjusterer kapaciteten ved at bruge mindre strøm, hvor de spjældregulerede bruger den samme mængde strøm, uanset ventilationsbehov, men regulerer på spjældets åbning. I stald 1.1.2 Slagtesvinestald nr. 2 er der etableret MultiStep-anlæg, hvorved det er muligt at reducere energiforbruget – sammenlignet med et traditionelt undertrykssystem. MultiStep sikrer, at den enkelte ventilator hele tiden arbejder ved konstant hastighed uden at overbelastes, dette har ikke alene effekt på energiforbruget men også gavnlige indflydelse på støjgenerne fra ventilationen. Der er ingen mekaniske forbindelser til udsugningsenhederne, hvilket sikrer, at systemet ikke løbende skal justeres og er mere rengøringsvenligt.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget har foretaget tilstrækkelige tiltag med henblik på reduktion af energiforbrug til ventilation – herunder jf. redegørelse ovenfor samt, at én stald er naturligt ventileret. Se endvidere vurdering af energiforbrug i afsnit 4.4 nedenfor.

4.3. Fodring

Til foderopbevaring/håndtering forefindes:

Gastæt kornsilo på 500 tons og 250 tons, bygning 12 og 13 jf. Figur 2.

Tilskudsfoder 40 tons, udendørs silo, bygning 14 jf. Figur 2.

Planlager 500 tons korn, bygning 8 jf. Figur 2.

Korngrav 10 tons i den sydlige del af staldbygning 4, jf. Figur 2, som er indrettet som foderlade med mølleri.

Tilskudsfoder indkøbes til produktionen. Byg og hvede avles så vidt muligt på egne arealer og vil dække 100 % af forbruget, resten indkøbes. Der anvendes halm som rodemateriale i stierne samt til etablering af flydelag i de eksisterende gyllebeholdere. Forbruget af tilskudsfoder er 450 tons pr år, og uændret. Der opbevares halm til få dages brug.

Der anvendes enhedsblanding i form af vådfoder i staldene. Ved udvidelsen vil produktionen af slagtesvin falde, kun vægten på de leverede svin vil ændres. Foderanlæg, type og blanding vil være uændret, kun mængderne af foder, som forarbejdes, vil ændres. Der er således ikke planlagt introduktion af flerfaset fodring, som ville betyde investeringer på anslået kr. 80.000 – 100.000 til ekstra blandekar, pumpe, nye foderstreng og samt recirkulering til tømning af én foderstreng inden udfodring af blanding nr. 2.

Foderkorrektio n, kvælstof

Med henblik på opnåelse af en ammoniakreducerende effekt svarende til en samlet ammoniakemission fra anlæg med anvendelse af bedste anvendelige teknikker er der i ansøgt drift foretaget en foderkorrektio n, hvor foderets indhold af råprotein er reduceret i forhold til normen. Der udfodres 152 g råprotein pr. foderenhed, hvor normen er 157,6 g. Herved falder især indholdet af N i urin, men også indholdet af organisk bundet N i fæces. Reduktionen i N-indhold sænker pH i gylle, hvilket sammen med mindre ammonium-N i gylle medfører mindre ammoniakfordampning. Reduktionen i organisk bundet N fra fæces kan mindske risikoen for udvaskning af kvælstof, da den organisk bundne del af kvælstoffet kan mineraliseres udenfor vækstsæsonen.

Fosfor

Der anvendes på ansøgningstidspunktet 200 % fytasetilsætning i foderblandingen.

Standardtilsætningen svarer til 60 %. Denne besætning anvender en 200 % tilsætning. 60 % svarer til 300 FTU Natuphos/Phyzyme eller 500 FYT Ronozyme. Anvendes der 200 % tilsætning svarer dette til hhv. 1000 FTU eller 1500 FYT.

Ved tilsætning af enzymet fytase øges svinenes evne til at optage fosfor fra foderet, og der udskilles mindre fosfor i gyllen. Effekten af anvendelse af fytase kan ikke beregnes eksakt i ansøgningssystemets faciliteter og anvisninger.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Fodertiltaget med hensyn til reduktion af råprotein i foderet indgår i husdyrbrugets tiltag med henblik på at overholde det generelle ammoniakreduktions-krav og fastholdes derfor ved vilkår. Vilkåret stilles som krav til maksimalt indhold af kvælstof ab dyr, som samlet for produktionen jf. husdyrgodkendelse.dk er beregnet til 28.841 kg N/år ved anvendelse af ansøgningens forudsætninger, dvs. en korrektio n svarende til den beregnede faktor ovenfor. De enkelte forudsætninger (indgangsvægt, afgangsvægt, FEsv pr. kg tilvækst og gram råprotein pr. FEsv) er ikke bindende, men

det samlede kvælstofindhold af dyr skal overholdes. I relation hertil er der stillet egenkontrolvilkår til dokumentation herfor.

Lemvig Kommune vurderer, at anvendelse af fytase er BAT inden for fodring af slagtesvin, og at tiltaget har en effekt på begrænsning af udvaskning af fosfor til henholdsvis Nissum Fjord og Nissum Bredning. Der stilles derfor vilkår om anvendelse af fytase inklusive dokumentation.

Lemvig Kommune vurderer, at projektet med de nævnte og ved vilkår fastholdte forudsætninger for ansøgt drift lever op til BAT for fodring.

Kommunen vurderer videre, at opbevaring og håndtering af foder ikke medfører en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

4.4. Energi- og vandforbrug

Herunder ses det forventede forbrug af henholdsvis energi og vand, samt de tiltag ansøger selv oplyser, der gøres for at minimere forbruget af energi.

Energiforbrug

Det anslåede forbrug energi fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 4: Energiforbrug

	Nudrift	Ansøgt
Elforbrug	140.000 kWh	140.000 kWh
Diesel	3.000 l	3.000 l

Elektricitet anvendes til lys, male- og blandeanlæg, ventilation samt korntørring. Ejendommens årlige elforbrug til produktionen forventes uændret omkring 140.000 kWh.

Der anvendes i driften cirka 3.000 liter fyringsolie til varmekanoner.

Det årlige energiforbrug omfatter derudover brændstof til traktorer og andre motoriserede køretøjer. Der forventes ingen ændring i dette forbrug, idet selskabets jordtilliggende er uændret.

Energibesparende foranstaltninger

Jf. ovenfor anvendes frekvensregulerede ventilatorer i alle stalde, ligesom der i staldafsnit 1.1.2 Slagtesvinestald nr. 2 er etableret MultiStep-anlæg. Begge tiltag er reducerende på energiforbruget.

Der er monteret vinduer i vægge og ovenlys i tagflade for at mindske behovet for kunstigt lys i dagtimerne.

Lux-målere styrer lysniveauet i staldene, således tændes ekstra lys først i forbindelse med inspektion eller efter mørkets frembrud.

Alle snegle til intern transport og elevatorer monteres med sensor og automatisk stop, således ingen transportører kører tomme.

Ingen transportører kan startes før der er registreret råvarer i graven.

Vandforbrug

Det anslåede forbrug vand fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 5: Vandforbrug m³/år

	Nudrift	Ansøgt	Kommentar
Drikke- og vaskevand stalde	5.400	5.400	
Bolig	170	170	
I alt	5.570	5.570	

Stald og stuehus forsynes med vand fra Råbjerg Vandværk.

Der forbruges cirka 5.400 m³ årligt til drikkevand og rengøring i svineproduktionen. Det årlige vandforbrug forventes ikke væsentlig ændret i forbindelse med omlægningen af produktionen (normtal). Hertil kommer husholdningens eget forbrug af vand på 170 m³.

Ejendommens arealer vandes ikke.

Vandbesparende foranstaltninger

Alle drikkepipler er placeret over foderkrybben således, at vandspild opsamles i foderkrybben og vandspild undgås. Lovpligtig overbrusning til slagtesvin er tids- og temperaturstyret.

Stalde iblødsættes før vask, hvilket nedsætter det efterfølgende vandforbrug til vask.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det forventelige forbrug af energi beregnet ud fra normtal er ca. 155.400 kWh, det aktuelle energiforbrug ligger ca. 10 % under dette niveau.

Forbruget af vand ligger som forventet for den pågældende type husdyrbrug.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til anvendelse af BAT med henblik på reduktion af vand- og energiforbrug. For at sikre stadig fokus på vandforbrug stilles vilkår om, at husdyrbrugets årlige vandforbrug skal registreres, og være tilgængeligt for myndigheden i forbindelse med tilsyn.

4.5. Spildevand herunder regnvand

Der er ikke processpildevand fra svineproduktionen.

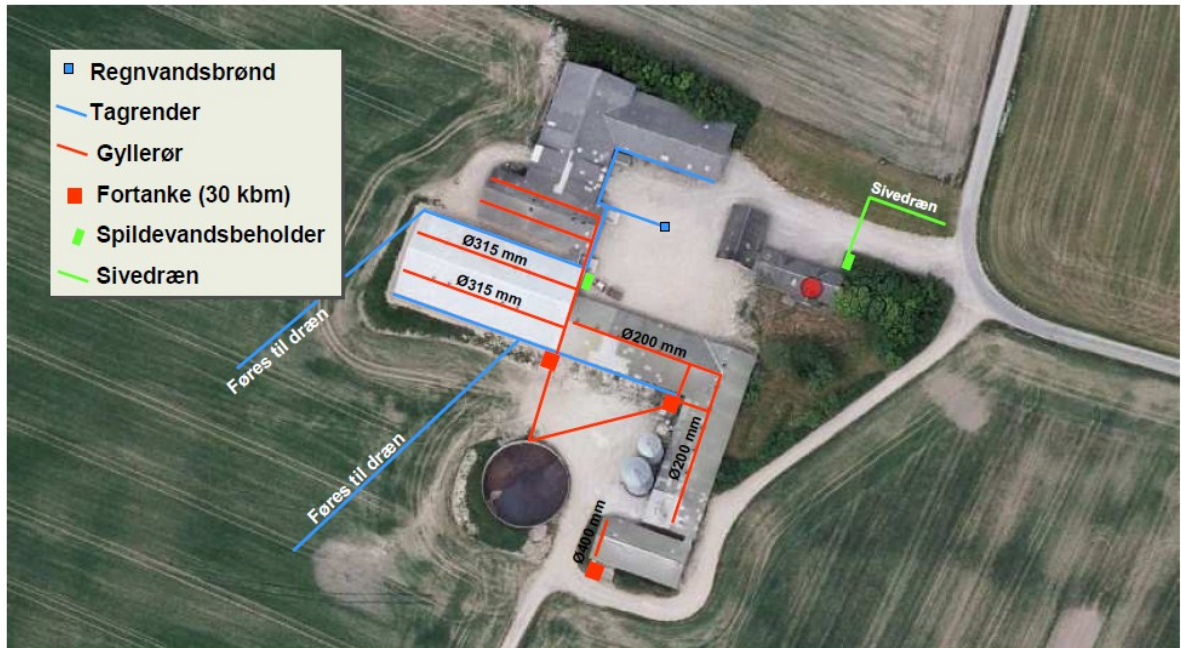
Anslået mængde vaskevand fra produktionen: 240 m³ (Normtal)

Anslået drikkevandsspild: 720 m³ (Normtal)

Der forefindes sanitære tilslutninger i forbindelse med produktionsanlægget.

Mængden af spildevand øges ikke efter udvidelsen. Overfladevand fra betonstøbte pladser ledes til dræn. Tagvand fra bygningerne føres til dræn i lukkede ledninger eller ud over jord.

Markdriften varetages fra Mægbækvej 4, hvor også vaskeplads til maskiner og transportvogne forefindes.

Figur 3: Afløbsforhold

Vaske- og rengøringsvand fra produktionen samt drikkevandsspild ledes til gyllebeholder, anslået mængde 960 m³ (Normtal). Spildevand fra sanitære tilslutninger i stalden føres til samlebrønd, mens sanitært spildevand fra stuehuset ledes til sivedræn.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Projektet medfører ikke nye anlæg for håndtering af spildevand, og det vurderes at spildevand fortsat opsamles forsvarligt, og at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet – vandmængder er indregnet i kapacitetsopgørelse for flydende husdyrgødning, se afsnit nedenfor.

Ansøger har indsendt oplysninger til Lemvig Kommune med henblik på evt. tilladelse til udledning af overfladevand og vand fra befæstede arealer. Denne sag behandles sideløbende med nærværende sag.

4.6. Affald

Affald fra produktionen omfatter animalsk affald, herunder døde dyr og emballage. Olie- og kemikalieaffald findes ikke i forbindelse med denne produktion, eftersom der ikke er markdrift fra adressen Houdamvej 26.

Klinisk risikoaffald som kanyler, hætteglas etc. opbevares i brudsikker og typegodkendt beholder forrummet i bygning 2 jf. Figur 2, som afleveres til Marius Pedersen.

Husdyrbruget producerer ifølge ansøgningen affaldstyper og -mængder jf. Tabel 6.

Tabel 6: Affaldstyper, mængder og bortskaffelse

Affaldstype	ISAG / EAK-kode	Årlig mængde	Opbevaring	Bortskaffelses metode
Forbrændingseget	19.00	190 liter container, 14. dages tømning	Laden (10)	Kommunal affaldsordning
Ikke forbrændingseget	23.00	Ukendt mængde, opbevares i container	Laden (10)	Genbrugspladsen i Lemvig
Papir / pap	50.00	Der genereres en ukendt mængde af disse typer affald. Der vil dog være tale om meget små mængder affald fra en produktion af denne type	Affaldet samles og sorteres sammen med affald fra ejers andre ejendomme, i mærkede containere på Mægbækvej.	Genbrugspladsen i Lemvig
Glas	51.00			
Plast, herunder PVC	52.00			
Spildolie	13 02 xx*	Forekommer ikke, ingen markdrift fra husdyrbruget	-	-
Kanyler	18 02 01	Ukendt	Brudsikker og typegodkendt kanyleboks	Marius Pedersen, erhvervsaffaldsordning
Kemikalier	02 01 08 02 01 09	Ingen	-	-
Medicin (flasker)	20 01 18	Der medicineres alene på dyrlægens anvisning og der er ingen spild / rest af medikamenter.	På køl i forrummet, aflåst for uvedkommende	-
Døde dyr	02 01 02	Ca. 250 stk.	Indendørs opbevaring indtil afhentning	DAKA

* Flere koder forekommer, men ingen relevante i det konkrete tilfælde.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Husdyrbruget har en aftale om fast afhentning af erhvervsaffald, dette fastholdes ved vilkår. Det er oplyst, at der på ansøgningstidspunktet ikke genereres farligt affald herunder spraydåser, olie- og kemikalieaffald. For at sikre miljømæssig forsvarlig opbevaring af disse affaldsfraktioner ved evt. fremtidig opbevaring stilles der vilkår til dette. Der er endvidere stillet vilkår til opbevaring af klinisk risikoaffald.

Lemvig Kommune vurderer herefter, at affald opbevares og håndteres forsvarligt.

4.7. Råvarer og hjælpestoffer

Kemikalier

Staldene højtryksrensnes uden tilsætning af sæbe, og desinficeres ikke efter rengøring.

Olie- og kemikalieaffald genereres ikke i driften fra denne adresse.

Pesticider og sprøjteudstyr

Forbruget af pesticider planlægges i samråd med planteavlskonsulent. I sæsonen ydes løbende rådgivning i relation til aktuelle skadedyr og sygdomme, og behandlingsforslag udarbejdes.

Påfyldning og rengøring af marksprøjten foregår i nudriften i marken eller alternativt på vaskepladsen beliggende på Mægbackvej, hvorfra husdyrbrugets markdrift håndteres.

Eventuel restbeholdning opbevares i dunke i aflåst kemikalierum på Mægbackvej og anvendes i den følgende vækstsæson.

Olietanke

Der er tre olietanke på ejendommen.

Tank 1: Nedgravet glasfibertank fra 1984 på 2.500 L. Placeret ved sydfacade af bygning 9.

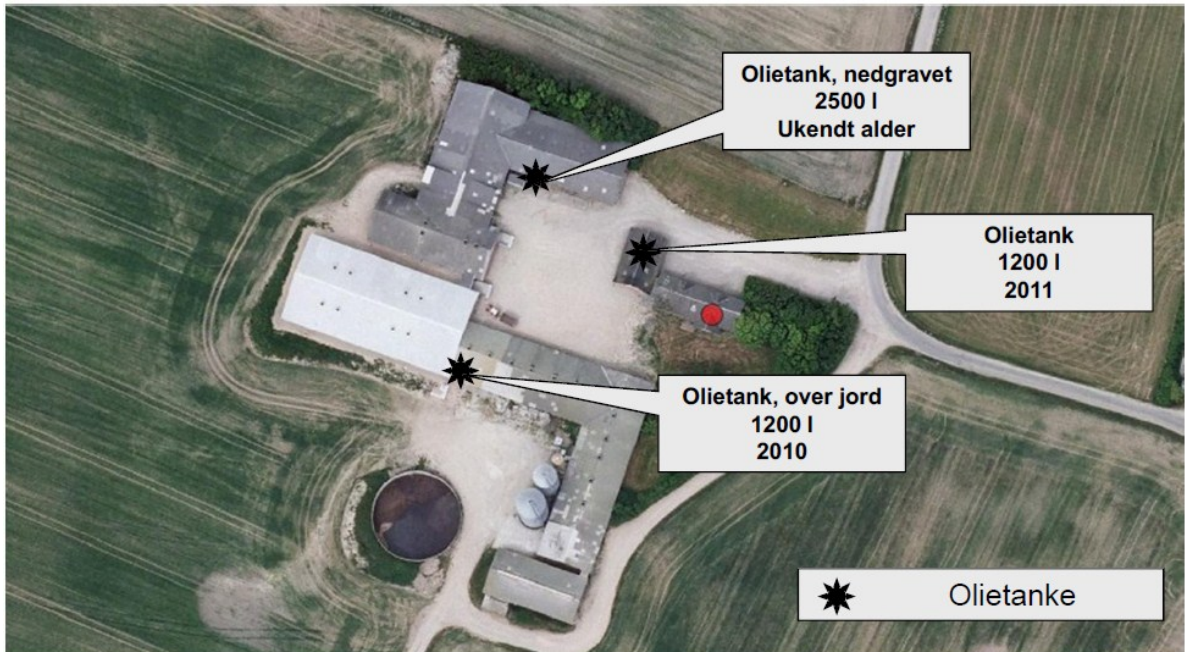
Tank 2: Overjordisk tank fra 2011 fra 1.200 L. Placeret i bygning 10.

Tank 3: Overjordisk tank fra 2010 på 1.200 L. Placeret ved sydfacade af bygning 3.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Husdyrbrugets olietanke er omfattet af den til enhver tid gældende olietankbekendtgørelse, herunder sløjfningsterminerne i denne. Ved etablering af nye olietanke på ejendommen, skal Lemvig Kommune informeres om dette 4 uger inden etablering. Der er stillet vilkår om dette.

Det er Lemvig Kommunes vurdering, at råvarer og hjælpestoffer herefter opbevares og håndteres sikkert og korrekt. Der er stillet vilkår til opbevaring og håndtering olie m.v. for at sikre, at det sker forsvarligt.

Figur 4: Placering af olietanke

4.8. Driftsforstyrrelser eller uheld

Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, der vedlagt ansøgningen som bilag 2. Beredskabsplanen beskriver, hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer (brand, gylleudslip, strømsvigt etc.), der kan få konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen opbevares tilgængeligt og er kendt af alle medarbejdere og personer, som færdes fast på ejendommen.

Gylleudslip

Gylleudslip vides at være en risikofaktor ved uheld med pumpeudstyret eller brist af selve beholderen. Al overpumpning af gylle sker til selvfyldende vogn med returløb til tanken, - således minimeres risikoen for overløb og spild ved tankning. Ingen af bedriftens tanke har fastmonterede pumper.

Pumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn foregår under overvågning.

Alle gyllebeholdere kontrolleres og godkendes hvert 10. år af uvildig kontrollant.

Ved uheld med gylletankene vil gyllen kunne opfanges på de nærliggende arealer. Ved utilsigtet udslip af gylle ved beholderen beliggende ved anlægget er der risiko for påvirkning af omgivelserne via drænen. Der er mulighed for stopning eller opslugning fra drænet ved brønd ført over terræn ved vejen syd for anlægget. Der er derudover ikke direkte hældning ned mod sø eller vandløb fra området, hvor gylletankene er placeret.

Olie og kemikalieudslip

Kan opstå ved uhensigtsmæssig placering af olietanke og kemikalier, hvor der er risiko for udløb på bar jord eller til vandløb/drænen. Der opbevares ikke kemikalier på dette husdyrbrug.

Uheld søges undgået ved, at olietanke drives i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsen og ved at den overjordiske tank er placeret på fast plan bund uden afløbsmulighed til omgivelserne.

Brand

Brand kan opstå som følge af fejl i elinstallationer med risiko for udslip af giftige stoffer under brand. Det søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Tiltag ved uheld

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Udslip til omgivelserne søges begrænset ved egen indsats indtil hjælp når frem. F.eks. blokering af afløb til dræn og opdæmning mod udslip til vandmiljøet.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Lemvig Kommune vurderer, at ejendommen og de personer som arbejder på den, er tilstrækkeligt bekendte med procedurer til at kunne begrænse eventuelle uheld og ulykker og tilkalde hjælp i tilfælde af et uheld.

Lemvig Kommune har med denne miljøgodkendelse stillet vilkår om indretning og drift, så konsekvenser af eventuelle uheld eller driftsforstyrrelser forhindres eller begrænses. Herunder fastholdes anvendelse af selvfyldende vogn med returløb til tanken ved tømning af gyllebeholdere og der stilles vilkår til etablering af støbt påfyldningsplads ved eventuel etablering af fast pumpeudstyr.

Lemvig Kommune vurderer herefter, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at modvirke forureninger forårsaget af drift, driftsforstyrrelser og uheld.

5. Gødningsproduktion og -håndtering

5.1. Gødningstyper og mængder

De beregnede mængder kvælstof og fosfor er beregnet i det digitale ansøgningsystem, og baseres på normer fra 2005/2006. Det reelle indhold af kvælstof kan være højere. På Houdamvej 26 produceres husdyrgødning svarende til 258,29 DE til udbringning på husdyrbrugets arealer. Arealerne tilføres endvidere svinegylle fra ansøgers andet ejede husdyrbrug (Houdamvej 20) svarende til 120,00 DE. Den samlede mængde husdyrgødning opgjort i DE og indhold af næringsstoffer, der udbringes på udspretningsarealerne, er angivet i Tabel 7.

Tabel 7: Årlig produktion af næringsstoffer

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Svinegylle, Houdamvej 26	24.526,16	4.894,43	258,29
Svinegylle, Houdamvej 20	12.000,00	2.440,00	120,00
I alt til rådighed	36.526,16	7.334,43	378,29

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der ønskes udbragt 378,29 DE på 274,36 ha, hvilket svarer til knap 1,38 DE/ha og det generelle harmonikrav er overholdt.

5.2. Flydende husdyrgødning

Produktionen af gylle er 5.084 m³ pr. år, se Tabel 8.

Tabel 8: Årlig produktion af gylle

Dyretype og antal	DE	Norm m ³ /år	Produktion m ³
9.200 slagtesvin 33-108 kg	258,29	0,55	5.084

Der er i øjeblikket to gylletanke på henholdsvis 1.600 og 2.000 m³ på husdyrbruget, se Tabel 9. Tankene er opført i hhv. 1999 og 1992, og der er udført beholderkontrol i 2010 hhv. 2002. Udover kapaciteten i tankene, er der en beregnet opbevaringskapacitet i kanaler på 750 m³.

Der er ikke fast pumpeanlæg på gyllebeholderne.

Tabel 9: Opbevaringskapacitet for gylle

Opbevaringsanlæg	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Pumpe-System fra beholder til gyllevogn
Gyllebeholder (6)	1999	1.600	Flydelag	Selvfyldende vogn med returløb til tanken
Gyllebeholder (7)	1992	2.000	Flydelag	Selvfyldende vogn med returløb til tanken
Kanaler/fortanke		750	-	-
I alt		4.350		

Der er beregnet en opbevaringskapacitet på ca. 10 mdr.

Den modtagne mængde husdyrgødning fra Houdamvej 20 indregnes ikke i husdyrbrugets kapacitetsbehov, da denne gødning ikke overføres til opbevaring på Houdamvej 26.

Der er flydelag af halm på tankene, så lugt og ammoniak fordampning begrænses. Tilstand og vedligehold dokumenteres med logbog.

Beholderen kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring. Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse og tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at der altid skal være opbevaringskapacitet til minimum 9 mdr.

Overdækning af gyllebeholdere kan være BAT, men ansøger har valgt andre teknologier til at opfylde Lemvig Kommunes krav vedr. ammoniakfordampning fra anlægget.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT vedr. opbevaring af husdyrgødning. Der stilles vilkår om støbt fast plads med afløb til gyllesystem, hvis der etableres fastmonteret pumpeanlæg ved gylletanke. Det skal endvidere sikres, at disse påfyldningspladser renholdes for spild.

Lemvig Kommune vurderer, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet, og at tanke og tømningmuligheder er indrettet på en måde, som giver tilstrækkelig beskyttelse mod større spild.

5.3. Fast gødning inkl. dybstrøelse

Der er ikke produktion af fast husdyrgødning inklusive dybstrøelse på husdyrbruget.

6. Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Her vurderes om emissionen af ammoniak fra anlægget, vil være i en sådan mængde, at projektet tilfører eventuelle nærliggende naturområder næringsstoffer, så disse vil gro til i skov og græsser.

Ansøgningen er modtaget hos Lemvig Kommune i 2010, hvorfor etableringer, udvidelser og ændringer af stalde og lagre er omfattet af et generelt ammoniakreduktionskrav på 25 %. Dette projekt omfatter imidlertid ikke ændringer eller udvidelser af anlæg, der er omfattet af reduktionskravet.

6.1. Ammoniak og natur

I husdyrgodkendelse.dk er der beregnet en samlet ammoniakemission på 4.314,74 kg N/år. Ved projektet reduceres den samlede emission med 160,12 kg N/år.

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende BAT-standardvilkår for en del dyretyper, herunder slagtesvin i gylleproducerende systemer. Ud fra materialet til disse standardvilkår, er det muligt at beregne hvor mange (eller få) kg ammoniak husdyrbruget kan forventes at udlede ved brug af BAT-teknologier. Beregningen kan ses i bilag 3, og viser et BAT-krav til samlet ammoniakemission fra husdyrbruget på 3.971,82 kg N/år. Husdyrbrugets BAT-krav er således overskredet med ca. 343 kg N/år.

Ansøgers redegørelse for fravalgte teknologier:

Reduceret Råprotein: Der fodres i besætningen med en enhedsblanding, med et reduceret indhold på 152 gram R/FE. En yderligere reduktion af råprotein til foderet vil få produktionsmæssige konsekvenser i form af nedsat trivsel og tilvækst, -enten i den vækstperiode, hvor grisen underforsynes og tilsvarende problem opstår, når grisen overforsynes. Der er med en enhedsblanding derfor optimeret således, at man forsøger at mindske dette "udsving" mest muligt. Med det allerede inddaterede niveau på 152 gram/FE vil der ikke kunne reduceres mere uden, at det får konsekvenser for dyrenes trivsel. En reduceret tilsætning af råprotein vil således kræve introduktion af flere blandinger i besætningen. På denne måde kunne der fodres med "høj tilsætning" ved indsættelse og "lav tilsætning" ved færdigfodning. Introduktion af flerfaset fodring i besætningen betyder investeringer til ombygning af foderlade og -anlæg anslået værdi 80.000-100.000 kr. til et ekstra blandekar, pumpe, nye foderstreng samt recirkulering til tømning af én foderstreng inden udfodring af blanding nr. 2.

Prisen til en sådan ændring overstiger grænsen på 8 kr. pr. produceret gris (80.000 kr. / 9.200 slagtesvin = 8,70 kr./slagtesvin) jf. Miljøstyrelsens Vejledende Emissionsgrænseværdier.

Overdækning af tank: Eksisterende anlæg er omfattet af krav til implementering af teknologier som overdækninger etc. såfremt der er proportionalitet mellem investering og miljøeffekt.

Ansøger oplyser, at husdyrbrugets opbevaringslager er fordelt på 2 mindre beholdere på hhv. 1.600 og 2.000 m³. Beholderne er af ældre årgang hhv. 12 og 19 år gamle. I forbindelse med overdækning af eksisterende lagertanke bør der jf. Miljøstyrelsens Teknologiblad Fast overdækning af gyllebeholder 11.11.2010 side 5 tages særlig højde for vind- og trækbelastning af beholderens bund og sider. Tanke af ældre dato er ikke forberedt til sådanne belastninger og derved øges risikoen for brudskader og utilsigtet udslip af gylle. Ved forespørgsel hos fabrikanterne er der samstemmende enighed om at tanke fra før 1995 konstruktionsmæssigt ikke egner sig til overdækning. En overdækning vil i disse tilfælde medføre væsentlige meromkostninger for at sikre tanken mod brudskader forårsaget af vindbelastningen.

Det er således ansøgers vurdering, at ansøger alene har mulighed for at overdække beholder nr. 6 fra 1999.

En overdækning af 1.600 m³ tank vil jf. ansøger inklusive oprensning andrage minimum kr. 200.000. Sammenholdt med en beregnet effekt på 104,6 kg N, afskrivning af overdækning over 20 år og 5 % forrentning, svarer investeringen til en årlig omkostning på 16.050 kr., igen svarende til kr. 153 pr. kg N reduceret. Heri skal indregnes effekten af sparet N i marken. Ansøger vurderer, at værdien af sparet N ved udbringning svarer til ca. kr. 14-16 pr. kg N. Hertil kommer, at restlevetiden for selve gyllebeholderen næppe (som forudsat for overdækningen) er 20 år. Ansøger konkluderer dermed, at omkostningen ved overdækning af gyllebeholderen fra 1999 ikke er proportional med miljøeffekten, idet omkostningen pr kg reduceret N overstiger kr. 100. MST's Vejledende emissionsgrænseværdier ved anvendelse af BAT for slagtesvin er fastlagt ud fra et princip om, at teknologier med reduktionsomkostninger, der overstiger kr. 100 pr kg reduceret N, ikke bør indgå i vurderingen.

Forsuring: Husdyrbrugets eksisterende og ældre stalde er af tekniske årsager ikke fundet egnede til at koble på forsuring. Forsuringsteknikken forudsætter, at der kan pumpes forsuret gylle retur til kanalerne i stalden. Dette skal af sikkerhedsmæssige grunde foregå i trykprøvede og -godkendte rør. Der er tale om flere stalde af ældre dato, hvor man ikke har mulighed for at lave en visuel kontrol eller godkendelse af de nedstøbte gyllerør. Jf. Miljøstyrelsens Teknologiblad "Svovlsyrebehandling" af 19.05.09 fremgår det af tabel 2, at den samlede meromkostning til forsuring ved en besætningsstørrelse på 250 DE svarer til hhv. 21 kr. pr. prod. svin / 13 kr. pr. prod. svin alt efter om værdien af sparet N indregnes.

Hertil pointerer ansøger, at beregningerne tager udgangspunkt i nybyggeri. En implementering i eksisterende anlæg som dette vil være forbundet med yderligere omkostninger. Investeringen til forsuring rækker således ud over den vejledende grænse på 8 kr./produceret slagtesvin.

Luftvasker, syre: Husdyrbrugets ældre bygninger er svære at koble på en central luftrensning, idet man kun vanskeligt kan samle luftafkastene uden at lave store

konstruktionsmæssige ændringer af bygningerne. Men selv med en teknisk løsning, der placerer rensere ved det enkelte afkast vil alene rensere vægt betyde, at der skal forstærkes i tag- og bygningskonstruktioner. Miljøstyrelsen har i teknologibladet beregnet prisen på virkemidlet. Her er der anvendt tal som tager udgangspunkt i et nybyggeri. Når der således er tale om priser på 6-20 kr. pr. produceret svin vil en lignende etablering i eksisterende bygninger ikke kunne holdes under 8 kr. pr. produceret slagtesvin, fordi der her skal tillægges omkostninger til udbedring, retablering og tilpasning af systemet til eksisterende bygninger og drift.

Køling af gylle: Køling af gylle er et fantastisk virkemiddel til ammoniakreduktion, hvis man har afsætning for varmen. Eftersom der i det pågældende anlæg er tale om en slagtesvinebesætning med et meget lille varmeforbrug og deraf meget ringe genanvendelseseffekt vil der i meget store dele af året være tale om en negativ sammenhæng mellem omkostninger og effekt. Skal omkostningen udregnes efter de 100 kr./kg reduceret N skal der fra det pågældende anlæg genanvendes omkring 50 % af den genererede effekt (Miljøstyrelsens Teknologiblad). Og jf. tabel 3 i samme Teknologiblad vil prisen pr. produceret slagtesvin ligge meget langt fra de 8 kr. som Miljøstyrelsens vejledning anfører.

§ 7 områder

Der er udpeget nogle større naturområder, som er særligt beskyttet gennem § 7 i 'Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug':

Etablering af anlæg for mere end 15 dyreenheder er ikke tilladt, hvis anlægget ligger helt eller delvis inden for, eller der er mindre end 300 m fra anlægget til følgende beskyttede naturtyper:

1. Højmose
2. Lobeliesø
3. Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.
4. Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.
5. Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.
6. Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransålgler og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Bufferzone I ligger indenfor 300 meter fra kvælstoffølsom natur. Her må der ikke etableres anlæg.

I bufferzone II, som er mellem 300 og 1.000 meter fra kvælstoffølsom natur, er der krav til den merbelastning en produktion må medføre. Er der ikke andre husdyrproduktioner, må merbelastningen til naturområdet ikke overskride 0,7 kg N/ha pr. år. Er der to brug, må anlæggets merbelastning højst være 0,5 kg N og er der flere end 2 brug, må den højst være 0,3 kg N.

Ejendommen er beliggende mere end 1.000 m fra natur beskyttet efter § 7, dvs. anlægget er ikke beliggende i bufferzone til § 7 beskyttet natur. Nærmeste § 7

området er et overdrev beliggende ca. 2 km nordvest for anlægget. Pga. afstanden er der ikke foretaget beregning af ammoniaknedfald på det § 7 beskyttede areal.

§ 3 områder

Andre bevaringsværdige naturarealer er beskyttet i Naturbeskyttelseslovens § 3, som siger at der ikke må foretages ændring i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er på over 100 m², eller af vandløb eller dele af vandløb, der af miljøministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen er udpeget som beskyttede. Dette gælder dog ikke for sædvanlige vedligeholdelsesarbejder i vandløb.

Der må endvidere ikke foretages ændringer i tilstanden af heder, moser o. lign, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og biologiske overdrev, når sådanne naturtyper enkeltvis, tilsammen eller i forbindelse med de søer, der er nævnt, er større end 2.500 m² i sammenhængende areal.

Der må heller ikke foretages ændring i tilstanden af moser og lignende, der er mindre end 2.500 m², når de ligger i forbindelse med en sø eller et vandløb, der er omfattet af beskyttelsen i stk. 1.

I Lemvig kommuneplan 2009 - 21 er beskyttede naturområder målsat i tre kategorier A, B og C.

Tablet 10: Målsætninger for naturområder.

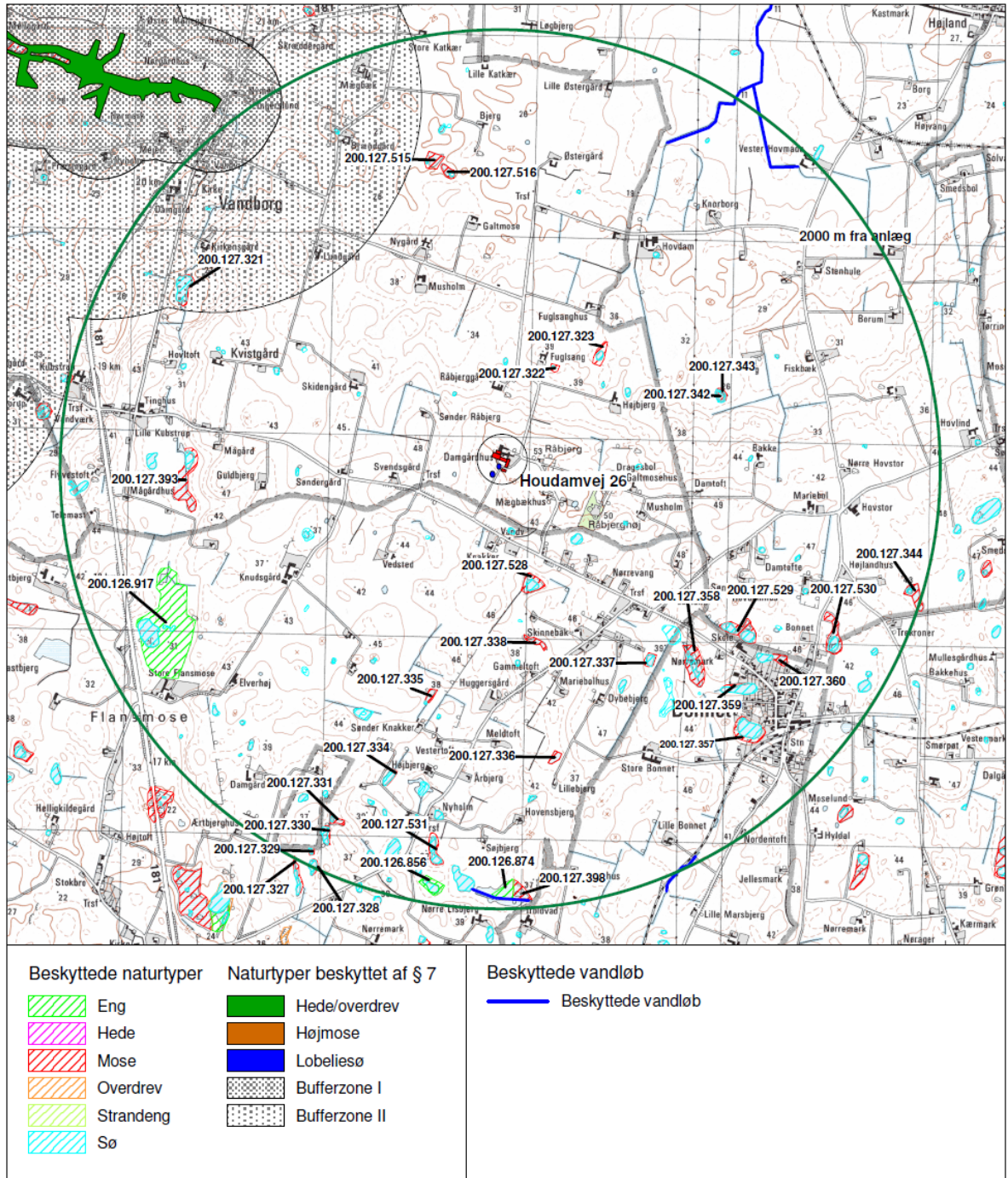
	A-målsatte	B-målsatte	C-målsatte
Mål	Områderne bevares med deres sjældne plante- og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne.	Der arbejdes aktivt for en gunstig bevaringsstatus for områdernes plante-og dyreliv.	Der arbejdes for at bevare en god biologisk tilstand af de målsatte områder.

I kategoriseringen indgår blandt andet forekomster af arter som en indikation af naturkvalitet, naturarealets størrelse og struktur samt Natura 2000-udpegninger og fredninger.

Indenfor 2.000 m fra anlægget findes 3 ferske enge, 27 moser og 98 søer beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Se Figur 5 og tabel 11. Alle naturområderne er C-målsatte.

Table 11: Protected fresh meadows and moses within 2.000 m from the facility.

ID-nr	Type	Afstand fra anlæg	Mål-sætning	Ammoniak mer-deposition Kg N/ha	Samlet N deposition kg N/ha
200126856	Fersk eng	Ca. 1.820 m S	C		
200126874	Fersk eng	Ca. 1.830 m S	C		
200126917	Fersk eng	Ca. 1.460 m SV	C		
200127342	Mose	Ca. 1.080 m NØ	C		
200127343	Mose	Ca. 1.090 m NØ	C		
200127357	Mose	Ca. 1.670 m SØ	C		
200127358	Mose	Ca. 1.240 m SØ	C		
200127359	Mose	Ca. 1.520 m SØ	C		
200127360	Mose	Ca. 1.650 m SØ	C		
200127344	Mose	Ca. 2.000 m Ø	C		
200127321	Mose	Ca. 1.710 m NV	C		
200127322	Mose	Ca. 480 m NNØ	C	0,0	1,07
200127323	Mose	Ca. 630 m NØ	C		
200127327	Mose	Ca. 1.930 m S	C		
200127328	Mose	Ca. 1.920 m S	C		
200127329	Mose	Ca. 1.860 m S	C		
200127330	Mose	Ca. 1.720 m S	C		
200127331	Mose	Ca. 1.660 m S	C		
200127334	Mose	Ca. 1.340 m S	C		
200127335	Mose	Ca. 890 m S	C		
200127336	Mose	Ca. 1.250 m S	C		
200127337	Mose	Ca. 1.120 m SØ	C		
200127338	Mose	Ca. 660 m SØ	C		
200127398	Mose	Ca. 1.840 m S	C		
200127515	Mose	Ca. 1.440 m N	C		
200127516	Mose	Ca. 1.370 m N	C		
200127393	Mose	Ca. 1.470 m V	C		
200127528	Mose	Ca. 520 m SØ	C		
200127529	Mose	Ca. 1.340 m SØ	C		
200127530	Mose	Ca. 1.810 m SØ	C		
200127531	Mose	Ca. 1.610 m S	C		

Figur 5: Beskyttet natur indenfor 2.000 m (cirkel-markering) fra anlægget

Den ferske eng med ID nr. 200126917 er en del af Store Flansmose, hvor der ved besigtigelse i 2004 bl.a. er registreret horse-tidsel, stor nælde, alm. kvik, hvid-kløver, kruset skræppe, skive-kamille, glat vejbred, tagrør og manna-sødgræs. Engen er en kultureng, der jævnfør luftfoto periodevis afgræsses med kvæg. Engen vurderes ikke at være kvælstoffølsom og har en tålegrense på 15 – 25 kg N/ha/år.

De andre naturområder er ikke besigtiget, men ud fra luftfoto vurderes det, at ingen af naturområderne er ammoniakfølsomme. Ferske enge har en tålegrænse på 15 – 25 kg N/ha/år og moser og kær har en tålegrænse på 15 – 25 kg N/ha/år.

Der er udført ammoniakdepositionsregning til det nærmeste beskyttede naturområde, der er en mose (ID nr. 200127322) beliggende ca. 480 m nord nordøst for anlægget. Beregningen viser at der ikke kommer nogen merdeposition på mosens, og den samlede deposition er på 1,07 kg N/ha/år.

Der er 98 mindre søer omkring anlægget. Ingen af søerne er målsatte, og ingen af søerne er besigtiget. Ud fra luftfoto vurderes det, at de ikke er ammoniakfølsomme. Søerne vurderes at have en tålegrænse på 30 – 40 kg N/ha/år.

Baggrundsbelastningen for Lemvig Kommune var i 2008 på ca. 14 kg N/ha/år.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Lemvig Kommune vurderer med baggrund i ansøgers redegørelse for foderkorrektion og fravalgte teknologier inklusive proportionalitetsbetragtninger, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT med hensyn til ammoniak-emission fra stalde og lagre. Herunder vurderer Lemvig Kommune, at den ammoniakreducerende effekt af den valgte teknik (reduktion af råprotein i foderet) er veldokumenteret jf. Miljøstyrelsens Teknologiblad 'Råprotein i slagtesvinefoder' 30.06.2010 og sikret i drift ved vilkår. Videre vurderes med baggrund i ansøgers redegørelse for fravalgte teknologier samlet, at husdyrbruget har opnået det teknisk og økonomisk mulige emissionsniveau for anlægget som helhed. Jf. afsnit 4.3 Fodring fastholdes reduceret tildeling af råprotein ved vilkår.

Da der ikke kommer nogen meremission fra anlægget ved udvidelsen, sammen med den store afstand til § 7 arealet, er det Lemvig kommunes vurdering, at overdrevet ikke bliver påvirket af ammoniakemissionen fra anlægget.

Idet der ikke er nogen meremission fra anlægget ved udvidelsen, er det Lemvig Kommunes vurdering, at omkringliggende naturområder og søer ikke vil blive negativt påvirket, og der bliver derfor ikke stillet skærpede vilkår.

6.2. Lugt

Beregningerne omkring lugtemission er foretaget af i det elektroniske ansøgningsskema på www.husdyrgodkendelse.dk. Beregningerne følger beskrivelserne i "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af FMK i 2002 og Bilag 5 til Vejledning fra Skov og Naturstyrelsen: Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (benævnt: Ny Bilag 5). Ansøgningssystemet anvender i det konkrete tilfælde den model, som giver den længste geneafstand, og som er angivet i nedenstående tabel:

Tabel 12: Beregnet geneafstand.

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand	Målt afstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	699,47 m	Ca. 3.000 m	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet Bebyggelse	Ny	532,59 m	Ca. 900 m	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	Ny	*255,54 m	**180 m	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end eller lig med geneafstand i nudrift, og vægtet gennemsnitsafstand længere end 50 % af korrigeret geneafstand.

* Korrigeret geneafstand

** Vægtet gennemsnitsafstand

Ifølge den beregnede geneafstand i tabellen ovenfor, vil lugten fra husdyrbruget på Houdamvej 26 muligvis kunne være generende for beboere i beboelseshuse i landzone indenfor ca. 255,54 meter. Nærmeste enkelt bolig ligger ca. 150 meter øst for ejendommen (Houdamvej 27), den vægtede gennemsnitsafstand er i ansøgningssystemet beregnet til 180 m. Denne afstand er grundlag for vurdering i forhold til lugtbelastning.

Geneafstanden i nudrift er 256,26 m, dvs. geneafstand og lugtemission reduceres ved projektet og den vægtede gennemsnitsafstand (180 m) er længere end 50 % af korrigeret geneafstand ($0,5 \times 255,54 \text{ m} = 127,77 \text{ m}$).

Geneafstanden til samlet bebyggelse er ca. 533 meter. Nærmeste bolig i samlet bebyggelse er beliggende i område ved Huggersgårdvej, der ligger ca. 900 meter sydøst for anlægget.

Geneafstanden til byzone/sommerhusområde er på ca. 699 meter. Nærmeste byzone/sommerhusområde er Klinkby der ligger ca. 3 km nord for anlægget.

Lugt fra udbringning

Der anvendes nedfælder på sort jord mens der slangeudlægges i afgrøder. Med forudsætningerne som standardsædskifte S2 vil der mængdemæssigt være tale om ca. 50 % nedfældet og 50 % udlagt med slæbeslanger i afgrøder.

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. F.eks.:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (f.eks. ikke tilladt at bruge bredspreader til gylle),

- gyllen nedfældes eller slangeudlægges afhængigt af afgrøde. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).

Ingen udbringningsarealer er beliggende mindre end 200 m fra byzone, sommerhusområder eller områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål, hvor der af hensyn til begrænsning af lugtgener for omboende er generelle restriktioner med hensyn til udbringningstidspunkter.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Husdyrlovens beskyttelsesniveau til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. For at imødegå ekstraordinær lugtmission fra stalde, stilles der vilkår til jævnlig inspektion og rensning af staldventilatorer for at opretholde en høj hygiejnestandard og dermed minimering af lugtmission. Lemvig Kommune vurderer herefter, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

I de to gyllebeholdere skal der være det lovpligtige intakte flydelag, der er effektivt til at begrænse lugt. Når gyllen skal omrøres og bringes ud, vil der altid være lugtgener. Det er kommunens vurdering, at ansøger med nedfældning og generel hensyntagen tager tilstrækkeligt hensyn til de naboer, der kunne blive mest generet af dette.

Det er kommunens vurdering, at lugt fra husdyrbruget ikke vil være til gene for naboerne. I tilfælde af, at der indkommer klager over lugtgener, og tilsynsmyndigheden skønner, at klagerne er velbegrundede, skal husdyrbruget for egen regning lade foretage lugtundersøgelser. Der er stillet vilkår herom.

Husdyrbruget har frivilligt valgt at nedfælde gyllen på sort jord, hvilket medfører en kraftig reduktion i ammoniakfordampningen fra udspreddingen af gylle. Fra 2011 er dette lovkrav i græs og på sort jord uanset arealernes beliggenhed. I kornafgrøder vurderes det, at afgrødetabet kan være betydeligt i forhold til den miljømæssige og økonomiske gevinst, hvilket medfører, at Lemvig Kommune ikke anser nedfældning i alle afgrøder som BAT.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT vedrørende udbringningsteknologi i forhold til lugtgener for omkringboende.

6.3. Fluer og skadedyr

Der holdes orden og ryddeligt omkring ejendommen, så skadedyr ikke tiltrækkes af foderrester eller andet affald.

Fluegener

Fluer på ejendommen bekæmpes primært ved at holde en god hygiejne i staldene og der udsættes rovfluer. Produktionen kører i holddrift, hvor der er god tid til vask og udtørring inden indsættelse af nye dyr. Desuden har de mange daglige overbrusninger af gødearealet negativ indflydelse på fluernes levevilkår og formeringsevne.

Rottebekæmpelse

Der er udlagt rottegift i kasser omkring alle ejendommens bygninger, der er indgået aftale med autoriseret bekæmpelsesfirma herom. Det tilsigtes at holde ejendommen ryddelig og fri for foderspild så tiltrækningen af og levevilkårene for rotter mindskes.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Lemvig kommune vurderer, at skadedyr ikke vil være til gene for omgivelserne, og der stilles ikke yderligere vilkår.

6.4. Transport

Transporter forekommer i forbindelse med levering og afhentning af dyr, levering af råvarer til foderfremstilling, udbringning af gylle/gødning, indtransport af eget korn og lignende.

Antallet af transporter forøges ikke væsentligt i forhold til nudrift, idet ansøgt produktion primært består af en ændring af vægtintervallet på de producerede grise, se Tabel 13. Af samtlige transporter til og fra ejendommen er der kun ganske små ændringer i antallet af kørsler på offentlig vej.

Lastbiltrafikken til ejendommen foregår ad Houdamvej. Kørsel med gylle til udbringningsarealerne omkring ejendommen foregår ad Houdamvej, Knakkervej og Knudsgårdvej, der alle er offentlige veje. Transporten af gylle finder sted i forbindelse med udbringningen på markerne i begyndelsen af april, og varer ca. en måned.

Der er ingen transport af gylle til eksterne lagertanke. Ekstra lagerkapacitet forefindes på Knudsgårdvej 8, 1.500 m³. Dette lager er ikke indregnet i kapacitetsopgørelsen, men anvendes alene i år med store nedbørsmængder som ekstra buffer.

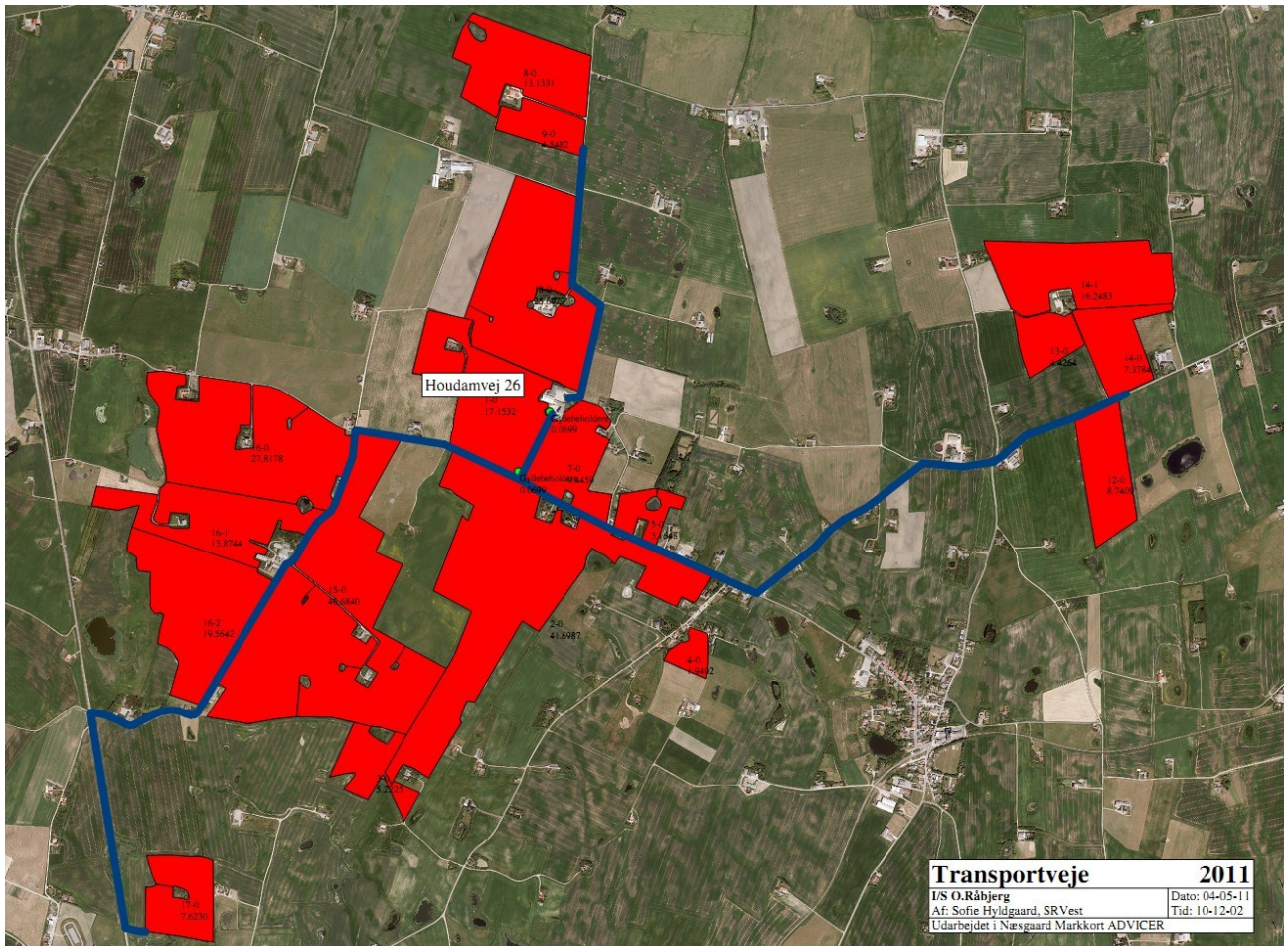
Der udvises hensynsfuld kørsel til og fra ejendommen og transporterne foregår indenfor dagtimerne.

Transportveje for transport af gylle til udbringningsarealer fremgår af Figur 6.

De drevne arealer ligger indenfor en max. kørselsafstand på ca. 3,5 km. Ca. 1/3 af arealerne er placeret i nær tilknytning til ejendommens staldanlæg.

Tabel 13: Transporter til og fra ejendommen

Transportemne	Nudrift	Ansøgt
Smågrise til anlægget (traktor)	66	64
Slagtedyr fra anlægget (lastbil)	48	45
Døde dyr (lastbil)	52	52
Eget korn (traktor, 18 ton)	78	78
Tilskudsfoder (lastbil, 30 ton)	15	15
Gylle (traktor, 20 ton)	250	250
I alt	509	504

Figur 6: Transportveje til udspretningsarealerne

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra husdyrbruget.

Kommunen vurderer, at de anførte transportveje for gylle til markerne medfører forholdsvis få gener for områdets beboere, idet der f.eks. ikke køres gennem større landsbyer eller byzone.

6.5. Støj

Omkring landbrugets driftsbygninger afgiver følgende installationer støj, som kan genere omgivelserne:

Tabel 14: Primære støjkloder

Støjkilde	Perioder
Mekaniske ventilationsanlægs motorer:	Døgnet rundt, dog lavest i aften- og nattetimer
Kornlørringsanlæg:	Høstperioden
Korn- og fodertransportsystemer:	Hovedsaglig dagtimer
Højtryksrensere og kompressorer	Hovedsaglig dagtimer
Husdyrs lydavgivelse:	Hovedsaglig dagtimer

Støj kan forekomme fra korntørring, ventilationsanlæg, af- og pålæsning af grise, forarbejdning og indtransport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til og fra ejendommen.

Ved så- og høsttid vil aktivitetsniveauet mht. transporter og forekomsten af støv og støj følgelig være højere end den øvrige del af året. Til daglig vil der være begrænset støj fra ventilationsanlæg, foderanlæg, motoriserede køretøjer og transporter.

Transporter til og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimer, mens ventilationsstøj må forventes hele døgnet, dog vil ventilationsanlægget generelt køre mindre i aften- og nattetimer grundet lavere udendørstemperatur.

Da vinduer og døre normalvis er lukkede i svinebesætninger, vurderes støjniveauet fra dyrene i stalden at være meget lavt.

MultiStep sikrer, at den enkelte ventilator hele tiden arbejder ved konstant hastighed uden at overbelastes, dette har ikke alene effekt på energiforbruget men også gavnlige indflydelse på støjgenerne fra ventilationen.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er, eller forventes at blive et problem for de omkringboende. I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier fastsættes som vilkår i miljøgodkendelsen.

For at sikre mulighed for indgreb stilles vilkår om, at Lemvig Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af Husdyrbrugets støjbelastning i omgivelserne udføres på Husdyrbrugets bekostning.

6.6. Støv

Der anvendes vådfoder i stalden. I forbindelse med råvareleverancer og fremstilling af foder kan der opstå støvgener. Støvpartiklerne vil, grundet deres størrelse, være koncentreret i og omkring ejendommens foderlade og blanderum.

Ved udvidelsen vil produktionen af antal slagtesvin falde, og vægtgrænserne vil ændres. Foderanlæg, type og blanding vil være uændret, mens mængderne af foder, som forarbejdes, vil ændres.

Støvgener i forbindelse med transporter på grusvej forventes ikke ændret i forhold til den nuværende drift, idet antallet af transporter ikke påvirkes af den ansøgte ændring.

Støvgener i forbindelse med opbevaring og tørring af korn på ejendommen, vil ligeledes være koncentreret til området omkring lageret. Ansøger angiver, at støvpartiklernes størrelse og vægt taget i betragtning vil det være usandsynligt, at støv fra denne arbejdsfunktion skulle give anledning til gener i husdyrbrugets omgivelser.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Med hensyn til støvbelastning fra husdyrbruget forventes ikke væsentlige gener, og det vurderes, at der ikke er behov for at regulere aktiviteterne med hensyn til begrænsning af støvfrembringelse. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften, for at begrænse støvgener, skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

6.7. Lys

Produktionen foregår i lukkede stalde, - deraf begrænsede gener fra lys. Lux-måler styrer lysniveauet i staldene, således tændes ekstra lys først i forbindelse med inspektion eller efter mørkets frembrud.

I vintermånederne er lyset i staldene tændt i 8 timer.

Ejendommen har belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder. Der er lys på alle ind/udleveringsramper.

Der er ikke sensor på udendørsbelysningen, denne tændes og slukkes manuelt.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Med baggrund i husdyrbrugets lokalisering vurderer Lemvig Kommune, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende eller væsentlige indvirkninger i forhold til landskabelige hensyn.

7. Påvirkning fra arealerne

7.1. Arealoversigt

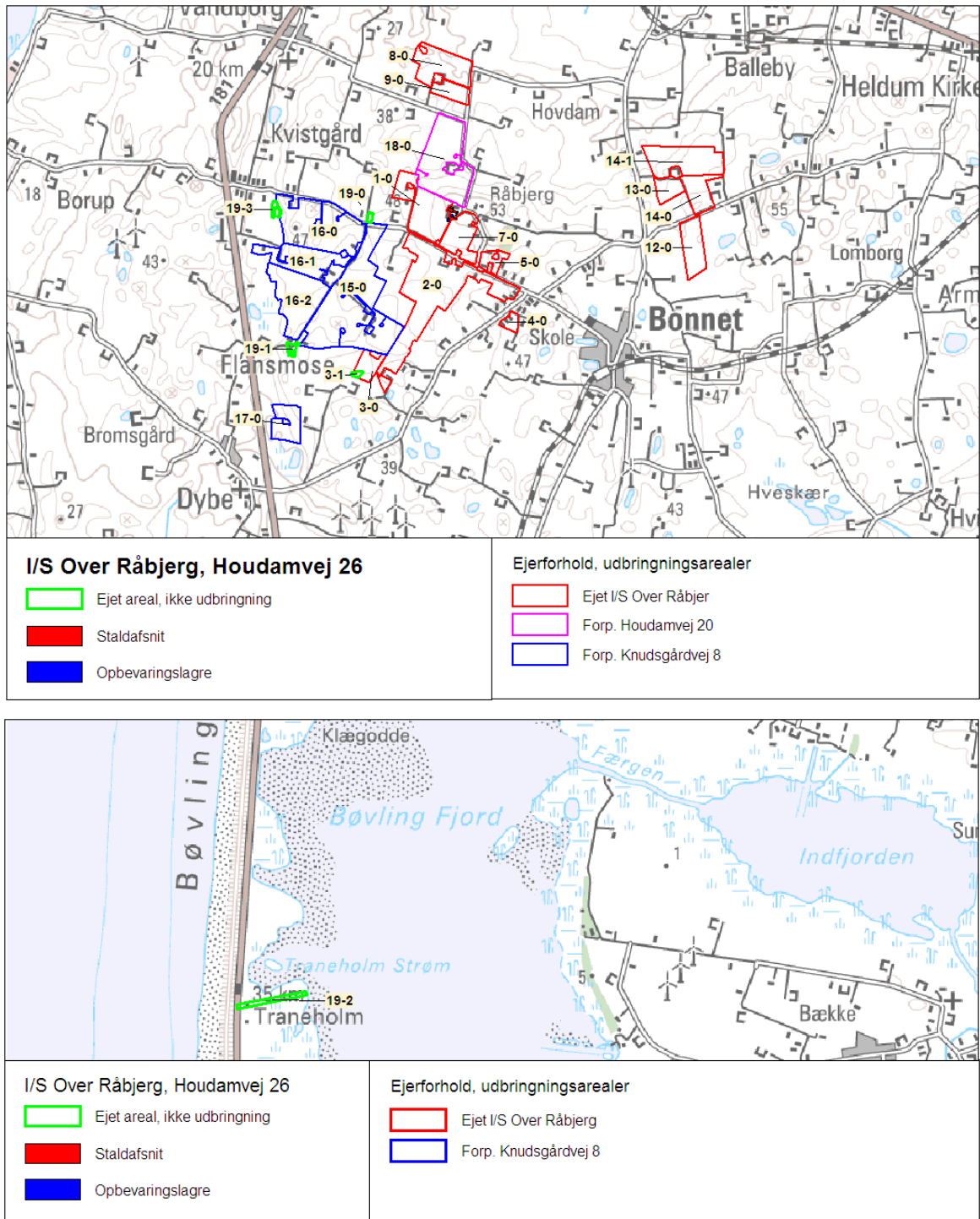
Ifølge Husdyrloven skal en godkendelse af et husdyrbrug også omfatte en godkendelse af bedriftens arealer – dvs. samtlige ejede og forpagtede arealer, som drives under samme CVR-nr. Ejerforholdene for de tilknyttede udbringningsarealer fremgår af Tabel 15.

Der er ingen gylleaftaler med afsætning af husdyrgødning.

Tabel 15: Ejerforhold for udbringningsarealer

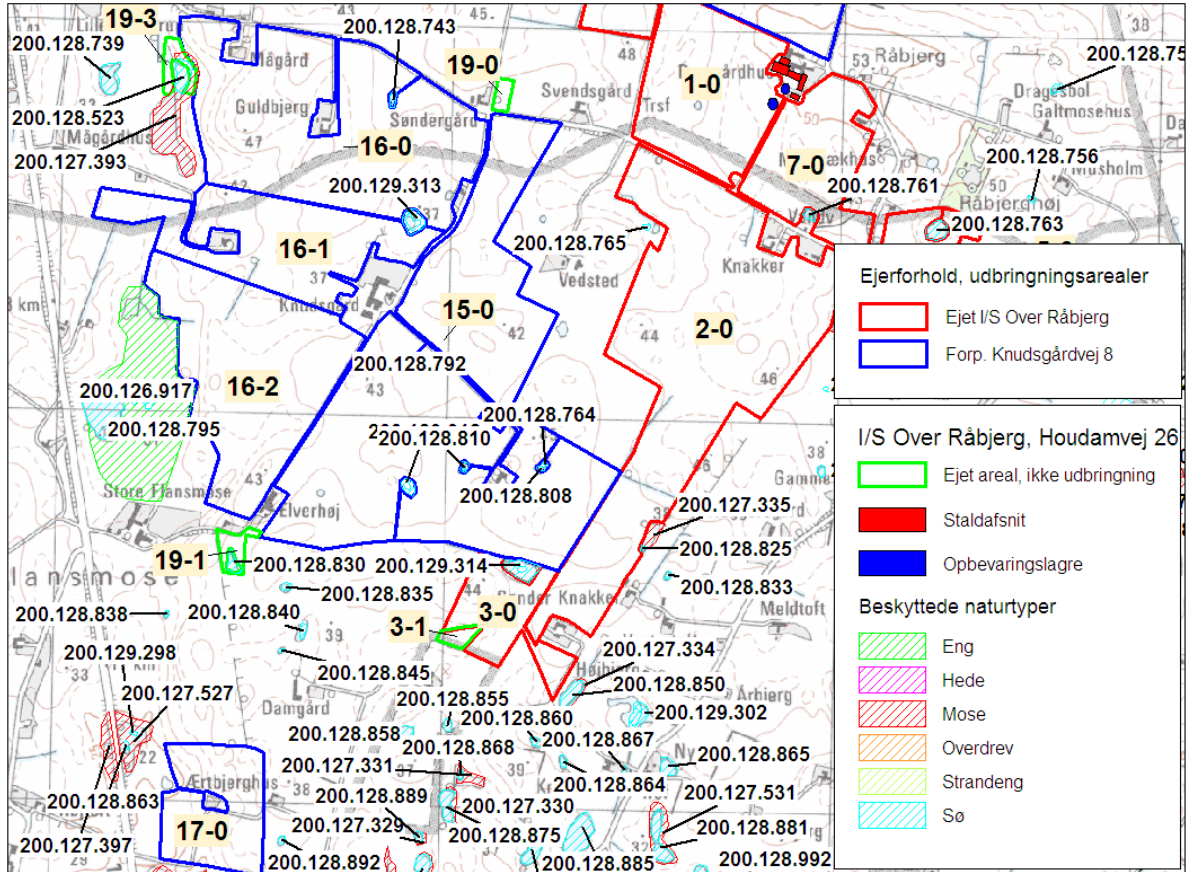
	Udbringningsareal (ha)	Matrikelnr. og ejerlav	Marknumre
Ejede arealer:			
Houdamvej 26	133,11	20c, 30c Præstegården, Vandborg 1a, 5ag Den østlige Del, Dybe 6n, 6o Præstegården, Hove	1-0, 2-0, 3-0, 4-0, 5-0, 7-0, 8-0, 9-0, 12-0, 13-0, 14-0, 14-1
Forpagtede arealer:			
Gunnar Pedersen, Knudsgårdvej 8	111,55	1a Knudsgård, Dybe 8e Den østlige Del, Dybe 27a, 26o, Præstegården, Vandborg 11b, 11c Den vestlige Del, Dybe	15-0, 16-0, 16-1, 16-2, 17-0
Steen Lundgaard Madsen, Houdamvej 20	25,70	24, 25a, 3b Præstegården, Vandborg	18-0
I alt (ha)	274,36		

Kort over udspreddingsarealerne kan ses herunder:

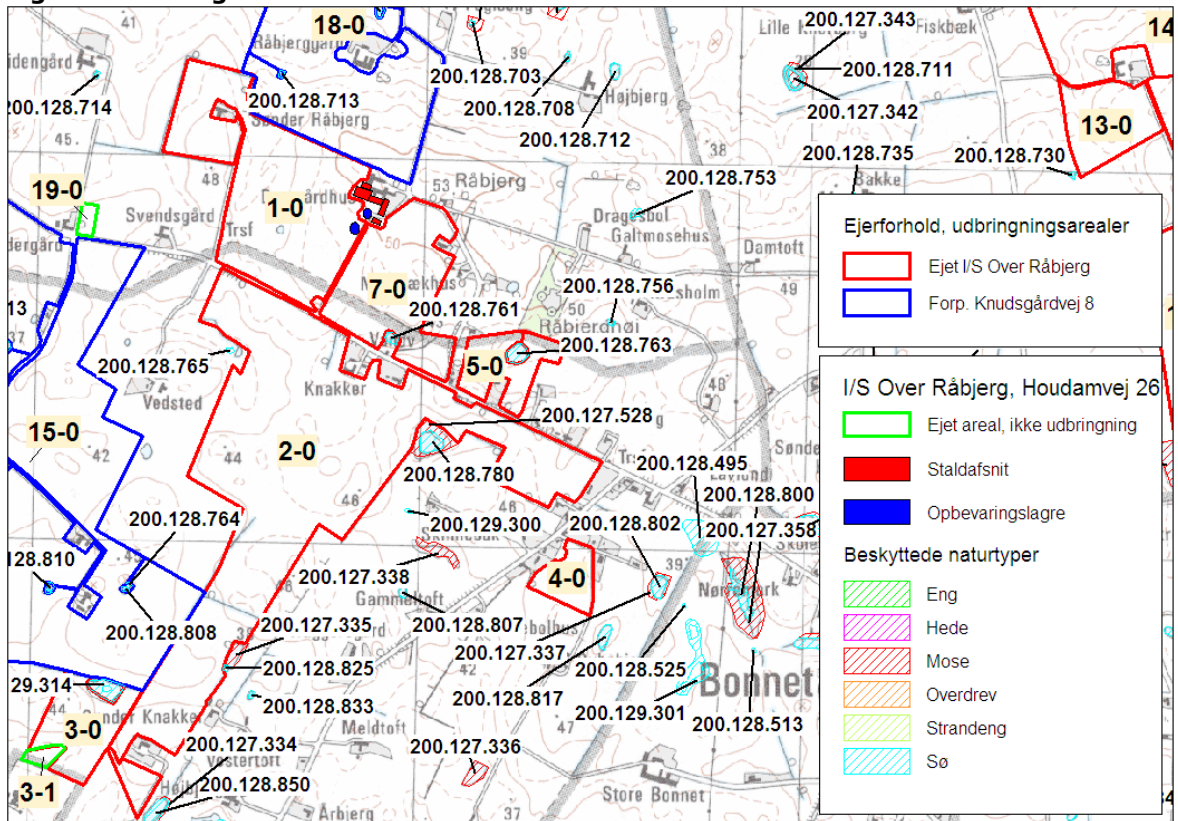

Figur 7: Oversigt over samtlige arealer

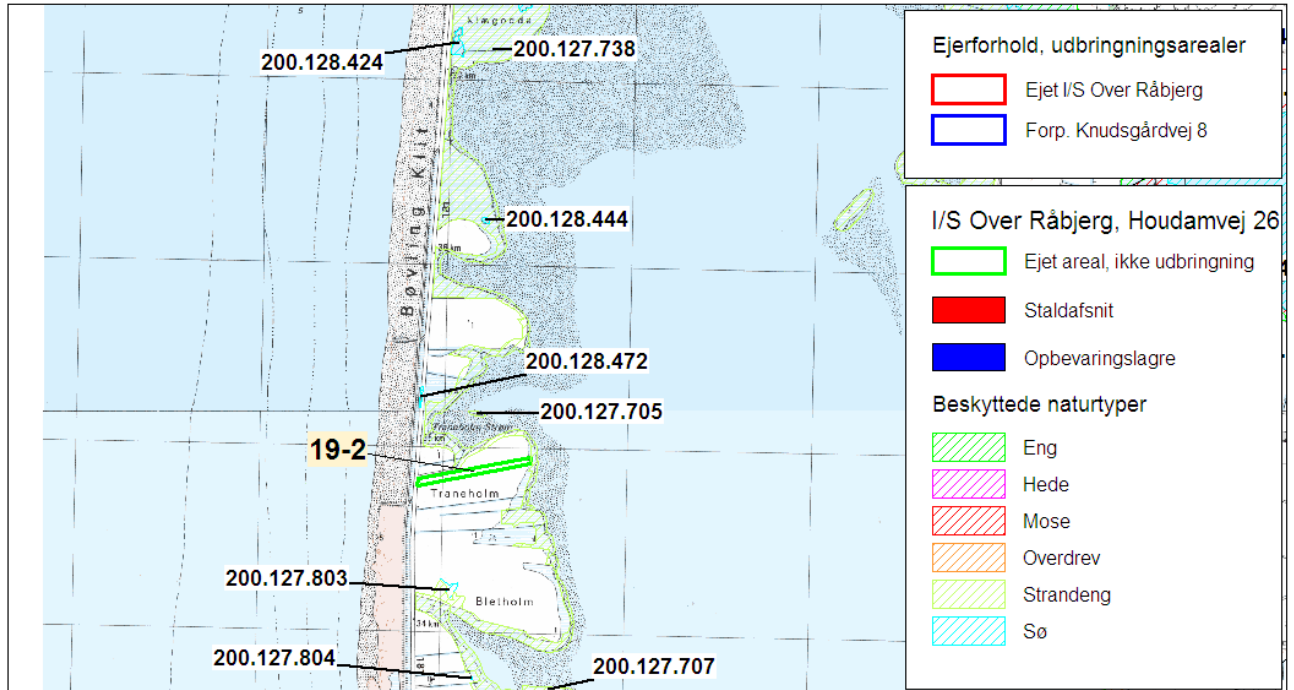
Miljøvurderingen er foretaget for arealer, som anvendes til udbringning af husdyrgødning. Der er arealer under husdyrbruget, som ikke er i drift som udbringningsareal.

Figur 10: Vestlige marker

Figur 11: Marker ved anlægget

Figur 12: Mark ved Nissum Fjord

7.2. Udbringningsarealerne

Der er et samlet udspretningsareal (ejede og forpagtede arealer) til husdyrbruget på 274,36 ha. Tabel 16 viser, hvordan bedriftens arealer er sammensat og hvor mange hektar, der ligger i udpegede og følsomme områder.

Tabel 16: Oversigt over udspretningsarealerne

Navn	Ha	Drænet	Jordbunds type	Sædskifte	N-Kl. 0	N-Kl. 3	Grund vand	P-Kl. 0	P-Kl. 2	P-Kl. 3
1-0	17,15	Ja	JB5	S2	17,15			17,15		
2-0	41,70	Ja	JB6	S2	30,41	11,29			1,78	39,92
3-0	5,22	Ja	JB6	S2	4,79	0,43				5,22
4-0	1,94	Ja	JB5	S2		1,94				1,94
5-0	3,16	Ja	JB6	S2		3,16				3,16
7-0	9,45	Ja	JB6	S2	8,24	1,21			0,20	9,25
8-0	13,13	Ja	JB6	S2	13,13		0,58	13,13		
9-0	4,55	Ja	JB6	S2	4,55			4,55		
12-0	8,74	Ja	JB5	S2	3,29	5,45	2,08			8,74
13-0	4,43	Ja	JB5	S2	4,43		4,43	4,43		
14-0	7,38	Nej	JB5	S2	6,43	0,94	7,38	7,38		
14-1	16,25	Ja	JB5	S2	16,25		16,24	16,25		
15-0	46,68	Ja	JB6	S2	46,68			46,68		
16-1	13,87	Ja	JB5	S2	13,87			13,87		
16-2	19,56	Ja	JB5	S2	19,56			19,56		
17-0	7,62	Ja	JB6	S2	7,62			7,62		
18-0	25,70	Ja	JB6	S2	25,70			25,70		

16-0	27,82	Ja	JB5	S2	27,82			27,82		
Total	274,36				249,94	24,43	30,70	204,15	1,98	68,23

Jordbundstype

Den største del af udspretningsarealerne (ca. 157 ha) er fin sandblandet lerjord (JB6). Ca. 117 ha er grov sandblandet lerjord (JB5).

Sædskifte

Det er i ansøgningen angivet, at arealerne drives med et S2 sædskifte. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet (og sædskiftet derfor ikke er brugt som virkemiddel) vurderes det, at der ikke er behov for, at stille vilkår om anvendelse af et specifikt sædskifte.

Nitrat-klasser

Med hensyn til nitrat belastning af overfladevand stilles der i bekendtgørelsen krav om et lavere husdyrtryk per hektar, end de generelle harmoniregler giver mulighed for. Kravene gælder for landbrugsarealer, der afvander til kvælstof sårbare recipienter inden for Natura-2000 områderne, se Tabel 17.

For disse nitratfølsomme landbrugsarealer er det muligt for landmanden at anvende virkemidler, f.eks. øge antallet af efterafgrøder, reducere N-normen eller ændre standardsædskiftet, således at nitratudvaskningen reduceres i mindst samme omfang, som hvis det skærpede harmonikrav var overholdt.

Reduktionspotentialer i bekendtgørelsen er defineret som forskellen mellem den mængde nitrat, der kommer ud af rodzonen, og den mængde nitrat, der ender i recipienten. Reduktionspotentialer afhænger af jordbund m.m.

De generelle regler er 1,4 DE/ha.

Tabel 17: Skærpede udbringningsregler i oplande til sårbare Natura-2000 områder

Nitratklasse	Reduktionspotentiale i % fra rodzonen til vandområdet	Meget kvælstof sårbare	Mindre kvælstof sårbare	Øvrige områder	Antal ha i ansøgningen
0	76-100	Generelle regler	Generelle regler	Generelle regler	249,94
1	0-50		85 % af de generelle regler	Generelle regler	0
2	51-75	65 % af de generelle regler	Generelle regler	Generelle regler	0
3	0-50	50 % af de generelle regler		Generelle regler	24,43

En del (24,43 ha) af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i oplandet til det meget kvælstofsårbare natura-2000 område Nissum Fjord, og reduktionspotentialer i området er 0-50 %. Disse arealer indgår i den gennemsnitlige beregning af reduktionsprocent for mulig tilførsel af husdyrgødning med 50 % af de gældende regler.

Øvrige udbringningsarealer ligger i oplandet til mindre følsomt Natura2000-område Agger Tange, Nissum Bredning, Skibtved Fjord og Agerø og har et

reduktionspotentiale på 76-100 %. Disse arealer indgår dermed i beregningen med mulighed for at udbringe husdyrgødning efter de generelle regler i forhold til nitrat.

I ansøgningsystemet er der jf. Tabel 18 beregnet en reduktionsprocent for dyreenheder på 95,55 %, dvs. et reduceret husdyrtryk på 1,34 DE/ha (1,4 DE/ha ved de generelle regler).

Vha. beregningsprogrammet Farm-N på www.husdyrgodkendelse.dk er den beregnede udvaskning af kvælstof fra arealerne 50,80 kg N/ha ved et dyretryk på 1,34 DE/ha.

Med henblik på at begrænse og for at overholde krav om begrænset udvaskning af nitrat fra udspretningsarealerne har ansøger valgt at udlægge 0,5 % ekstra efterafgrøder udover Plantedirektorats krav. Dette virkemiddel medfører, at den reelle udvaskning vil være 50,60 kg N/ha i Farm-N ved et reelt dyretryk på 1,38 DE/ha, hvorved husdyrgodkendelseslovens krav til udvaskning af nitrat er overholdt.

Tabel 18: Nitratberegning fra det digitale ansøgningsystem

DE reduktionsprocent	95,55 %
Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift	
DE _{max}	1,34 DE/ha
DE _{reel}	1,38 DE/ha
Beregning af udvaskning af N via Farm-N	
Kg N/ha DE _{max}	50,80 kg N/ha
Kg N/ha DE _{reel}	50,60 kg N/ha

Kommunens bemærkninger og vurdering – nitrat til fjord og hav

I forhold til at sikre, at Husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau overholdes mht. kvælstof til overfladevand og grundvand, stilles der vilkår om etablering af 1 % ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav. De 0,5 % rundes op til 1 % af kontrolmæssige hensyn. Endvidere fastholdes et maksimalt gødningstryk på 1,38 DE/ha ved vilkår.

Jf. Miljøstyrelsens supplerende vejledning om fastsættelse af yderligere vilkår § 29 i lov nr. 1486 af 4/12 2009 om miljøgodkendelser mv. af husdyrbrug kan kommunen pålægge et opland yderligere restriktioner, hvis kommunen vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau ikke er tilstrækkeligt til at beskytte et vandområde. Lemvig Kommune vurderer, at beskyttelsesniveauet for kvælstof jf. ovenstående er tilstrækkeligt til at beskytte vandmiljøet mod kvælstof. Der stilles derfor ikke skærpede krav.

Vurdering af påvirkning af Natura2000-vandområder er foretaget i afsnit 7.6.

Fosfor-klasser

Udspretningsarealerne ligger jf. ovenfor i oplandet til Natura 2000 områderne Nissum Bredning mod nord (Natura2000-område nr. 28) og Nissum Fjord mod syd (Natura2000-område nr. 65), som begge er overbelastede med fosfor.

Husdyrloven stiller krav til fosforoverskud afhængig af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Det drejer sig om drænedde lerjorde og lavbundsarealer, herunder drænedde og grøftede sandjorde, der afvander til Natura-2000 vandområder, som er overbelastede med fosfor.

Der skelnes mellem 4 fosforklasser:

- Fosforklasse 0: For arealer på drænedede lerjord med et fosfortal under Pt. 4,0 stilles der ingen krav. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug.
- Fosforklasse 1: For arealer på drænedede lerjord hvor fosfortallet er mellem Pt. 4,0-6,0 stilles krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må øges med 4 kg P/ha/år. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug, og kravet til fosforoverskuddet vil altid være opfyldt hvis fosforoverskuddet ikke overstiger 4 kg P/ha/år i efter-situationen.
- Fosforklasse 2: På lavbundsarealer stilles krav om at fosforoverskuddet ikke må øges uanset fosfortal. Hvis fosforoverskuddet i før-situationen er negativ er der dog kun krav om fosforbalance i efter-situationen. Med lavbundsarealer menes lave arealer i forhold til recipient med permanent højtstående grundvand, som er detailafvandet ved dræning eller grøftning, og som ikke har et højt indhold af jern vurderet ud fra okkerklassificeringen dvs. er okkerklasse II eller derover.
- Fosforklasse 3: For arealer på drænedede lerjord, hvor fosfortallet er over Pt. 6,0 stilles krav om fosforbalance på det pågældende udbringningsareal.

Tabel 19 viser husdyrbrugets udbringningsarealer fordelt i fosforklasser.

Tabel 19: Klasser vedrørende fosforophobning

	Antal ha	Før-situation Kg P/ha/år	Efter-situation = krav Kg P/ha/år
Pt < 4,0 eller udrænnet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor (p-kl = 0)	204,1	0,4	0,2
Pt 4,0 - 6,0 og drænnet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor (P-kl = 1)	0,0	0,4	0,2
Lavbundsjarde og drænnet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor (P-kl = 2)	2,0	0,4	0,2
Pt > 6,0 og drænnet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor (P-kl = 3)	68,2	0,4	0,0

En del af udspretningsarealerne ligger i oplandet til Natura 2000 området Nissum Bredning (Natura-2000 område nr. 28). Der afvandes dog udelukkende til fuglebeskyttelsesområde nr. 39, og området betegnes som mindre følsomt for fosfor, og arealerne betegnes som "arealer, der afvander til Natura-2000 område, der ikke er overbelastet med fosfor". 204,1 ha er derfor rubriceret i P-klasse 0 uanset fosfortal.

Mod syd ligger udbringningsarealerne i oplandet til Natura-2000 området Nissum Fjord (Natura-2000 område nr. 65), som er overbelastet med fosfor. 68,2 ha er derfor rubriceret i P-klasse 3, da der ikke foreligger dokumentation for fosfortal under 6, og 2,0 ha er rubriceret i P-klasse 2, da der er tale om lavbundsområder.

Resultatet af ansøgningsystemets fosforberegning fremgår af Tabel 20.

Tabel 20: Fosforberegning fra det digitale ansøgningsystem

Krav om P-overskud overholdt	Ja
Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet	-96,1 kg P
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	26,7 kg P/ha/år
P-fracørsel, arealvægtet gennemsnit	26,9 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	-0,2 kg P/ha/år

Det samlede indhold af fosfor i husdyrgødningen fra Houdamvej 26 ligger på 7.334,43 kg P. Det valgte sædskifte (S2) fracører ca. 26,9 kg P/ha, i alt (26,9 x 274,36 ha) 7.380,28 kg P. Der er således et samlet fosforunderskud på 45,85 kg P pr. år svarende til (45,85/274,36 ha) 0,2 kg P/ha/år.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Kommunen vurderer, at de generelle krav om fosforoverskud, som det er fastlagt i lovgivningen, er overholdt på udspretningsarealerne med de sædskifter, som benyttes.

Jf. Miljøstyrelsens supplerende vejledning om fastsættelse af yderligere vilkår § 29 i lov nr. 1486 af 4/12 2009 om miljøgodkendelser mv. af husdyrbrug kan kommunen pålægge et opland yderligere restriktioner, hvis kommunen vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau ikke er tilstrækkeligt til at beskytte et vandområde.

Med et gennemsnitligt fosforunderskud på 0,2 kg P/ha/år i ansøgt drift, vurderer Lemvig Kommune, at beskyttelsesniveauet for fosfor jf. ovenstående er tilstrækkeligt til at beskytte vandmiljøet mod fosfor. Der stilles derfor ikke skærpede krav.

Vurdering af påvirkning af Natura2000-vandområder er foretaget i afsnit 7.6.

I vedlagte bilag 3 har Lemvig Kommune vurderet husdyrbrugets fosfortilførsel til udspretningsarealerne i forhold til BAT jf. MST's høringsudkast til vejledende emissionsgrænseværdier. Det er beregnet og vurderet, at kravet om maksimalt 18,5 kg P/DE ab lager er overholdt.

7.3. Påvirkning af vandløb og søer

Ingen af udspretningsarealerne grænser op til beskyttede vandløb, men flere grænser op til beskyttede søer. Se tabel 21.

Tabel 21: Søer grænsende op til udspretningsarealerne

ID-nr	Type	Grænsede til udspretningsareal nr.	Terræn hældning
200129276	Sø	8-0	< 6 ⁰
200128702	Sø	18-0	< 6 ⁰
200128713	Sø	18-0	< 6 ⁰
200128761	Sø	7-0	< 6 ⁰
200128763	Sø	5-0	< 6 ⁰
200128825	Sø	2-0	< 6 ⁰
200129314	Sø	3-0 og 15-0	< 6 ⁰
200128764	Sø	15-0	< 6 ⁰
200128808	Sø	15-0	< 6 ⁰
200128810	Sø	15-0	< 6 ⁰
200129312	Sø	15-0	< 6 ⁰
200128792	Sø	15-0	< 6 ⁰
200128523	Sø	16-0	6 - 12 ⁰
200128743	Sø	16-0	< 6 ⁰
200129313	Sø	16-0 og 16-1	< 6 ⁰
200128730	Sø	13-0	< 6 ⁰

Vandløb

Ingen af udspretningsarealerne ligger ned til vandløb.

Udspretningsarealerne nr. 1-0, 2-0, 3-0, 7-0, 8-0, 15-0, 16-0, 16-1 og 16,2 (148,4 ha) afvander helt eller delvist via Grydbæk til Ferring Sø og videre gennem veserne til Natura-2000 område nr. 28. Grydbæk er B0-målsat som et vandløb uden fiskevandsinteresser. Målsætningen var i 2005 ikke opfyldt.

Udspretningsarealerne nr. 1-0, 70-, 8-0, 9-0, 12-0, 13-0, 14-0, 14-1 og 18-0 (81,96 ha) afvander helt eller delvist via Hove Å og Vestersø Landkanal til Natura-2000 område nr. 28. Hove Å og Vestersø Landkanal er B3-målsat, som karpesfiskevand. Målsætningen var i 2005 ikke opfyldt.

Søer

Den vestlige del af udspretningsarealerne (148,4 ha) afvander via Ferring sø til Veserne og Hygum nord til Nissum Bredning. Søerne er beskrevet i udkast til Vandplan for Hovedopland Limfjorden.

Der er flere mindre søer, der grænser op til udspretningsarealerne. Se Figur 8- Figur 12. Ingen af søerne er målsatte. Fra udspretningsareal nr. 16-0 er der en terrænhældning på 6 - 12⁰ mod søen med ID nr. 200128523. Imellem søen og udspretningsarealet er der en ca. 20 m bred bræmme, der er registreret som beskyttet mose.

Der er ikke terrænhældning over 6⁰ fra de resterende udspretningsarealer mod de tilgrænsende søer.

Ingen af søerne vurderes at være næringsstoffølsomme, og det vurderes, at de har en tålegrænse på 35-40 kg N.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Da ingen af udspretningsarealerne grænser direkte op til beskyttede vandløb, er det Lemvig Kommunes vurdering at udspretning af husdyrgødning ikke vil have en negativ påvirkning af de omkringliggende vandløb.

Det er Lemvig Kommunes vurdering, at søen med ID nr. 200128523 er tilstrækkelig beskyttet mod udspretning af husdyrgødning på udspretningsareal nr. 16-0, af den beskyttede mose, der er min. 20 m bred.

For at beskytte søerne mod yderligere eutrofiering og næringsstofbelastning samt beskyttelse af eventuelle forekomster af Bilag IV-arter (se senere afsnit), vurderer Lemvig Kommune, at der skal stilles vilkår om 2 meter dyrknings-, sprøjte- og gødningsfrie bræmmer omkring søerne grænsende op til udspretningsarealerne, målt fra søernes øverste brink. Det drejer sig om udspretningsarealerne nr. 2-0, 3-0, 5-0, 7-0, 8-0, 13-0, 15-0, 16-0, 16-1 og 18-0.

For søerne Hygum Nor, Mellemvese, Nørrevese, Smedshavevese og Søndervese gælder det, at søernes største trussel er dårlig vandkvalitet opstrøms. Særlig Ferring Sø er stærkt næringsstofpåvirket med store mængder fosfor i bundsediment på grund af tidligere tiders tilførsel. Der er ikke planlagt særskilte tiltag for førnævnte søer i vandplanernes første planperiode, da kvaliteten af det tilstrømmende vand først skal forbedres. Der er stillet vilkår, som skal forhindre udvaskning af fosfor og kvælstof fra bedriftens arealer, således at dette projekt ikke kommer til at forhindre målopfyldelsen som beskrevet i udkast til vandplaner.

Lemvig Kommune vurderer samlet set, at de generelle regler sammen med de stillede vilkår er tilstrækkelige til at beskytte søer og vandløb.

7.4. Nitrat til grundvand

Drikkevandsinteresser og nitratfølsomme indvindingsområder

En del af husdyrbrugets udbringningsarealer (ca. 30,70 ha) ligger i område med særlige drikkevandsinteresser og i nitratfølsomt indvindingsområde.

Der er i det af Danmarks Jordbrugsforskning udarbejdede beregningsværktøj Farm-N, foretaget en udvaskningsberegning for disse arealers nudrift, såvel som for den ansøgte drift. Beregningen viser, at der i nudriften er en udvaskning af nitrat fra rodzonen på 43-46 mg NO₃/L. I den ansøgte drift reduceres udvaskningen af nitrat fra rodzonen med 1 mg NO₃/L fra udbringningsarealerne, under forudsætning af det valgte sædskifte, tildeling af 1,38 DE husdyrgødning pr ha og etablering af 0,5 % ekstra efterafgrøder udover plantedirektoratets krav.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der er for det pågældende nitratfølsomme indvindingsområde endnu ikke udarbejdet indsatsplan for området, som fastlægger særlige bestemmelser, der skal lægges til grund for meddelelse af en tilladelse eller en godkendelse. I områder, hvor der endnu ikke er udarbejdet indsatsplaner, er beskyttelseskravet, at der i forbindelse med udvidelse af en husdyrproduktion ikke kan tillades nogen merbelastning, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat/l i den ansøgte drift.

Idet nitratudvaskningen fra rodzonen reduceres i den ansøgte drift, er udvaskningen i overensstemmelse med det fastlagte beskyttelsesniveau for grundvand, som det er fastlagt i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Lemvig Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at beskytte grundvandet mod udvaskning af nitrat. Forudsætningerne for udvaskningsberegningerne er fastholdt ved vilkår i miljøgodkendelsen.

7.5. Naturredegørelse

Dette afsnit omhandler den natur omkring udspretningsarealerne tilhørende Houdamvej 26, der er beskyttet af § 3 i naturbeskyttelsesloven samt af § 7 i husdyrgodkendelsesloven. Dvs. værdifuld natur som er beskyttet mod tilstandsændringer og ødelæggelse (se evt. afsnit 6.1 på side 32 for yderligere forklaring).

Naturområder i Lemvig Kommune er målsat i Kommuneplanen efter system beskrevet i afsnit 6.1. I praksis betyder C-målsætningen, at der på udpegningsstidspunktet enten var dårlig viden om det konkrete område, eller at området var påvirket af næringsstoffer eller lignende i en sådan grad, at området ikke umiddelbart kan bringes til at repræsentere særlige naturværdier.

I kategoriseringen indgår blandt andet forekomster af arter som en indikation af naturkvalitet, naturarealets størrelse og struktur samt Natura 2000-udpegninger og fredninger.

Vandløb og søer er beskrevet i afsnit 7.3, og vil derfor ikke indgå i dette afsnit.

Arealer uden tildeling af husdyrgødning

Udover mindre ejede arealer, så som interne markveje, have, gårdsplads m.m. er der ca. 4,3 ha ejede og forpagtede markarealer, der ikke anvendes til udspretning af husdyrgødning.

Ansøger oplyser at mark 3-1 ligger hen som udyrket mark. Arealet fortsætter som udyrket efter udvidelsen.

Mark 19-0 og 19-1 er med vedvarende græs, der umiddelbart ikke pløjes om. Arealet afgræsses af heste og der er ikke planer om ændring i driften af arealet.

Mark 19-2 er med græs i omdrift. Arealet anvendes til høslæt og gødes moderat. Det forventes ikke, at der sker ændringer efter udvidelsen. Marken er beliggende i Natura 2000 område og vil blive nærmere beskrevet og vurderet under afsnittet om Natura 2000.

Mark 19-3 ligger som permanent græs, der ikke omlægges. Arealet har hidtil fået 80 til 100 kg N som handelsgødning, og der er ikke planer om ændring i driften efter udvidelsen. Der tages høslæt på arealet, hvilket ønskes fortsat.

Mark nr. 19-3 er delvist omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 som mose med ID nr. 200127393. Mosen er ikke besigtiget.

Arealer beskyttet af § 7 i husdyrloven

På udbringningsarealer inden for bufferzone I og II er der krav om nedfældning af gylle på græs og sort jord.

Efter d. 1.1.2011 er der et generelt krav om nedfældning af gylle på græs i sort jord på alle arealer.

Ingen af udspretningsarealerne grænser op til naturområder beskyttet af § 7 i husdyrloven eller er beliggende i bufferzone til § 7 natur. Korteste afstand fra udspretningsarealerne til nærmeste § 7 beskyttede naturområde er ca. 1,1 km til et overdrev beliggende vest for udspretningsareal nr. 8-0.

Arealer beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven

Flere af udspretningsarealerne grænser op til beskyttet natur. Se Tabel 22.

Tabel 22: Beskyttet natur grænsende op til udspretningsarealerne

ID-nr	Type	Grænsede til udspretningsareal nr.	Mål-sætning	Terræn hældning
200127516	Mose	8-0	C	< 6 ⁰
200127515	Mose	8-0	C	< 6 ⁰
200127528	Mose	2-0	C	< 6 ⁰
200127335	Mose	2-0	C	< 6 ⁰
200127393	Mose	16-0	C	6 - 12 ⁰
200126917	Fersk eng	16-2	C	< 6 ⁰
200127396	Mose	17-0	C	< 6 ⁰

Udspretningsareal nr. 16-0 overlapper den beskyttede mose med ID nr. 200127393. Lemvig Kommune vurderer, at afgrænsningen af mosen er ukorrekt, og skal ændres så den følger den nuværende markgrænse. Ændringen vil blive foretaget snarest, så den fremgår af Miljøportalen.

På den nordlige del af udspretningsareal nr. 16-0 er der en slugt med terrænhældning på 6 - 12⁰ mod mosen med ID nr. 200127393.

Den ferske eng med ID nr. 200126917, der grænser op til udspretningsareal nr. 16-2, er besigtiget i 2004, hvor der bl.a. er registreret horse-tidsel, stor nælde, alm. kvik, hvid-kløver, kruset skræppe, skive-kamille, glat vejbred, tagrør og manna-sødgræs. Engen er en kultureng der jævnfør luftfoto periodevis afgræsses med kvæg. Engen vurderes ikke at være kvælstoffølsom og har en tålegrænse på 15 - 25 kg N/ha/år.

De resterende moser er ikke besigtiget jf. Naturdata. Ud fra luftfoto vurderes det, at moserne er lysåbne mose/kærområde, der evt. periodevis afpuddes eller højstaudesamfund, der er under tilgroning. Moserne vurderes ikke at være kvælstoffølsomme, og har en tålegrænse på 15 - 25 kg N/ha/år.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Arealer uden tildeling af husdyrgødning:

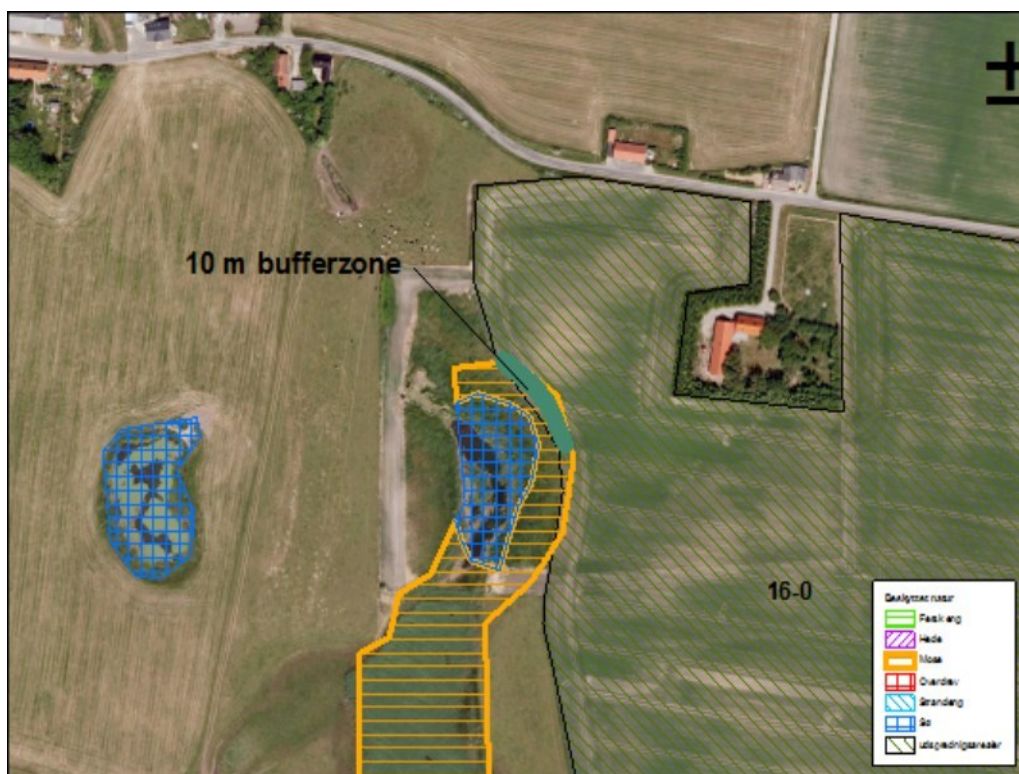
Det er Lemvig Kommunes vurdering, at driften af mark nr. 19-3, der er delvist omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 som mose (ID nr. 200127393), er med til at fastholde mosen som lysåben, og nuværende lovlig drift må fortsættes. Lemvig Kommune stiller dog vilkår om, at den del af mark nr. 19-3, der er beskyttet som mose, maksimalt må gødskes med 100 kg N/ha/år.

Arealer beskyttet af § 7 i husdyrloven:

Lemvig Kommune vurderer, at afstanden fra udspretningsarealerne til § 7 beskyttet natur er så stor, at de beskyttede naturområder ikke vil blive væsentlig påvirket af driften af markerne.

Arealer beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven:

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at der skal etableres en 10 husdyrgødningsfri zone på udspretningsareal nr. 16-0 mod den nordlige del af mosen med ID nr. 200127393. Se Figur 13. Vilkåret stilles for at beskytte mosen mod direkte overfladeafstrømning af udbragt husdyrgødning på den del af udspretningsareal nr. 16-0, hvor der er en slugt med terrænhældning på 6 – 12°.

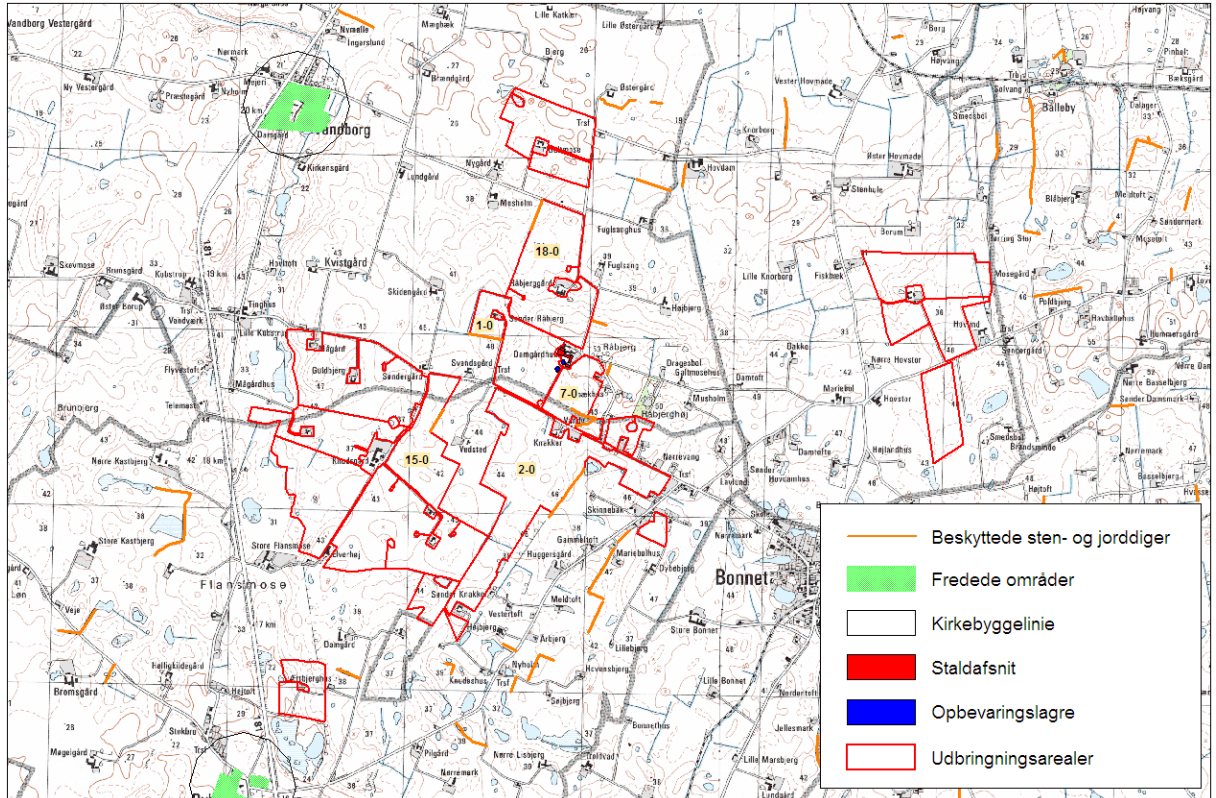
Figur 13: 10 m husdyrgødningsfri bufferzone.

Da de naturområder, der grænser op til udspretningsarealerne, ikke er særlig ammoniakfølsomme, og de resterende udspretningsarealer ikke har stor terrænhældning mod naturområderne, er det Lemvig Kommunes vurdering, at udbringning af husdyrgødning ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de beskyttede naturområder.

Det vurderes samlet set, at de stillede vilkår, sammen med de generelle regler for udbringning af husdyrgylle, er tilstrækkelige til at beskytte naturområderne.

Fredninger og fortidsminder

Beskyttede sten- eller jorddiger (se **Figur 14**): Langs markerne 1-0, 2-0, 15-0 og 18-0 samt på mark 7-0 er der registreret beskyttede sten- eller jorddiger. Jf. museumslovens § 29a er disse diger beskyttet mod tilstandsændringer.

Figur 14: Fredninger og beskyttede diger m.v.

Der er ingen beskyttede eller fredede fortidsminder i nærheden af husdyrbrugets anlæg eller arealer.

Kommunens bemærkninger og vurdering

På mark 7-0 er der registreret et beskyttet dige. Ortofoto viser imidlertid, at der ikke længere findes et dige på mark 7-0. Forholdet behandles særskilt og i separat sag hos Lemvig Kommune og indgår ikke i denne miljøgodkendelse. Mark 7-0 indgår indtil afgørelsen foreligger, som udbringningsareal i miljøgodkendelsen som anført. Når afgørelsen om det pågældende dige foreligger, skal markernes status som udbringningsarealer revideres.

Lemvig kommune vurderer derudover, at den ansøgte arealdrift ikke er i konflikt med fortidsminder, sten- og jorddiger, fredninger og beskyttelseslinier.

7.6. Påvirkning af Natura 2000 og arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)

Natura 2000 områder

Ammoniakdeposition

Anlægget og udspretningsarealerne er beliggende udenfor Natura 2000 område. Nærmeste Natura 2000 område er nr. 28 – Agger Tange, Nissum Brednings, Skibsted Fjord og Agerø, som er beliggende ca. 6,4 km nordøst og nord for anlægget og ca. 3,9 km nord for udspretningsareal nr. 14-1. Se bilag 1 for beskrivelse og udpegningsgrundlag.

Nærmeste ammoniakfølsomme habitat naturtype er beliggende ca. 9,7 km sydøst for anlægget, og ca. 7,5 km sydøst for udspretningsareal nr. 12-0. Det ammoniakfølsomme naturområde er en tør hede (naturtype nr. 4030) der er beliggende i Natura 2000 område nr. 224, Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage. Tålegrænse for naturtypen er på 10 - 20 kg N/ha/år.

Pga. af den store afstand, er der ikke foretaget ammoniakdepositionsberregning fra anlægget til naturområdet.

Arealer uden tildeling af husdyrgødning

Mark nr. 19-2 er beliggende i Natura 2000 område nr. 65, Nissum Fjord. Se Figur 12.

Ansøger oplyser, at marken drives med græs i omdrift. Arealet anvendes til høslæt og gødes moderat med handelsgødning. Der forventes ikke, at der sker ændringer efter udvidelsen.

Marken er registreret om habitatnaturtypen: strandeng, og er A-målsat. Ved besigtigelse i 2005 bl.a. fundet kryb-hvene, fløjlsgræs, harril, tagrør, strand-trehage, rød-kløver, lancet-vejbred og alm. rapgræs.

Besigtigelsen er foretaget i forbindelse med Devano kortlægningen, og besigtigelsen angiver, at mark 19-2 er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 som beskyttet strandeng. Registreringen fremgår ikke af kortene i Miljøportalen, men vil blive opdateret snarest.

Husdyrbrugets udspretningsarealer afvander primært til Nissum Bredning (Limfjorden), som er et kvælstofsårbart Natura2000-område og til Nissum Fjord, som er et meget kvælstofsårbart Natura2000-område.

Kvælstof overfladevand - Nissum Bredning og Nissum Fjord

Miljøstyrelsen har med notatet " Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven" 24. juni 2010 og "supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk" 28. feb. 2011 udarbejdet en vejledning til brug for kommunerne til vurdering af, hvorvidt ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven er i overensstemmelse med reglerne i habitatbekendtgørelsen eller vil medføre en væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser, jf. også husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11 stk. 2-6. Afskæringskriterierne er fastlagt på baggrund af Faglig rapport fra Danmarks

Miljøundersøgelser nr. 787: "Effekter af øgede kvælstoftilførsler på miljøet i danske fjorde".

Kriterierne i Miljøstyrelsens notat er opstillet for, hvornår et husdyrbrugs andel af den samlede nitratudvaskning til et vandområde (fjorde, bredninger, bugte og kystnære områder) kan udelukkes at have skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskningen, herunder Natura 2000-områder og på levesteder og yngle- og rasteadsler for beskyttede arter. Afskæringskriterierne er:

- Pkt. 1A:** Dyretrykket i det aktuelle opland, må ikke have været stigende siden 1. januar 2007,
- Pkt. 1B:** eventuelle andre kilder til nitratudvaskning end husdyrproduktionen, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007 skal inddrages i vurderingen på en sådan måde, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end husdyrproduktionen skal medføre et krav om reduktion af det samlede dyretryk i det aktuelle opland med tilsvarende effekt på nitratudvaskningen,
- Pkt. 1C:** gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland, samt
- Pkt. 2A:** nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 pct. eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog
- Pkt. 2B:** må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 pct. eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

Ved vurderingen af om ovennævnte afskæringskriterier er overholdt, skal der i praksis først foretages en vurdering af om det ansøgte i kumulation med andre planer og projekter vil kunne have en skadevirkning jf. pkt. 1A-C. I givet fald den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde er faldende eller stagnerende (fordi andre forhold har medført en øget nitratudvaskning til det aktuelle vandområde), vil det ansøgte *ikke* i kumulation med andre projekter og planer have en væsentlig virkning eller skadevirkning på det aktuelle vandområde.

Herefter foretages en vurdering af om det ansøgte i sig selv vil have en væsentlig virkning eller skadevirkning jf. pkt. 2A-B. Til brug for denne vurdering foretages en beregning af nitratudvaskningen fra det ansøgte, der stammer fra husdyrgødningen. Såfremt nitratudvaskningen udgør mindre end 5 pct./1 pct. af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde, vil det ansøgte *ikke* i sig selv have en væsentlig virkning eller skadevirkning på det aktuelle vandområde.

Lemvig Kommune har beregnet, hvorvidt ovennævnte afskæringskriterier (pkt. 1 og 2) er overholdt. Beregningerne er vedlagt som bilag 4 og tager for så vidt angår pkt. 1 udgangspunkt i, at husdyrbruget er beliggende i DMU kystopland nr. 3770 Limfjord Vest, der afvander til Natura2000 område nr. nr. 28 – Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø. For så vidt angår pkt. 2 tager beregningerne udgangspunkt i, at 249,94 ha afvander til ovennævnte, og at 24,43 ha er beliggende i DMU kystopland nr. 129, der afvander til Natura 2000 område nr. 65 – Nissum Fjord.

Ad 1A) Med baggrund i afskæringskriteriet er der udarbejdet tal, som viser udviklingen i DE fra 2007 til 2010 for kvæg, svin, øvrige dyretyper samt en samlet kurve for alle

dyretyper. Sidstnævnte kurve viser, at udviklingen i oplandet er faldet fra 51.115 DE i 2007 til 48.714 DE i 2010, som er nyeste tal.

Ad 1B) Lemvig Kommune er ikke bekendt med, at der findes andre kilder, der har givet en øget nitratudvaskning i oplandet. Kommunen vurderer derfor, at der ikke er andre kilder til nitratudvaskning, der skal inddrages i vurderingen med et eventuelt krav om reduktion af det samlede dyretryk i oplandet med tilsvarende effekt på nitratudvaskningen til følge.

Ad 1C) Der er i vurderingen ikke inddraget gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra oplandet.

Ad 2) I forhold til afskæringskriterium pkt. 2 er der foretaget en beregning af den samlede nitratudvaskning fra det ansøgte udspretningsareal i de respektive kystoplande, som efterfølgende er holdt op imod den samlede nitratudvaskning fra hele kystopland nr. 3770 og 190.

Nissum Bredning / Limfjord: Med baggrund i et udspretningsareal på 249,94 ha, en udvaskning fra den udsprede husdyrgødning på 5,6 kg N/ha/år beregnet vha. Farm-N samt et reduktionspotentiale jf. nitratklassekortlægningen på 71 %, er den samlede udvaskning fra udspretningsarealerne beregnet til 406 kg N/år. Sammenholdt med den samlede kvælstofudvaskning fra hele kystopland nr. 3770 på 996.446 kg N/år udgør udvaskningen fra udspretningsarealet 0,04 %.

Nissum Fjord / Flynder Å – Bøvling/Ydre Fjord: Med baggrund i et udspretningsareal på 24,43 ha, en udvaskning fra den udsprede husdyrgødning på 5,6 kg N/ha/år beregnet vha. Farm-N samt et reduktionspotentiale jf. nitratklassekortlægningen på 71 %, er den samlede udvaskning fra udspretningsarealerne beregnet til 40 kg N/år. Sammenholdt med den samlede kvælstofudvaskning fra hele kystopland nr. 190 på 504.997 kg N/år udgør udvaskningen fra udspretningsarealet 0,01 %.

Fosfor

Natura-2000 området Nissum Bredning er ikke kategoriseret som overbelastet med fosfor, hvorimod dette er tilfældet for Nissum Fjord.

Arealerne i oplandet til Nissum Fjord er delvist drænede og er JB 6, hvilket er sandblandet lerjord, som ikke danner makroporer (større hulrum i form af sprækker, ormegange og rodgange) i samme omfang som tunge lerjorde.

Bilag IV arter

EF-Habitatdirektivet fra 1992 rummer i sin artikel 12 en forpligtelse til at sikre en streng beskyttelsesordning for en række dyr og planter overalt i landet, dvs. uanset om de forekommer indenfor et beskyttelsesområde eller udenfor; disse arter fremgår af direktivets bilag IV, de såkaldte bilag IV-arter.

For bilag IV-arter gælder således, at deres yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges, og derfor er aktiviteter ikke tilladte, som kan udgøre en trussel for den enkelte art.

Følgende bilag IV-arter kan forekomme omkring ejendommen eller udspretningsarealerne, og kræver således opmærksomhed i forbindelse med driften af arealerne: damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, troldflagermus, odder, markfirben, spidssnudet frø og strandtudse.

Lemvig Kommune har registreret bilag IV arten stor vandsalamander i flere søer ca. 450 m syd for udspretningsareal nr. 12-0.

Flagermus

Småflagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter, som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde.

Damflagermus har sommerkvarterer i bygninger. Vinterkvarterer i bl.a. kældre. Vandflagermus har sommerkvarterer i træer, under stenbroer, sjældent i huse. Vinterkvarterer i kældre, gruber. Brunflagermus er især knyttet til gammel løvskov og parker. Vinterkvarterer i hule træer. Sydflagermus holder til i huse både sommer og vinter. Troldflagermus har sommer- og vinterkvarterer i huse eller i hule træer.

Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens udspretningsarealer og anlægget, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter kan raste eller yngle i området. Da der ikke vil ske skade på flagermusenes sommer- eller vinterkvarter i forbindelse med udvidelsen af husdyrbruget, eller ved udbringning af husdyrgødning, vurderer Lemvig kommune, at projektet ikke vil få negativ betydning for disse arter.

Odderen kan være svær at lokalisere, men knytter sig primært til moser, krat, skov eller andre naturområder med et højt naturindhold. Den findes i såvel stillestående som rindende vand, og både i saltvand og ferskvand, især i søer og moser med store rørskovsområder. Odderen er især aktiv i perioden fra skumringen til solopgang. Om dagen opholder den sig i en hule i brinken eller måske under buske, træer eller andet, der kan give ly.

Odderen er med sin levevis næppe truet af landbrugsprojekter, så længe der ikke sker opsplnitning af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder eller forstyrrelser ved anlægsarbejder.

Markfirbenet er et kraftigt, kortbenet firben. Det kendes fra det almindelige firben på, at det er kraftigere med kort, højt hoved og afstumpet snude. Om foråret er hannen grøn på kroppens sider. Den bliver op til 23 cm lang. Den findes spredt i landskabet (især ved kysterne) på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejstrækninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Markfirbenet yngler på solvendte skråninger

med varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter. Variation i landskab og planter giver desuden mulighed for at kunne søge tilflugt for fjender.

Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Den største ynglesucces opnår arten i vandhuller uden fisk (fjender), det kan ofte være vandhuller, der tørrer ud i perioder. Spidssnudet frø er i høj grad afhængig af, at der nær ynglestederne findes gode levesteder på land.

En stor del af spidssnudet frøs yngle- og rasteområdet, men langt fra alle, er omfattet af Naturbeskyttelsens § 3 (enge, moser o. lign.). Ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder omfatter bl.a. rydning, opfyldning til byggeri, belastning med spildevand, landbrugsdrift, fragmentering pga. veje mm.

Strandtudsens yngle- og rasteområde vil ofte være vandhuller, enge og strandenge, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Gødsugning og vandstandssænkning er væsentlige trusler. Hvis levestedet gødes eller tilføres gødningsstoffer udefra, kan vegetationen blive så frodig, at den ikke længere holdes tilstrækkelig kort ved f.eks. græsning. Hvad angår vandstand kan 5-10 cm mere eller mindre være afgørende for, at vandsamlingen udtørrer for hurtigt. Det betyder f.eks., at hvis en grøft i nærheden udsættes for hårdhændet oprensning, så grøftens bund uddybes med 5-10 cm, så kan det være nok til at tudserne ikke længere kan gennemføre ynglecycklus.

Stor vandsalamander yngler i vandhuller af meget forskellig størrelse. Hvis en sag berører vandhuller i artens generelle danske udbredelsesområde, bør de undersøges for forekomst. Arten kan findes ynglende i vandhuller under tilgroning, men der skal være sol på næsten hele vandfladen for at bestanden kan klare sig på længere sigt. Arten er følsom overfor forurening af vandhullerne, overskygning af vandhuller og udsætning af fisk. Som hovedregel yngler den ikke i vandhuller med hundestejler og andre fisk.

Stor vandsalamander har to slags sommerlevesteder: I vand og på land. Ynglevandhullerne fungerer også som levested for de kønsmodne salamandre i sommerperioden. Dybe, kolde eller forurenede vandhuller kan godt være sommerlevested, selv om de ikke er egnede som ynglested. Efter forvandlingen opholder de unge dyr sig på land, hvor også de voksne findes igennem dele af året. Stor vandsalamanders levesteder og rasteområder på land ligger oftest nær vandhullet, hvor der er gode skjulesteder (grene, sten, o. lign.), gerne med store mængder af dødt ved under naturligt henfald. Størstedelen af bestanden opsøger levesteder inden for få hundrede meter fra ynglestederne, men enkelte individer kan vandre op til 1 km. Rastestederne er oftest knyttet til skov og til menneskeboliger.

Kommunens bemærkninger og vurderinger

Ammoniakdeposition

Pga. af den store afstand til Natura 2000 områderne og ammoniakfølsom natur, er der ikke foretaget ammoniakdepositionsberegning til habitatnaturområdet.

Der er dog foretaget en beregning til en mose beliggende ca. 480 m nord nordøst for anlægget, hvor der ikke kommer nogen merdeposition og en samlet deposition på 1,07 kg N/ha/år. Idet den tørre hede er beliggende sydøst for anlægget og noget længere væk, er det Lemvig Kommunes vurdering, at afstanden til ammoniakfølsom habitatnatur er så stor, at der ikke vil være nogen ammoniakpåvirkning fra anlægget på heden.

Lemvig Kommune vurderer ligeledes, at udbringning af husdyrgødning ikke vil medføre en negativ påvirkning af Natura 2000 området. Idet der er så stor afstand til ammoniakfølsom habitatnatur fra udspretningsarealerne vurderer Lemvig Kommune, at de generelle krav i husdyrloven er tilstrækkelige til at sikre, at Natura 2000 områderne som helhed og de habitatnaturtyper som er en del af udpegningsgrundlaget, ikke bliver påvirket af ammoniakemission fra udbringning af husdyrgødning.

Det er derfor Lemvig Kommunes samlede vurdering, at de generelle krav i Husdyrloven er tilstrækkelige til at sikre, at Natura 2000 områderne som helhed og de habitatnaturtyper, som er en del af udpegningsgrundlaget, ikke bliver påvirket af ammoniakemission fra anlægget eller driften af udspretningsarealerne.

Arealer uden tildeling af husdyrgødning

I internationale naturbeskyttelsesområder skal der jf. Naturbeskyttelseslovens § 19b inden iværksættelse af visse aktiviteter ske skriftlig meddelelse til kommunen med henblik på en vurdering af virkningen på området under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger. Aktiviteter, der er omfattet af denne bestemmelse fremgår af bilag 2 til Naturbeskyttelsesloven og omfatter f.eks. væsentlig ændring inden for kort tid i græsningsintensitet, herunder ophør med græsning eller høslet, og væsentlig ændring i anvendelsen af husdyrgødning, herunder ændret gødsning fra handelsgødning til husdyrgødning. Loven trådte i kraft i 2004, det er således kun aktiviteter efter lovens ikrafttrædelse, der er anmeldelsespligtige.

Lemvig Kommunes vurderer, at der ikke foretages anmeldelsespligtige driftsændringer af arealet mark 19-2, idet det er oplyst, at der ikke sker ændring af driften. Arealet er udpeget som habitatnaturtype og er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, hvorfor driften af marken ikke må intensiveres. Dvs. arealet må ikke omlægges hyppigere, gødsningen må ikke intensiveres, og den må ikke anvendes til udspretning af husdyrgødning.

Kvælstof - overfladevand

Idet udviklingen i husdyrtrykket i DMU kystopland nr. 3770 ikke er steget set i forhold til det registrerede husdyrtryk i 2007, vurderes det, at den samlede nitratudvaskning fra oplandet til Nissum Bredning er faldende og således vurderes det ansøgte *ikke* i kumulation med andre projekter og planer at have en væsentlig virkning eller skadevirkning på Natura2000 område nr. 28 - Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø. Det er endvidere beregnet, at nitratudvaskningen fra

udbringningsarealerne i kystopland nr. 3770 til Nissum Bredning /Limfjord udgør mindre end 1 % af den samlede nitratudvaskning fra oplandet til Nissum Bredning, og at nitratudvaskningen fra udbringningsarealerne i kystopland 190 til Nissum Fjord /Flynder Å – Bøvling Ydre Fjord ligeledes udgør mindre end 1 % af den samlede nitratudvaskning fra oplandet. Derfor vurderes det, at det ansøgte *ikke* i sig selv vil have en væsentlig virkning eller skadevirkning på Natura2000 område nr. 28 og nr. 65.

Samlet set vurderes det, at det ansøgte hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil give anledning til væsentlig miljøpåvirkning af overfladevand i Natura2000 område nr. 28 herunder habitatområde nr. 28 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 28 og 39 samt Natura2000 område nr. 65 herunder habitatområde nr. 58 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 38.

Det vurderes på denne baggrund, at en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som habitatområdet og fuglebeskyttelsesområderne er udpeget for, fortsat kan sikres og genoprettes.

Fosfor

Med baggrund i udspretningsarealernes jordbundsforhold og det gennemsnitlige fosforunderskud på 0,2 kg P/ha/år i ansøgt drift, vurderer Lemvig Kommune, at projektet ikke kan påvirke Natura2000-områderne negativt. Der stilles derfor ikke skærpede krav i forhold til husdyrgodkendelseslovens generelle beskyttelsesniveau, samt de stillede vilkår til fosforindhold i husdyrgødningen og fosforoverskud i nærværende miljøgodkendelse.

Bilag IV arter

For at beskytte evt. vandhuller med spidssnudet frø, strandtudse og stor vandsalamander mod yderligere eutrofiering, der kan påvirke arternes yngle og rasteområder, stiller kommunen vilkår om 2 meter dyrknings-, gødsknings-, og sprøjtefri bræmmer omkring søerne på udspretningsarealerne nr. 2-0, 3-0, 5-0, 7-0, 8-0, 13-0, 15-0, 16-0, 16-1 og 18-0. Kommunen vurderer herefter, at udvidelsen af dyreholdet og godkendelsen af udspretningsarealet, ikke har negative konsekvenser for arterne.

Det ansøgte vurderes ligeledes ikke at have en negativ indflydelse på hverken flagermus, odder eller firben, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes.

Lemvig Kommune vurderer herefter, at husdyrbrugets drift og udvidelsen af produktionen ikke indebærer forringelse af internationale naturbeskyttelsesområder og muligheden for opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, jf.

Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår.

8. Bedst anvendelige teknik

BAT er behandlet og vurderet i de respektive afsnit i nærværende miljøgodkendelse. I det følgende er der foretaget en samlet vurdering af, hvorvidt husdyrbruget lever op til Husdyrgodkendelsens krav om anvendelse af BAT.

Husdyrbruget har implementeret ledelses- og kontrolrutiner for styring af miljøforholdene og de anvendte teknologier. Herunder har husdyrbruget udarbejdet beredskabsplan, som samler relevante oplysninger for husdyrbrugets ansatte om kontaktpersoner og handlepunkter i forbindelse med imødegåelse og begrænsning af uheld.

Husdyrbruget tilsætter fytase til grisenes foder, og optimerer på den måde dyrenes fosforoptagelse.

Husdyrbrugets elforbrug ligger ca. 10 % under det forventelige forbrug ud fra normalt. Husdyrbrugets vandforbrug svarer til forventeligt forbrug.

Der er mht. staldsystemer jf. bilag 3 beregnet et niveau for maksimal ammoniakemission ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier. Husdyrbrugets samlede ammoniakemission ligger 343 kg N/år over dette niveau. Med baggrund i ansøgers redegørelse for foderkorrektion og fravalgte teknologier vurderer Lemvig Kommune dog under hensyntagen til proportionalitetsprincippet, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT med hensyn til ammoniakemission fra stalde og lagre.

Der er ligeledes mht. fosfor beregnet et niveau for maksimal indhold af lager ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier. Lemvig Kommune har beregnet og vurderet, at husdyrbruget overholder Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier ved at foretage separation af gyllen.

Gyllebeholdere opretholdes med naturligt flydelag. Tømning af gyllebeholder i forbindelse med udbringning foregår med selvfyldende gyllevogn og returløb til tanken. Gylle udbringes dels vha. slangeudlægning og dels ved nedfældning.

Lemvig Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at Houdamvej 26 samlet lever op til BAT vedr. management, fodring, vand/energi, staldteknologi, opbevaring/behandling samt udbringning af husdyrgødning.

9. Alternative løsninger og 0-alternativet

9.1. Alternative løsninger

Ansøger har ikke beskrevet i denne ansøgning beskrevet alternativer, idet der er tale om en revurdering af ejendommens eksisterende godkendelse. Det er i denne forbindelse ansøgt om at korrigere afgangsvægten på dyrene, således der kan produceres i det branchebestemte vægtinterval. Således produceres der ikke flere dyr på husdyrbruget, antallet af stipladser er faldende, men gennemsnitsvægten på dyrene er steget og deraf kommer det øgede antal DE i besætningen. Besætningens total-emission af NH₃ reduceres med 160 kg i forhold til den skitserede nudrift. Eftersom ændringen i den ansøgte drift ikke har betydning fra hverken lugt, transporter, ressourceforbrug eller lignende er det ansøgers vurdering, at det ansøgte vil være en gevinst for miljøet med en reduktion af den samlede NH₃ udledning på 160 kg.

Lemvig Kommune vurderer, at ansøgers redegørelse for alternativer sammen med godkendelsens øvrige afsnit begrundet de valgte løsninger.

9.2. 0-Alternativ

Tilsvarende ovenfor vil husdyrbrugets 0-alternativ være fortsat produktion af slagtesvin i vægtintervallet 30-98 kg, som medfører større ammoniakemission end det ansøgte.

9.3. Husdyrbrugets ophør

Der er tale om en kontinuert drift i anlægget, - kun afbrudt af få dages vask og desinfektion fordelt jævnt gennem de enkelte sektioner over hele cyklus. Ansøger vurderer, at disse perioder med vask og desinfektion ikke giver anledning til væsentlige afvigelser i driften, som vil kunne registreres i lokalområdet.

Ved ophør af produktion på ejendommen afsættes alle dyr til slagteri, DAKA eller levebrug. Stalde samt opbevaringsanlæg tømmes for husdyrgødning, der udspreddes på udbringningsarealerne eller afsættes.

Fast affald afhentes til autoriseret destruktion eller afhændes via kommunens affaldsordning eller genbrugspladser. Medicinsk affald afleveres på nærmeste apotek til destruktion. Fodersiloer tømmes og rengøres.

Staldene rengøres og desinficeres efter tømning for dyr.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Lemvig Kommune vurderer, at de foranstaltninger, som ansøger har oplyst, der iværksættes ved ophør af bedriften, er med til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn. Foranstaltningerne fastholdes ved vilkår, der endvidere omfatter krav til evt. fjernelse af forurenende kilder såsom bygninger, siloer og tankanlæg efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.

10. Egenkontrol og dokumentation

Mekanisk udstyr, så som ventilationsanlæg og foderanlæg, kontrolleres dagligt for funktionssvigt af medarbejderne i stalden. Der er serviceaftaler med leverandørerne på alle ventilationsanlæg og nødopluk - således årlige tilsyn med anlæggene og styringer.

Brankekoden fra dansk landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges.

Arbejdspladsvurdering (APV) bliver udført.

Der udføres 10-årige beholderkontroller og der føres logbog over flydelag på gylletanke.

Der foretages registrering af medicinforbrug og opgørelse over antal døde dyr og foderforbrug.

Kommunens bemærkninger og vurdering

For at sikre tilsynsmyndighedens oplysning om til enhver tid reel driftsherre stilles der vilkår om orientering af kommunen ved ændring i husdyrbrugets ejerforhold. Videre stilles der vilkår til dokumentation for husdyrgødning, næringsstoffer og dyrehold.

Lemvig kommune vurderer herefter, at redegørelsen sammen med de stillede vilkår til dokumentation og egenkontrol tilstrækkelige, for at ansøger kan opfylde og dokumentere de satte vilkår og leve op til de miljømæssige krav.

Det skal bemærkes, at kommunen har adgang til CHR-registeret, til registeret med gødningsregnskaber og til støtteansøgninger vedr. enkeltbetaling m.v.

11. Indkomne hørings svar

Følgende kommentarer er indkommet på vegne af ansøger via dennes konsulent, Heidi Wentzlau, Svinerådgivning Vest:

- Vilkår 9 : Jeg mener ikke dette er kontrollerbart, -og dermed ikke et vilkår men en anbefaling som hører til i den miljøtekniske beskrivelse.
 - [Vilkåret vedrørte eftersyn af ventilationsanlæg. Vilkåret er slettet. Kontrollen indgår blandt de øvrige driftsrutiner på ejendommen.](#)
- Vilkår 15 : Lemvig Kommune runder fortsat efterafgrøde-% op til 1 hvor den burde hedde 0,5 %. Hvorfor ? Vi kan sagtens kontrollere og dokumentere 0,5 %.
 - [Der har været stor usikkerhed på beregningen, hvor f.eks. 0,01% ofte kunne gøre en alt for stor forskel. For at kompensere for dette bliver der i alle tilfælde rundet op til nærmeste hele procent. Vilkåret fastholdes og har nr. 14 i denne endelige udgave.](#)
- Vilkår 17 :
 - o Effektivitetskontrol i hele besætningen med opgørelse af fodermængde, vægtintervaller, foderforbrug og med beregning af N ab dyr pr. slagtesvin: Her pålægger man alle besætninger i Lemvig Kommune at lave E-kontrol ? E-kontrollen kan være en udmærket måde at dokumentere på, -men her levner formuleringen ikke mulighed for de mindre besætninger til at gøre det anderledes?
 - [Vilkåret formuleres kun på den måde i besætninger som har oplyst at der er fuld E-kontrol. Formuleringen fastholdes.](#)
 - o Logbog over foderblandinger, hvor der gemmes en indlægsseddel / foderoptimeringsudskrift minimum hver 3. måned.: Især dette punkt bliver MEGET OMFATTENDE at gemme i 5 år for alle dyregrupper og vægtintervaller !!! Det er ikke relevant at udskrive/lave en ny blandeforeskrift med mindre der er lavet ændringer i blandingen. Kan man ikke begrænse vilkåret til at omfatte arkiveringspligt hver gang der ændres i blandingen ?
 - [Vilkåret er ændret således at der skal udskrives og arkiveres dokumentation hver gang blandingen ændres.](#)
- Oplysningerne skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende: 5 års arkivering rækker langt ud over den almindelige og ved lov fastsatte tilsynsfrekvens på ejendommene. Det vil i langt de fleste tilfælde være tilstrækkeligt at arkivere for perioden siden sidste tilsyn !
 - [For at undgå tvivl, følger Lemvig Kommune så vidt muligt reglerne om den generelle forældelsesfrist. Vilkåret fastholdes.](#)
- Side 21 : Der er stadig et større tekstafsnit indsat om type 2 korrektionen ?! Burde det ikke slettes ?
 - [Afsnittet er tilrettet](#)

Følgende kommentar er indkommet fra Michael Olesen, Råbjerghøj 6, 7620 Lemvig

- Der gøres hermed opmærksom på at, af den på figur 6 side 40 valgte transportvej til udspretningsarealer bl.a. omhandler den private fællesvej Råbjerghøj.
 - Det har fra starten været en fejl at denne vej var blevet indtegnet. Ansøger har leveret en ny rutebeskrivelse, hvor Råbjerghøj ikke længere indgår.

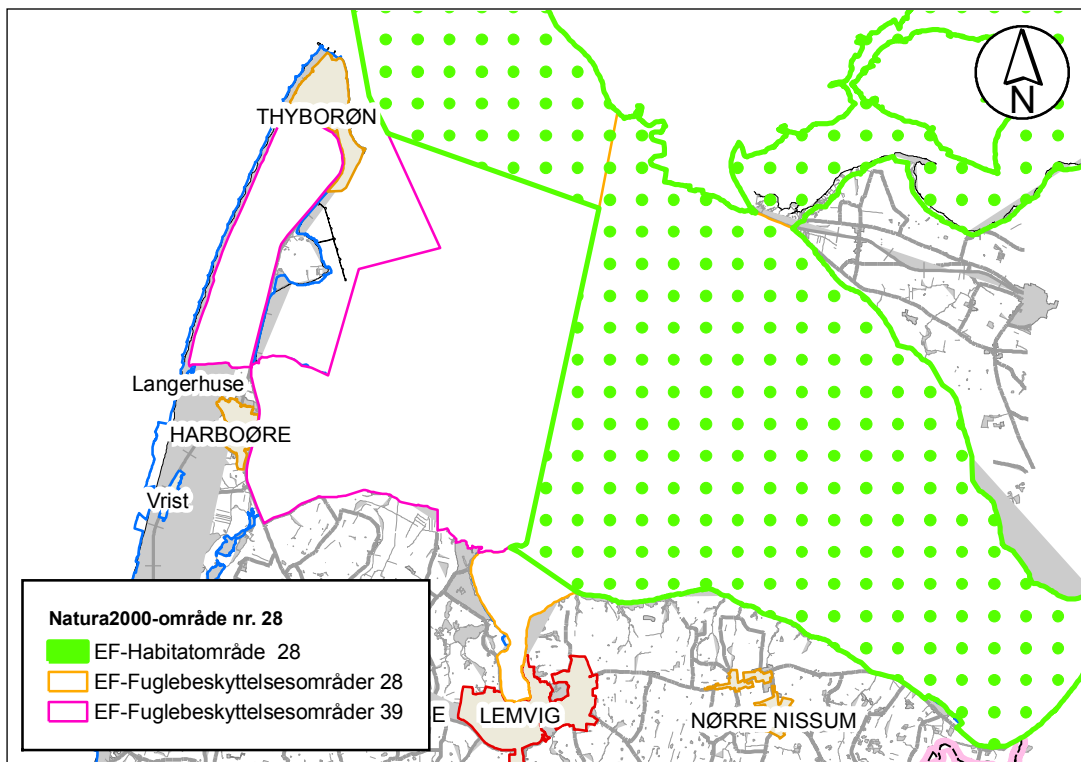
12. Litteratur

- Bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn efter miljøbeskyttelsesloven, nr. 463 af 21/05 2007.
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietank, rørsystemer og pipelines, nr. 259 af 23/03 2010.
- Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, 1640 af 13/12 2006.
- Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 1695 af 19/12 2006.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 294 af 31/03 2009.
- Bekendtgørelse om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning, nr. 1510 af 15/12 2010.
- Bekendtgørelse om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, nr. 268 af 31/03 2009.
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, nr. 408 af 01/05 2007.
- Lov om landbrugsejendomme, nr. 616 af 01/06 2010.
- Lov om miljøbeskyttelse, nr. 879 af 26/06 2010.
- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1486 af 04/12 2009.
- Lov om naturbeskyttelse, nr. 933 af 24/09 2009.
- Lov om planlægning, nr. 937 af 24/09 2009.
- Museumslov, nr. 1505 af 14/12 2006.
- Regionplan 2005 for Ringkjøbing Amt.
- Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde. Af K. B. Frandsen (1994) udgivet af MLK Fyn, revideret 2002.
- Vejledning om ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 af november 1984.
- Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse af husdyrbrug nr. 1027, 2007.
- Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

13. Bilag 1: Beskrivelse af Natura 2000 områder

13.1. Natura 2000 område nr. 28 – Agger Tange, Nissum Bredning, Skibtved Fjord og Agerø

Natura-2000 område nr. 28 omfatter i alt 0933.165 ha hav og landarealer og udgøres af 4 EF-fuglebeskyttelsesområder (F23, F27, F28 og F39) samt 1 EF-habitatområde (H28).

Figur 15: Natura 2000 område nr. 28

Den vestlige del af Nissum Bredning er mindre sårbart Natura 2000 område, mens den østlige del – habitatområdet - er meget sårbart.

EF-habitatområde H28

I habitatområderne skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de forskellige naturtyper og arter, som det enkelte område er udpeget for.

Herunder er listet de specifikke naturtyper og arter der udgør udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdeområder nr. H28:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. H28			
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	* Klithede (2140)	
	Vadeflade (1140)	Havtomklit (2160)	
	* Lagune (1150)	Gråsklit (2170)	
	Bugt (1160)	Klitlavning (2190)	
	Rev (1170)	Næringsrig sø (3150)	
	Strandvold med enårige planter (1210)	Vandløb (3260)	
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Tør hede (4030)	
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Kalkoverdrev (6210)	
	Strandeng (1330)	* Surt overdrev (6230)	
	Forklit (2110)	Hængesæk (7140)	
	Hvid klit (2120)	* Kildevæld (7220)	
	* Grå/grøn klit (2130)	Rigkær (7230)	
	Arter:	Stavsild (1103)	Spættet sæl (1365)
		Stor vandsalamander (1166)	Blank seglmos (1393)
		Odder (1355)	Gul stenbræk (1528)

De særligt truede naturtyper og arter på europæisk plan (såkaldt prioriterede) er angivet med stjerne (*). Tallet i parentes er internationale numre.

EF-Fuglebeskyttelsesområde F 28 (Nissum Bredning)

Grundlaget for disse fuglebeskyttelsesområder er fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979, der har som formål at beskytte og forbedre vilkårene for de vilde fuglearter i EU. Udpegningsarterne skal være angivet på EF-fuglebeskyttelsesdirektivet bilag 1, jf. artikel 4, stk. 1 eller artikel 4, stk. 2.

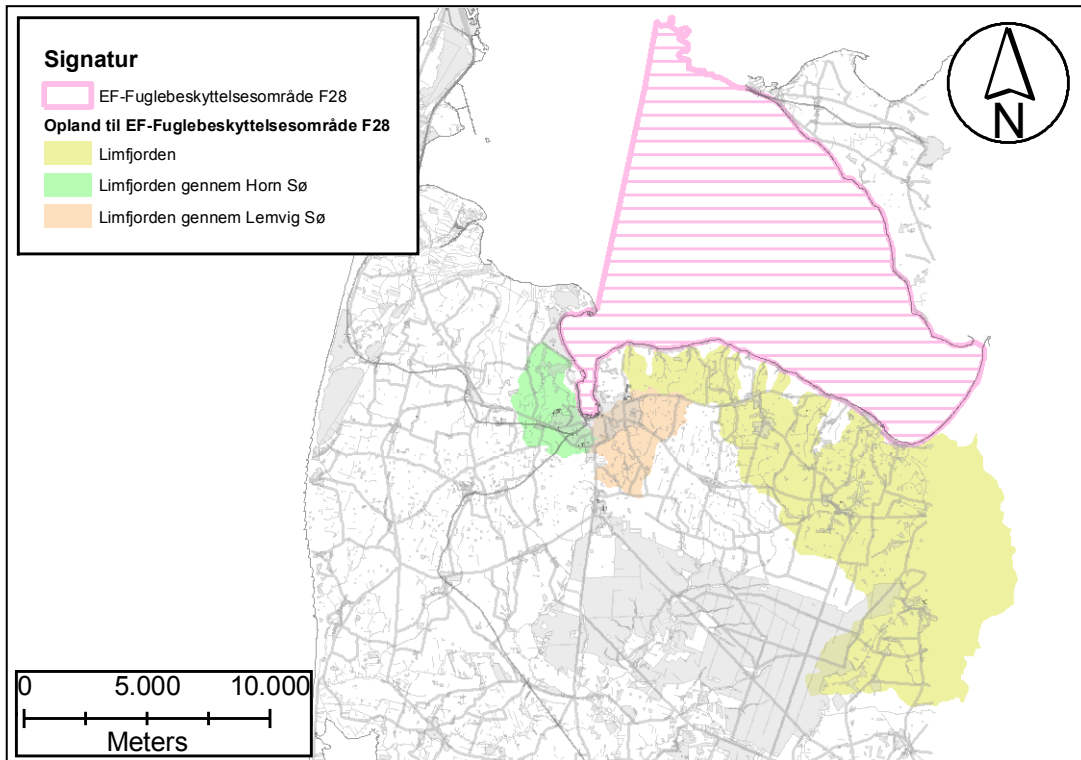
De enkelte EF-fuglebeskyttelsesområder er udpeget for at beskytte en række specifikke fuglearter samt disses levesteder (jf. udpegningsgrundlaget). Fælles for fuglearterne er, at de tilhører én af to kategorier:

1. De er truede, følsomme overfor ændringer af levesteder, sjældne eller særligt opmærksomhedskrævende på anden måde.
2. De er regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter i antal af international eller national betydning.

Udpegningsarterne for F28 er listet nedenfor:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. F28		
Fugle:	Hvinand (T)	Toppet skallesluger (T)

T: Trækfugle, der opholder sig i området i internationalt betydende antal.

Figur 16: Fuglebeskyttelsesområde F28 og opland

EF-Fuglebeskyttelsesområde F 39 (Harbøre Tange, Plet Enge og Gjeller sø)

Udpegningsarterne for F39 er listet nedenfor:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 39F													
Fugle:	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">_ Sangsvane (T)</td> <td style="width: 50%;">_ Almindelig ryle (Y)</td> </tr> <tr> <td>_ Kortnæbbet gås (T)</td> <td>_ Brushane (Y)</td> </tr> <tr> <td>_ Bramgås (T)</td> <td>_ Fjordterne (Y)</td> </tr> <tr> <td>_ Lysbuget knortegås (T)</td> <td>_ Dværgterne (Y)</td> </tr> <tr> <td>_ Klyde (Y/T)</td> <td>_ Mosehornugle (Y)</td> </tr> <tr> <td>_ Hvidbrystet præstekrave (Y)</td> <td></td> </tr> </table>	_ Sangsvane (T)	_ Almindelig ryle (Y)	_ Kortnæbbet gås (T)	_ Brushane (Y)	_ Bramgås (T)	_ Fjordterne (Y)	_ Lysbuget knortegås (T)	_ Dværgterne (Y)	_ Klyde (Y/T)	_ Mosehornugle (Y)	_ Hvidbrystet præstekrave (Y)	
_ Sangsvane (T)	_ Almindelig ryle (Y)												
_ Kortnæbbet gås (T)	_ Brushane (Y)												
_ Bramgås (T)	_ Fjordterne (Y)												
_ Lysbuget knortegås (T)	_ Dværgterne (Y)												
_ Klyde (Y/T)	_ Mosehornugle (Y)												
_ Hvidbrystet præstekrave (Y)													

Y: Ynglende art.

T: Trækfugle, der opholder sig i området i internationalt betydnende antal.

Trusler for Natura 2000 område nr. 28 (habitat og fuglebeskyttelsesområder)

- Naturarealerne bliver for små og for isolerede pga. tilgroning, afvanding, tilplantning og opdyrkning og der mangler spredningsmuligheder for arterne.
- Næringsstoffbelastning og deraf følgende eutrofiering. Hele Limfjorden er påvirket af for store tilledninger af næringsstoffer fra land. Eutrofiering af vandområder, bl.a. lagunesøerne på Agger Tange, er af samme årsag en trussel for områdets rastende ænder, hvinand, pibeand, krikand og spidsand.

På det terrestriske plan er en række naturarealer samt mulige levesteder for gul stenbræk og blank seglmos truet af randpåvirkning med næringsstofbelastning fra tilstødende dyrkede arealer samt af næringsstofbelastning fra luften.

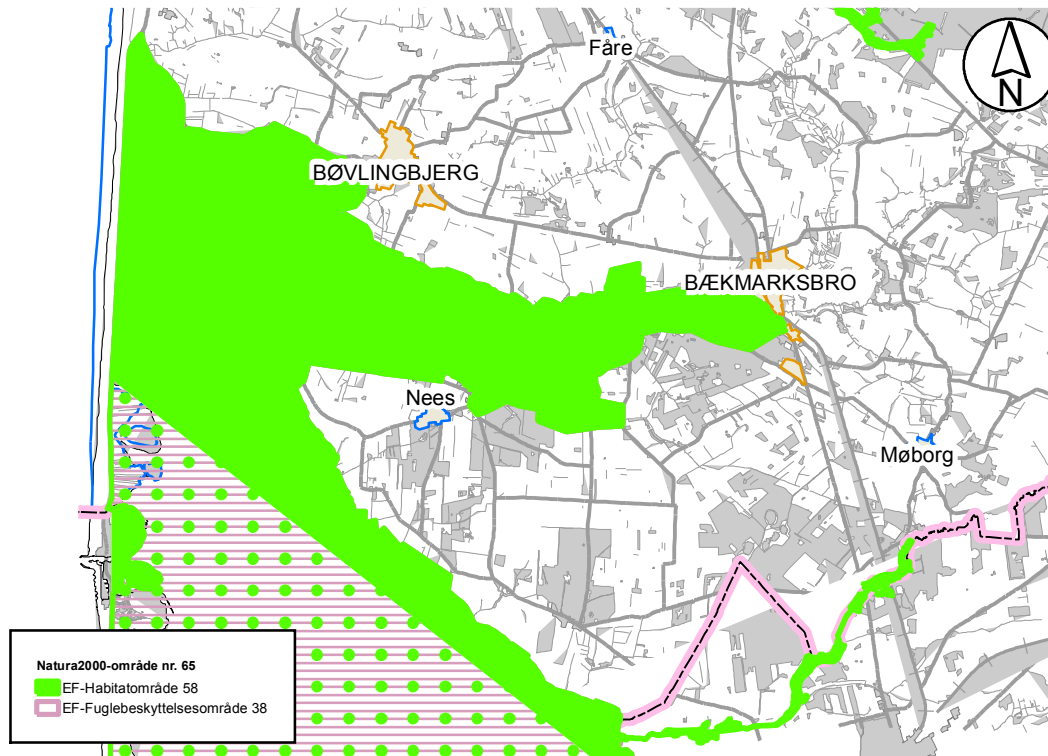
Den luftbårne kvælstofdeposition alene overskrider den nedre tålegrænse¹ (10 kg N/ha/år) for størstedelen af naturtyperne og arterne.

- Pesticider og gifte i form af en række miljøfarlige stoffer udgør en trussel for både de marine og terrestriske naturarealer og arter.
- Tilgroning er både en trussel for naturtyperne og arter. Tilgroning af tidligere afgræssede engarealer er især en stor trussel for de ynglende vadefugle alm. ryle, klyde og brushane, men tilgroning er også en trussel mod mange trækfugle, fordi fourageringsmulighederne forringes. Tilgroning er ofte et resultat af eutrofiering.
- Uhensigtsmæssig hydrologi. Uhensigtsmæssig slusepraksis, dræning og grøftning er skyld i form udtørring og ustabil vandstand på de våde naturtyper. Udtørring er en trussel mod naturtypen samt mod fuglenes fourageringsarealer og redepladser. Især for de ynglende vadefugle klyde, alm. ryle og brushane er periodiske problemer med for lav og for ustabil vandstand på engarealer og lagunesøer en trussel, da det fører til udtørring af fuglenes fourageringsarealer og redepladser. For de trækkende fugle krikand, spidsand og pibeand kan ændret vandstand i fourageringsområderne ligeledes være problematisk, idet deres fødegrundlag herved påvirkes.
- Hindring af landskabsdynamik som følge af anlæg ved Agger Tange er en trussel mod forklit og hvid klit i området, idet naturtypernes naturlige dynamik påvirkes.
- Invasive arter, der udkonkurrerer den naturlige vegetation både på de marine og terrestriske (især bjerg- og klitfyrt samt rynket rose) naturtyper.
- Forstyrrelser af fugleliv. Især terner og vadefugle generes i yngleperioden af rekreative aktiviteter og løse hunde.
- Prædation på ynglesteder fra bl.a. ræve, rotter, krager, store måger og mink udgør en alvorlig trussel mod især de jordrugende vadefugle og terner, idet prædatorerne æder fuglenes æg og unger. Jagt er en trussel for især områdets rastende ænder, pibeand, spidsand, krikand og for kortnæbbet gås og lysbuget knortegås. Fiskeri i alle former er en trussel for de marine naturtyper og arter.

¹ "den belastning, hvorunder væsentlige skadelige effekter på økosystemet ikke vil forventes, vurderet ud fra den bedstetilgængelige viden".

13.2. Natura 2000 område nr. 65 – Nissum Fjord

Natura 2000 område nr. 65 omfatter 10.967 ha (6430 ha fjord, 4.537 ha land) og udgøres af 1 EF-fuglebeskyttelsesområde (F38) samt 1 EF-habitatområde (H58).

Figur 17: Natura 2000 område nr. 65

EF-habitatområde H58

I habitatområderne skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de forskellige naturtyper og arter, som det enkelte område er udpeget for.

Herunder er listet de specifikke naturtyper og arter der udgør udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdeområder nr. H58:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 58			
Naturtyper:	Lagune (1150)	Næringsrig sø (3150)	
	Strandvold med enårige planter (1210)	Vandløb (3260)	
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Våd hede (4010)	
	Strandeng (1330)	Tør hede (4030)	
	Grå/grøn klit (2130)	Surt overdrev (6230)	
	Klithede (2140)	Enekrat (5130)	
	Klitlavning (2190)	Tidvis våd eng (6410)	
	Visse-indlandsklit (2310)	Rigkær (7230)	
	Græs-indlandsklit (2330)	Skovbevokset tørvemose (91D0)	
	Søbred med småarter (3130)	Elle- og askeskov (91E0)	
	Kransnålgæ-sø (3140)		
	Arter:	Havlampret (1095)	Laks (1106)
		Bæklampret (1096)	Odder (1355)
		Flodlampret (1099)	Vandranke (1831)
Stavsild (1103)			

Tallet i parentes er internationale numre.

EF-Fuglebeskyttelsesområde F 38

Grundlaget for disse fuglebeskyttelsesområder er fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979, der har som formål at beskytte og forbedre vilkårene for de vilde fuglearter i EU. Udpegningsarterne skal være angivet på EF-fuglebeskyttelsesdirektivet bilag 1, jf. artikel 4, stk. 1 eller artikel 4, stk. 2.

De enkelte EF-fuglebeskyttelsesområder er udpeget for at beskytte en række specifikke fuglearter samt disses levesteder (jf. udpegningsgrundlaget). Fælles for fuglearterne er, at de tilhører én af to kategorier:

1. De er truede, følsomme overfor ændringer af levesteder, sjældne eller særligt opmærksomhedskrævende på anden måde.
2. De er regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter i antal af international eller national betydning.

Udpegningsarterne for F38 er listet nedenfor:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 38		
Fugle:	Rørdrum (A021)	Rørhøg (A080)
	Knopsvane (A036)	Plettet rørvaqtel (A119)
	Pibesvane (A037)	Klyde (A132)
	Sangsvane (A038)	Hvidbrystet præstekrave (A138)
	Kortnæbbet gås (A040)	Almindelig ryle (A149)
	Bramgås (A045)	Brushane (A151)
	Lysbuget knorteqås (A047)	Lille kobbersneppe (A157)
	Pibeand (A050)	Splitterne (A191)
	Krikand (A052)	Fjordterne (A193)
	Spidsand (A054)	Havterne (A194)
	Toppet skallesluger (A069)	Dværgterne (A195)
	Stor skallesluger (A070)	

Tallene i parentes er internationale numre.

Trusler for område nr. 65 (habitat og fuglebeskyttelsesområde)

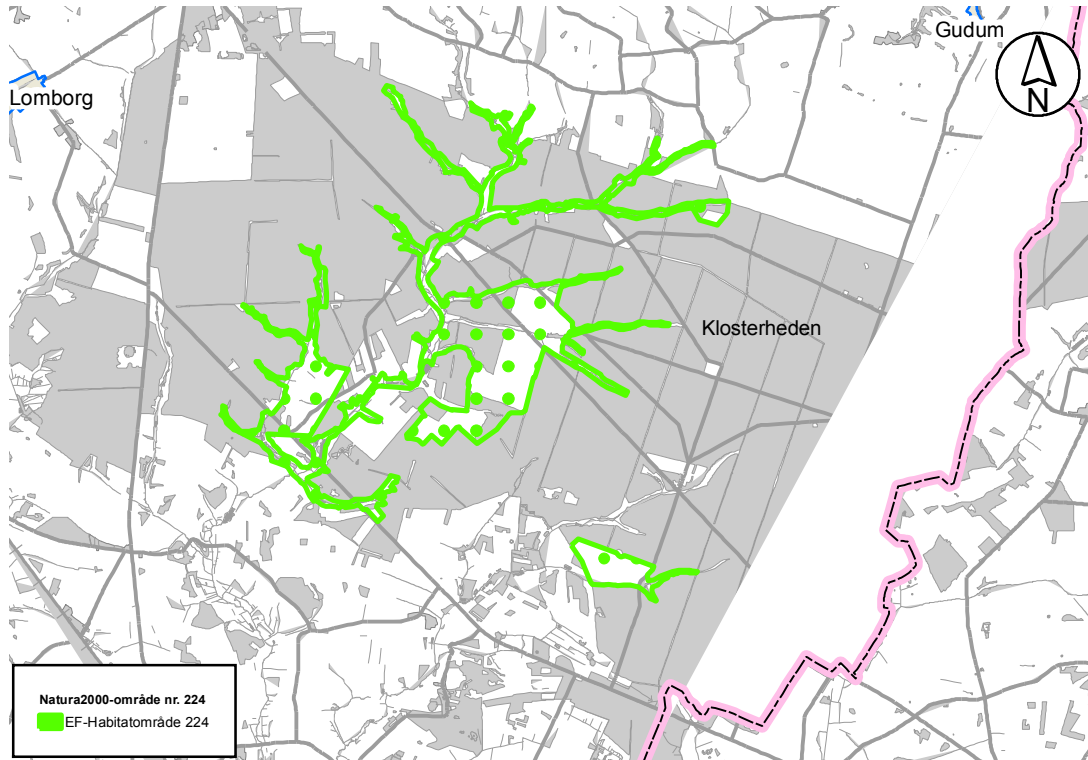
- Naturarealerne bliver for små og for isolerede pga. tilgroning, afvanding, tilplantning og opdyrkning og der mangler spredningsmuligheder for arterne.
- Næringsstofbelastning og deraf følgende eutrofiering. Indfjorden, Tangsø, Søndersund og Byn er påvirket af næringsstoffer fra oplandet og/eller fosfor (også fra oplandet) frigivet fra søbunden. Nissum Fjords tre bassiner er påvirket af store tilledninger af næringsstoffer fra oplandet især Felsted Kog bassinet, hvor Storåen har sit udløb. På grund af den øgede belastning med næringsstoffer er ålegræssets udbredelse kraftigt reduceret fra starten af 1960'erne til i dag.
- Belastning med organisk stof. Damhus Å er belastet med organisk stof.
- Miljøfarlige/forurenende stoffer. Der er konstateret forekomster af pesticider og andre stoffer som kan være problematiske i forhold til påvirkning af økosystemet i Felsted Kog og i Mellem Fjord.
- Tilgroning er både en trussel for naturtyperne og deres vegetation men også for de mange trækfugle hvis fourageringsmuligheder forringes.

- U hensigtsmæssig hydrologi. I Nissum Fjord er en slusefjord og slusepraksis har stor indflydelse på saltholdigheden og vandstanden i fjorden. I vinterhalvåret er saltholdigheden typisk meget lav grundet stor vandtilførsel fra Storåen. Saltholdighedsforholdene er afgørende for planternes udbredelse i fjorden, og store udsving kan være kritiske for planterne. Specielt strandengene er afhængige af saltvandspåvirkning, og denne naturtypes udbredelse og tilstand relaterer derfor i nogen grad til slusepraksis. Mange arter, især ynglefugle, stiller krav til vandstandsforhold, og nogle arter stiller krav til forholdsvis lav saltholdighed på ynglepladserne. Derudover er der udtørring som følge af dræning og grøftning, der udgør især en trussel mod forekomsterne af strandenge og ferske enge og påvirker dels naturtypernes tilstand samt deres kvalitet som levested og yngleplads for mange af udpegningsgrundlagets fuglearter.
- Luftbåren deposition af kvælstof overskrider laveste tålegrænse² (10 kg N/ha/år) for alle terrestriske naturtyper i området. Højeste tålegrænse (20 kg N/ha/år) er overskredet for mindre arealer med sure overdrev og grå/grøn klit. For Visse-indlandsklit, græs-indlandsklit, tør hede og elle- askeskov og skovbevokset tørvemose er højeste tålegrænse (20 kg N/ha/år) overskredet for hele arealet. Det samme gør sig gældende for de to sø naturtyper: søbred med småurter og kransnålalge-sø (maks. 10 kg N/ha/år).
- U hensigtsmæssig drift. Intensiv skovdrift kan medføre, at områdets meget beskedne arealer med skovnaturtyper forringes eller ødelægges.
- Invasive arter der udkonkurrerer den naturlige vegetation. Især bjerg-fyr er konstateret på flere klitnaturtyper samt på våd og tør hede.
- Fysisk påvirkning. Som en følge af nuværende og tidligere tiders reguleringer og hårdhændet vandløbsvedligeholdelse betyder, at mange af vandløbene inden for området er præget af generelt dårlige fysiske forhold. Rørdrum og i mindre grad rørhøg og plettet rørvagtel er afhængig af større forekomster af gamle rør i rørsumpen, således at rørhøst eller anden arealmæssig begrænsning af større sammenhængende rørskove kan skade arternes ynglemuligheder.
- Prædation fra især ræv og mink (især på de jordrugende vadefugle og terner). Skarv udgør en trussel for laksebestanden, fordi de jager smolten, når den vandrer fra Storåen til fjorden.

² "den belastning, hvorunder væsentlige skadelige effekter på økosystemet ikke vil forventes, vurderet ud fra den bedstetilgængelige viden".

13.3. Natura 2000 område nr. 224 - Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage.

Natura 2000-området har et areal på 563 ha (hvoraf 82 % er statsejet) og udgøres af 1 EF-habitatområde (H224).

Figur 18: Natura 2000 område nr. 224

Flynder Å løber til Nissum fjord, der er et meget sårbart Natura 2000 område.

EF-habitatområde H224

I habitatområderne skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de forskellige naturtyper og arter, som det enkelte område er udpeget for.

Herunder er listet de specifikke naturtyper og arter der udgør udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdeområder nr. H224:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 224			
Naturtyper:	Revling-indlandsklit (2320)	Surt overdrev (6230)	
	Lobeliesø (3110)	Tidvis våd enge (6410)	
	Næringsrig sø (3150)	Hængesæk (7140)	
	Brunvandet sø (3160)	Tørvelavning (7150)	
	Vandløb (3260)	Kildevæld (7220)	
	Våd hede (4010)	Skovbevokset tørvemose (91D0)	
	Tør hede (4030)	Elle- og askeskov (91E0)	
	Enekrat (5130)		
	Arter:	Bæklampret (1196)	Odder (1355)

Tallet i parentes er internationale numre.

Trusler for område nr. 224

- Naturarealerne bliver for små og for isolerede pga. tilgroning, afvanding, tilplantning og opdyrkning, og der mangler spredningsmuligheder for arterne.
- Næringsstofbelastning og deraf følgende eutrofiering af arealerne. Næringsstofbelastning med kvælstof fra luften overskrider laveste ende af tålegrænseintervallet³ (5 kg N/ha/år) for alle naturtyper på udpegningsgrundlaget, hvor tålegrænserne er fastsat. Højeste ende af tålegrænseintervallet (20 kg N/ha/år) overskrides endvidere på hele eller dele af arealet med tør hede, hængesæk, tørvelavning og skovbevokset tørvemose.
På de sure overdrev og kildevæld er der observeret en påvirkning fra landsbrugsdrift, da forekomsterne af disse naturtyper er smalle og ligger i direkte tilknytning til landbrugsarealer.
- Belastning med organisk stof. Flynder Å er belastet med organisk stof.
- U hensigtsmæssig hydrologi i form af dræning og grøftning udgør et problem for de våde naturtyper. Udtørring kan her betyde tilgroning med træer og græsser.
- Tilgroning med vedplanter som følge af bl.a. eutrofiering og dræning, er især et problem på tidvis våd eng og hængesæk, men også på de tørre heder er der opvækst af vedplanter. Tilgroning med græsser (især blåtop) er et problem på stort set alle hedearealerne og på nogle enkelte hængesække.
- U hensigtsmæssig drift. Intensiv skovdrift kan medføre, at skovnaturtyperne forringes eller ødelægges. Desuden er der en utilstrækkelig beskyttelse af skovnaturtyperne mod bl.a. konvertering til andre træarter.
- Invasive arter i form af indførte arter af nåletræer er et problem på hederne og tidvis våd eng.

³ Tålegrænse: Den belastning, hvorunder væsentlige skadelige effekter på økosystemet ikke vil forventes, vurderet ud fra den bedstetilgængelige viden.

14. Bilag 2. Beredskabsplan

– en del af Dansk Landbrugsrådgivning

**Beredskabsplan
for
I/S Over Råbjerg
Houdamvej 26
Lemvig**

 Svinerådgivning Vest
www.srvest.dk

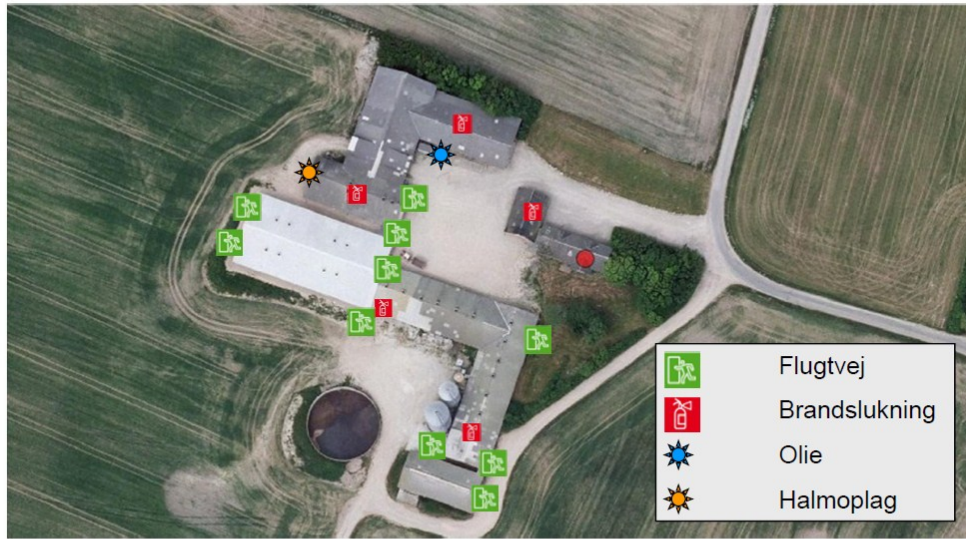
Telefonliste

Sten eller Holger Lundgaard kontaktes på : 4033 3455 / 2041 6787

Miljømyndighed	96 63 12 00
Falck	112
Brandvæsen	112
Læge, Bruno Christensen	9782 0223
Tandlæge, N.V. Bruun	9782 0955
Landbocenteret	9663 1200
Jens Strathe	2947 5255
DLG	3368 7250
Søren Houind	2122 9633
Per Falkesgård	2014 2765
Skov Ventilation	7217 5555

 Svinerådgivning Vest
www.srvest.dk

Brand og evakuering

Svinerådgivning Vest

www.srvest.dk

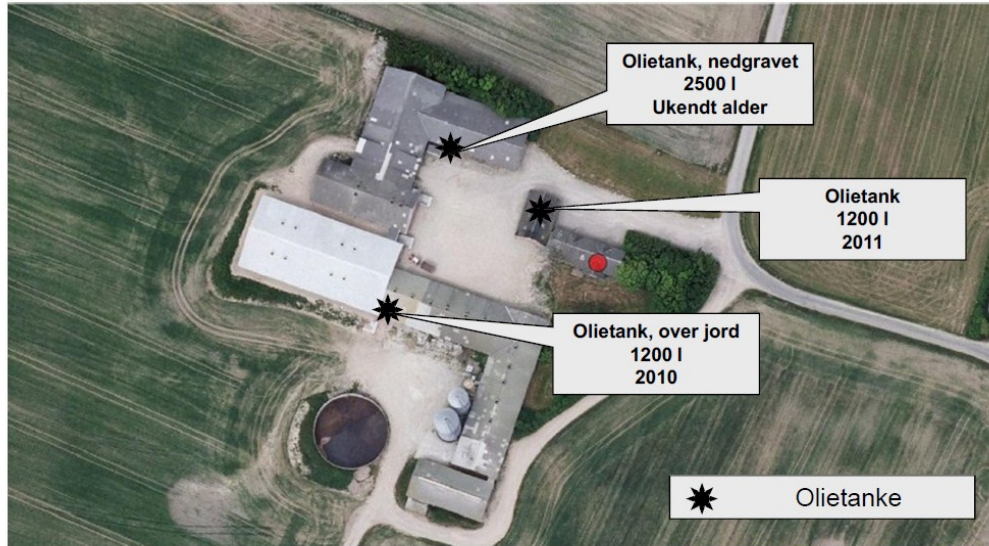
Overløb af gylle

Svinerådgivning Vest

www.srvest.dk

Olie og kemikalier

Vand og El

15. Bilag 3. BAT-beregning

Lemvig Kommune

Bilag 3

BAT-beregning, Ammoniak

Houdamvej 26, 7620 Lemvig	Antal dyr	Antal DE	Type 1	Korrektionsfaktor	Kg NH3-N pr. årsdyr	På stald	I alt kg N/år	Note
<i>Alle staldafsnit</i>								
Slagtesvin (eks)	9.600	227,35	30-98 kg			12 mdr.		
Slagtesvin (udv)	9.200	258,29	33-108 kg	1,079	0,432	12 mdr.	3.971,82	1
Ammoniaktab, flydende husdyrgødning								
Sum							3.971,82	

Noter

1 jf. MST std. vilkår.

Samlet emission fra ansøgning	4.314,74 kg N/år
- Lemvig Kommunes BAT-krav	3.971,82 kg N/år
Resterende	342,92 kg N/år

BAT-beregning, Fosfor

	Antal dyr	Antal DE	Kg P/DE ab lager	Kg P/år	Note
<i>Alle stalde</i>					
Slagtesvin	9200,00	258,29	18,5	4.778,37	1

Noter

1 jf. MST std. vilkår.

Samlet forforindhold fra ansøgning	4.894,43 kg P/år
- Lemvig Kommunes BAT-krav	4.778,37 kg P/år
Resterende	116,07 kg P/år

NIRAS, LAA

20-12-2010

16. Bilag 4. Beregning af nitratudvaskning

Limfjorden

Opgørelse af andel af dyrket areal i oplandet er taget fra GLR

Ift. Jordbrugsopgørelsen fra 1998 er andel af dyrket areal i 2009 falden fra 65% til 64%

Areal opland 60.800 ha

Dyrket opland 38.740 ha

Det ansøgte, Houdamvej 26

Udspretningsareal

249,94 ha

Nitratudvaskning fra husdyrbruget

5,6 kg N/ha

Natura2000 område Limfjorden - Habitatområde nr. 28

Opland til Habitatområde nr. 28, ha	60.800
Dyrket areal i oplandet, ha	38.740
Reduktionspotentiale(jf. nitratklassekortlægning), pct	71
Standardudvaskning fra rodzonen(jordtypeafhængig), kgN/ha/år	83
Udvaskning dyrket areal til Natura2000-området, kgN/år	932.472
Udvaskning fra øvrige opland, kgN/år	63.974
Udvaskning i alt fra opland, kgN/år	996.446

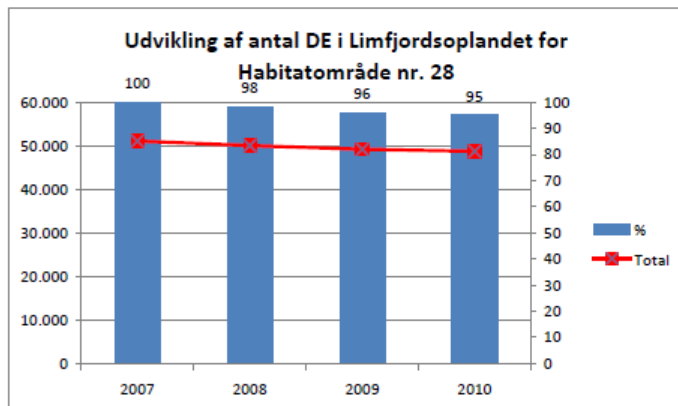
Det ansøgte, Houdamvej 26

Reduktionspotentiale(jf. nitratklassekortlægning), pct	71
Udspretningsareal, ha	249,94
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kgN/ha/år	6
Samlede påvirkning Natura2000 området, kgN/år	406
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura2000 området, pct	0,04

Udvikling af DE i Limfjordsoplandet for Habitatområde nr. 28

Antal DE	2007	2008	2009	2010
Kvæg				
Svin				
Andet				
Total	51.115	50.044	49.217	48.714
%	100	98	96	95

Harmoniareal	2007	2008	2009
	39554	39150	38740

Flynder Å - Bøvling/Ydre Fjord

Ift. Jordbrugsopgørelsen fra 1998 er ca. 65% af oplandet dyrket areal

Areal opland 30.327 ha

Dyrket opland 19.700 ha

Det ansøgte, Houdamvej 26

Udspretningsareal

24,43 ha

Nitratudvaskning fra husdyrbruget

5,6 kg N

Natura2000 område Nissum Fjord - Habitatområde nr. 58

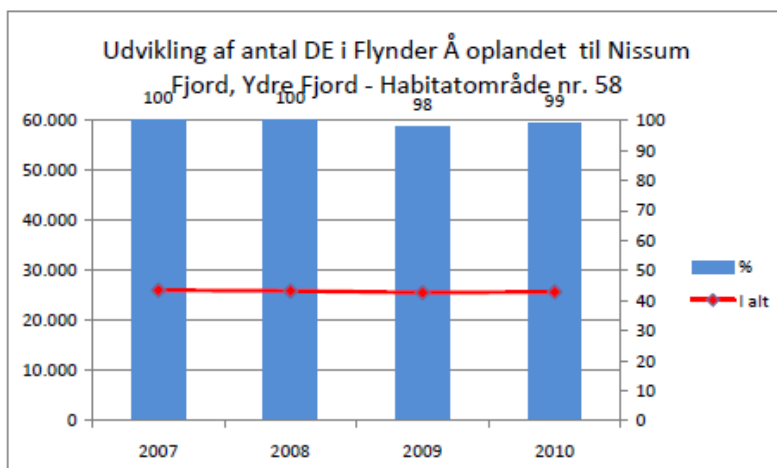
Opland til Habitatområde nr. 58 - Flynder Å, ha	30.327
Dyrket areal i oplandet, ha	19.700
Reduktionspotentiale(jf. nitratklassekortlægning), pct	71
Standardudvaskning fra rodzonen(jordtypeafhængig), kgN/ha/år	83
Udvaskning dyrket areal til Natura2000-området, kgN/år	474.179
Udvaskning fra øvrige opland, kgN/år	30.818
Udvaskning i alt fra opland, kgN/år	504.997

Det ansøgte, Houdamvej 26

Reduktionspotentiale(jf. nitratklassekortlægning), pct	71
Udspretningsareal, ha	24,43
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kgN/ha/år	5,6
Samlede påvirkning Natura2000 området, kgN/år	40
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura2000 området, pct	0,01

Nissum Fjord (Flynder Å)

	2007	2008	2009	2010
Kvæg				
Svin				
Andet				
I alt	26.090	25.963	25.622	25779
%	100	100	98	99

17. Oversigt over figurer og tabeller

Tabel 1: Generelle afstandskrav	17
Tabel 2: Tabel over nuværende og ansøgt dyrehold	20
Tabel 3: Tabel over ventilationsanlæg	22
Tabel 4: Energiforbrug	24
Tabel 5: Vandforbrug m ³ /år.....	25
Tabel 6: Affaldstyper, mængder og bortskaffelse.....	27
Tabel 7: Årlig produktion af næringsstoffer	30
Tabel 8: Årlig produktion af gylle.....	31
Tabel 9: Opbevaringskapacitet for gylle.....	31
Tabel 10: Målsætninger for naturområder.....	35
Tabel 11: Beskyttede ferske enge og moser indenfor 2.000 m fra anlægget.....	36
Tabel 12: Beregnet geneafstand.....	39
Tabel 13: Transporter til og fra ejendommen	41
Tabel 14: Primære støjkluder	42
Tabel 15: Ejerforhold for udbringningsarealer.....	45
Tabel 16: Oversigt over udspretningsarealerne	49
Tabel 17: Skærpede udbringningsregler i oplande til sårbare Natura-2000 områder.....	50
Tabel 18: Nitratberegning fra det digitale ansøgningsssystem.....	51
Tabel 19: Klasser vedrørende fosforophobning	52
Tabel 20: Fosforberegning fra det digitale ansøgningsssystem	53
Tabel 21: Søer grænsende op til udspretningsarealerne	54
Tabel 22: Beskyttet natur grænsende op til udspretningsarealerne.....	57
Figur 1: Afstand til byzone m.v.	17
Figur 2: Oversigt over bygninger og anvendelse	19
Figur 3: Afløbsforhold.....	26
Figur 4: Placering af olietanke	29
Figur 5: Beskyttet natur indenfor 2.000 m (cirkel-markering) fra anlægget.....	37
Figur 6: Transportveje til udspretningsarealerne	42
Figur 7: Oversigt over samtlige arealer	46
Figur 8: Nordlige marker	47
Figur 9: Østlige marker	47
Figur 10: Vestlige marker	48
Figur 11: Marker ved anlægget	49
Figur 12: Mark ved Nissum Fjord	49
Figur 13: 10 m husdyrgødningsfri bufferzone.	58
Figur 14: Fredninger og beskyttede diger m.v.	59
Figur 15: Natura 2000 område nr. 28.....	73
Figur 16: Fuglebeskyttelsesområde F28 og opland	75
Figur 17: Natura 2000 område nr. 65.....	77
Figur 18: Natura 2000 område nr. 224.....	80